

การตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุด

ร้อยเอก สุรณรงค์ รุธิวัฒน์

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาคการสื่อสารมวลชน

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

INFORMATION FEEDBACK OF SUPREME COMMAND HEADQUARTER
VIA MASS MEDIA

Capt. Suranarong Ruthiravat

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

ร.อ.สุรณรงค์ รุธิรวัดณ์ : การตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุด. (INFORMATION FEEDBACK OF SUPREME COMMAND HEADQUARTER VIA MASS MEDIA) อ. ที่ปรึกษา: รศ.ดร.ศิริชัย ศิริกายะ, 81 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบถึงขั้นตอนการตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุด และเพื่อทราบถึงลักษณะรวมทั้งรูปแบบการตอบโต้ข่าวสารที่กองบัญชาการทหารสูงสุดตอบโต้ไปยังสื่อมวลชนแต่ละประเภท ตลอดจนเพื่อทราบถึงการดำเนินการกับข่าวสารที่ได้ตอบโต้กลับไปของสื่อมวลชน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของกองบัญชาการทหารสูงสุด 12 คน และสื่อมวลชน 18 คน

ผลการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า กระบวนการตอบโต้ข่าวสารผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุดอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้บังคับบัญชาเป็นสำคัญ ซึ่งมีขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเฉพาะที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของสื่อมวลชนแต่ละประเภท โดยมีเกณฑ์การพิจารณาและจัดระดับความสำคัญของเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับประเด็นต่างๆ ซึ่งเรียงระดับความสำคัญจากมากที่สุดลงไปคือเกี่ยวข้องกับผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองบัญชาการทหารสูงสุด กิจการของกองบัญชาการทหารสูงสุดและความมั่นคงของประเทศ ทั้งนี้กองบัญชาการทหารสูงสุดใช้รูปแบบการตอบโต้กับสื่อมวลชน 4 ลักษณะ คือการตอบโต้ตรงประเด็น การตอบโต้เบี่ยงเบนประเด็น การตอบโต้โดยการไม่ตอบ และการตอบโต้แบบขอร้องแกมบังคับ ซึ่งหลังจากที่ตอบโต้กลับไปยังสื่อมวลชน สื่อมวลชนโดยส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญในการชี้แจงข้อเท็จจริงตามที่กองบัญชาการทหารสูงสุดต้องการ เป็นเพียงแต่รับทราบข้อเท็จจริงเท่านั้น อันเป็นผลมาจากความล่าช้าและขาดคุณค่าในการนำเสนอ ประกอบกับเป็นการตอบโต้ข่าวสารแทนหน่วยงานอื่น ทำให้สื่อมวลชนไม่ยอมรับและเชื่อถือ ถือได้ว่าการตอบโต้ข่าวสารผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุดนั้นขาดอำนาจทางการสื่อสารและเป็นความล้มเหลวทางการสื่อสารระดับหนึ่งกับสื่อมวลชน

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน..... ลายมือชื่อนิติ.....
 สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
 ปีการศึกษา.....2550.....

4785140028 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD: INFORMATION FEEDBACK / SUPREME COMMAND HEADQUARTER

CAPT. SURANARONG RUTHIRAVAT : INFORMATION FEEDBACK OF SUPREME
COMMAND HEADQUARTER VIA MASS MEDIA. THESIS ADVISOR :
ASSOC.PROF.SIRICHAIRIRIKAYA, Ph.D., 81 pp.

This research aims to study the steps of information feedback of the Supreme Command Headquarters via mass media, the patterns of response to information feedback through each type of media and the ways the mass media deal with the feedback information. This qualitative research is conducted by in-depth interviewing of the following principle informants: 12 Supreme Command officers and 18 mass media persons.

It is found that the process of giving feedback is under the supervision of commanders. The steps and the procedures vary according to the type of media. The content of the news is prioritized according to its level of involvement, that is to say it is divided according to whether it involves a high-ranking officer, the headquarters' affairs or the country's security. The headquarters employ four of the following ways to give feedback to the news: right to the point, deviating from the point, giving no response and "twist-the-arm" requests. Most mass media do not give importance to the facts as given by the headquarters. They just acknowledge them because they are not current and not worth presenting to the public. Another reason is that the headquarters responds to the feedback on behalf of other agencies. As a result, it can be assumed that the information feedback of the Supreme Command Headquarters via mass media is not effective.

Department...MASS..COMMUNICATION...Student's signature.....
Field of study..MASS..COMMUNICATION...Advisor's signature.....
Academic year .....2007.....

กิตติกรรมประกาศ

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ที่เมตตาให้โอกาสลูกศิษย์ที่เกรงคนนี้เดินมาถึงจุดนี้ได้ และคำแนะนำ คำตำหนิ ที่ต้องการให้ลูก
ศิษย์คนนี้เป็น “คนที่ดีกว่านี้”

ขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณาฎฐิ์ธัญ วรศบ้านคู และ รองศาสตราจารย์ สุทธิ
พลพงษ์ สำหรับทุกคำแนะนำที่ทำงานวิจัยนี้ ไม่หยุดลงกลางทาง

ขอบคุณ คุณ กุลชาติ ศรีโพธิ์ ที่มีน้ำใจช่วยเหลือทุกครั้งที่มีปัญหา และยังเป็นที่พักยาม
ยากให้กับเพื่อนๆอีกหลายคนที่ยบรุ่นนี้ ความดีของคุณจะเป็นที่จดจำ

ขอบคุณ พี่ๆ น้องๆ อีกหลายคนที่ไม่ได้กล่าวถึง แต่เป็นที่ระลึกถึงเสมอและที่ลืมไม่ได้
ขอบพระคุณ คุณยาย ที่ไม่เคยสักครั้ง...ที่จะหมดหวังในตัวหลานคนนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหาที่วิจัย.....	7
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	8
1.5 ข้อสันนิษฐานของการวิจัย.....	9
1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	10
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
2.1 ตามข้อสันนิษฐานที่ 1.....	12
2.2 ตามข้อสันนิษฐานที่ 2.....	14
2.3 ตามข้อสันนิษฐานที่ 3.....	16
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	18
3.1 แหล่งข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	18
3.2 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล.....	27
3.3 การนำเสนอข้อมูล.....	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. กระบวนการตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของ.....	29
กองบัญชาการทหารสูงสุด	
4.1 หนังสือพิมพ์.....	29
4.2 โทรทัศน์.....	35
4.3 วิทยุ.....	37
4.4 อินเทอร์เน็ต.....	40
5. รูปแบบการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุด.....	46
5.1 ตัวอย่างการตอบโต้ของสื่อหนังสือพิมพ์	46
เรื่อง ภรรยาหม้ายจากโศกนาฏกรรมที่ตากใบ	
5.2 ตัวอย่างการตอบโต้ของสื่อโทรทัศน์	50
เรื่อง ดวลสนั่นกรุงล่อซื้อยาไอซ์ แก๊งผู้พัน ส.ต.ท. พลีชีพ 2 ตร.สาหัส	
5.3 ตัวอย่างการตอบโต้ของสื่ออินเทอร์เน็ต	55
เรื่อง กลาโหมวิจารณ์หนัก ลูกดวงคัมแบ็กเหมาะหรือไม่	
6. สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	64
6.1 สรุปผลการวิจัย.....	64
6.2 ข้อจำกัดในการวิจัย.....	78
6.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	78
รายการอ้างอิง.....	79
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	81

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1.1 การตรวจสอบข่าวสารในสื่อมวลชนแต่ละชนิดของ.....	5
กองบัญชาการทหารสูงสุด	
1.2 ตารางแสดงเกณฑ์การแบ่งประเภทของปฏิบัติการตอบกลับ.....	13
4.1 ลักษณะการตอบโต้ข่าวสารผ่านสื่อมวลชนแต่ละประเภท.....	42
5.1 สูตรรูปแบบการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุด.....	60
6.1 ลักษณะการตอบโต้ข่าวสารผ่านสื่อมวลชนแต่ละประเภท.....	71

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
2.1 แบบจำลองนายทวารข่าวสารของไว้ท์.....	16
4.1 สรุปขั้นตอนการสรุปข่าวประจำวันของกองสารนิเทศ ..... กรมกิจการพลเรือนทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด	31
4.2 สรุปขั้นตอนการตอบโต้ข่าวสารของกองสารนิเทศ ..... กรมกิจการพลเรือนทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด	33
4.3 สรุปกระบวนการตอบโต้ข่าวสารของกองสารนิเทศ ..... กรมกิจการพลเรือนทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด	34
5.1 ตัวอย่างการตอบโต้ของสื่อหนังสือพิมพ์ ..... เรื่อง ภรรยาหม้ายจากโศกนาฏกรรมที่ตากใบ	47
5.2 ตัวอย่างการตอบโต้ของสื่อโทรทัศน์ ..... เรื่อง ดวลสนั่นกรุง ล้อช้อปไอซ์ แก๊งผู้พัน ส.ต.ท. พลีชีพ 2 ตร.สาหัส	51
5.2 ตัวอย่างการตอบโต้ของสื่ออินเทอร์เน็ต..... เรื่อง กลาโหมวิจารณ์หนัก ลูกดวงคัมแบ็ก เหมาะหรือไม่	56

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการปฏิบัติการทางทหารเป็นเหตุการณ์ที่อยู่ในความสนใจของประชาชนส่วนใหญ่ เพราะความเคลื่อนไหวของทหารส่งผลต่อความมั่นคงของชาติ เสถียรภาพของรัฐบาล ตลอดจนความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งยังส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นการต่อต้านการรุกรานจากประเทศเพื่อนบ้าน การต่อต้านการก่อความไม่สงบ หรือแม้แต่การปฏิวัติรัฐประหาร เป็นต้น ซึ่งการปฏิบัติการทุกอย่างของกองบัญชาการทหารสูงสุดจะถูกจับตาอย่างใกล้ชิดและได้รับความสนใจจากประชาชนอยู่เสมอ (ภาคภูมิ เชาว์วงศ์, 2547) แต่การรับรู้ความเคลื่อนไหวทางทหารของประชาชนโดยส่วนใหญ่จะรับรู้ผ่านมุมมองการนำเสนอจากสื่อมวลชน สื่อมวลชนจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับปฏิบัติการทางทหารต่างๆต่อสาธารณชน

อย่างไรก็ตามภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย สื่อมวลชนนั้นมีสิทธิเสรีภาพในการเสนอข่าวสารอย่างเต็มที่ จนบางครั้งการนำเสนอข่าวสารบางอย่างมักก่อให้เกิดผลกระทบต่อกองบัญชาการทหารสูงสุดอย่างรุนแรงและทำให้ภาพลักษณ์ของกองบัญชาการทหารสูงสุดเกิดความเสียหายในวงกว้าง โดยที่กองบัญชาการทหารสูงสุดไม่อาจนิ่งเฉยได้ การตอบโต้ข่าวสารจึงเป็นกลยุทธ์สำคัญที่ทางกองบัญชาการทหารสูงสุดใช้ทำการตอบโต้ข่าวสารกลับไปยังสื่อมวลชน (ชนกนันท์ พลอยใหญ่, 2548) เพื่อชี้แจงถึงข้อเท็จจริงและให้เกิดการแก้ไขข่าวสารให้ถูกต้อง หรือน้อยๆก็เพื่อให้สื่อมวลชนนั้นทราบว่าการเสนอข่าวสารเชิงลบนั้นได้เป็นที่รับทราบจากทางกองบัญชาการทหารสูงสุดแล้ว

ธิดา เพ็ญเขตกรณ์ (2005) นักวิชาการด้านการปฏิบัติการข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุดได้กล่าวถึง ความต้องการของกองบัญชาการทหารสูงสุดที่ต้องการให้สื่อมวลชนพึงกระทำในกรณีที่ข่าวสารนั้นเกี่ยวข้องกับกองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งมีอยู่ 3 ประการคือ

1. กองบัญชาการทหารสูงสุดไม่ต้องการให้สื่อมวลชนรายงานข่าวที่จะแจ้งเตือนฝ่ายตรงข้ามและอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อภารกิจของกองบัญชาการทหารสูงสุด เช่น ในช่วงที่หน่วยทหารตามแนวชายแดนมีการสับเปลี่ยนกำลังพล ให้กำลังทหารชุดใหม่เข้าทำหน้าที่แทนทหารชุด

เก่า มีการเคลื่อนย้ายกำลังพลรวมทั้งอาวุธต่างๆ ซึ่งกำหนดการณ์การสับเปลี่ยนกำลังพล ถือว่าเป็นความลับทางราชการ ซึ่งข้อมูลการสับเปลี่ยนกำลังพล ถ้ารั่วไหลสู่ฝ่ายตรงข้าม อาจเกิดผลเสียต่อการรักษาความมั่นคงตามแนวชายแดนได้

2. กองบัญชาการทหารสูงสุดไม่ต้องการให้สื่อมวลชนเสนอข่าวสารที่ไปทำลายขวัญกำลังใจของประชาชนในประเทศ เพราะความรู้สึกของประชาชนสามารถส่งผลกระทบต่อความแพ้ – ชนะของภารกิจได้ เช่น การเสนอข่าวเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่กำลังเป็นปัญหาอยู่ และมีการรายงานถึงความสูญเสียของประชาชนผู้บริสุทธิ์มาตั้งแต่เดือนมกราคม 2547 และมีการเสนอข่าวว่าประชาชนที่เข้ามาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับทางการหรือสายข่าวของทางการถูกฆ่าตายอย่างโหดร้ายซึ่งข่าวสารแบบนี้ส่งผลกระทบต่อภารกิจที่ต้องการให้ประชาชนที่อาจรู้ความเคลื่อนไหวของกลุ่มที่ก่อความไม่สงบ กลัวที่จะมาให้ข้อมูลกับทางการได้ และส่งผลให้ภารกิจที่ต้องการสร้างแนวร่วมภาคประชาชนล้มเหลวได้

3. กองบัญชาการทหารสูงสุดไม่ต้องการให้สื่อมวลชนรายงานข่าวที่เป็นความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องของกองบัญชาการทหารสูงสุด ไม่ว่าจะเกิดขึ้นโดยเจตนาหรือมิได้เจตนาก็ตาม เพราะกองบัญชาการทหารสูงสุดไม่เต็มใจที่จะให้ใครก็ตามรับรู้ถึงความผิดพลาดของตน เช่น จากเหตุการณ์ที่ทหารเคลื่อนย้ายผู้ต้องสงสัยที่ก่อความไม่สงบที่ อ.ตากใบ จ.ปัตตานี และมีผู้เสียชีวิตจากการเคลื่อนย้ายจำนวนมาก ซึ่งเกิดจากความผิดพลาดของเจ้าหน้าที่ที่ควบคุมการเคลื่อนย้าย เป็นเหตุการณ์หนึ่งที่กองบัญชาการทหารสูงสุดไม่ต้องการให้สื่อมวลชนนำเสนอเพราะเหมือนเป็นการตอกย้ำและประจานความผิดพลาดให้ประชาชนรับรู้และส่งผลให้ประชาชนเสื่อมศรัทธากับทหาร

ความต้องการของกองบัญชาการทหารสูงสุดทั้งสามข้อ สื่อมวลชนรับทราบ เข้าใจและพร้อมจะปฏิบัติตามเฉพาะในข้อ 1 แต่ในข้อ 3 สื่อมวลชนนั้นมักจะไม่ได้ให้ความร่วมมือแต่อย่างใด เนื่องจากสื่อมวลชนมีสิทธิเสรีภาพ พร้อมจะนำเสนอถึงข้อเท็จจริงทุกประการที่เกิดขึ้น โดยไม่ต้องเข้าข้างฝ่ายใด หรือช่วยปิดบังความผิดพลาดของกองบัญชาการทหารสูงสุด เพราะถ้าหากปรากฏการณ์นั้นส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยส่วนใหญ่ สื่อมวลชนก็พร้อมจะนำเสนอข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมา ส่วนในข้อ 2 สื่อมวลชนมักจะใช้วิจรรย์ญาณของตนเองในการพิจารณาเลือกสรรข่าวสารที่จะนำเสนอสู่ประชาชน โดยที่กองบัญชาการทหารสูงสุดไม่สามารถเข้าไปควบคุมหรือจำกัดสารที่สื่อมวลชนต้องการจะนำเสนอได้ ทำได้แต่เพียงขอความร่วมมือให้คนนำเสนอข่าวสารเท่านั้น

จากความต้องการของกองบัญชาการทหารสูงสุดในช่วงต้น ด้วยเหตุนี้การที่สื่อมวลชนนำเสนอข่าวสารที่ทำให้เกิดภาพลักษณ์ในเชิงลบต่อกองบัญชาการทหารสูงสุด ส่งผลให้กองบัญชาการทหารสูงสุดกับสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์ที่ห่างเหินกันออกไป (ชนกนันท์ พลอยใหญ่, 2548) อันเป็นผลจากสื่อมวลชนนั้นต้องการที่จะเสนอข้อเท็จจริงทุกอย่างที่เกิดขึ้น ในขณะที่กองบัญชาการทหารสูงสุดไม่ต้องการให้สื่อมวลชนเสนอข่าวสารหรือแม้แต่ภาพที่อาจไปกระทบความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อกองบัญชาการทหารสูงสุด อาทิ การเสนอข่าวการบุกเข้าไปสังหารผู้ก่อความไม่สงบในมัสยิดที่กรือเซะ จ.นราธิวาส ซึ่งเป็นสถานที่สำคัญในการประกอบพิธีทางศาสนาของศาสนาอิสลาม เป็นเหตุให้ประชาชนที่เป็นมุสลิมไม่พอใจกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จนเกิดการประท้วงตามมาอีกหลายครั้ง ซึ่งเป็นผลมาจากการนำเสนอภาพความรุนแรงของสื่อมวลชน ประกอบกับธรรมชาติการทำงานที่แตกต่างกันเพราะสื่อมวลชนต้องการค้นลึกไปถึงทุกรายละเอียด ขณะที่กองบัญชาการทหารสูงสุดไม่ต้องการให้สื่อมวลชนเสนอข่าวต่อย้ำความผิดพลาด ที่ไม่ต้องการการขุดคุ้ย ทำให้การทำงานของกองบัญชาการทหารสูงสุดกับสื่อมวลชนที่เคยพึ่งพากันกลับกลายเป็นเพียงเส้นขนานที่ไม่มีวันลงรอยหรือสอดคล้องกันได้ และยิ่งสื่อมวลชนเสนอข่าวที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์ของกองบัญชาการทหารสูงสุดมากเท่าไร กองบัญชาการทหารสูงสุดก็ยิ่งต้องทำการดำเนินการตอบโต้กลับไปสื่อมวลชนเท่านั้น

แต่อย่างไรก็ตามการดำเนินการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุด ถ้าพิจารณาในแง่ของการสื่อสาร การกระทำการตอบโต้ถือเป็นปฏิกิริยาตอบกลับไปยังผู้ส่งสาร ซึ่งในที่นี้คือสื่อมวลชน ปฏิกิริยาตอบกลับนั้นมีประโยชน์สำหรับผู้ส่งสารและผู้รับสารในการเสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ระหว่างกัน อีกทั้งยังส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางการสื่อสารและสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารให้เหมาะสมอีกด้วย ดังนั้นการสื่อสารที่ผู้รับสารสามารถแสดงปฏิกิริยาตอบกลับไปยังผู้ส่งสารได้จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญต่อการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพรวมทั้งประสิทธิผลทางการสื่อสารได้อย่างดี (พีรวัดน์ ชุณหะนันท์, 2550) ทั้งนี้หลังจากได้มีการตอบโต้กองบัญชาการทหารสูงสุดหวังให้สื่อมวลชนนำเสนอข่าวอีกครั้งในด้านที่เป็นผลดีต่อภาพลักษณ์ของกองบัญชาการทหารสูงสุดหรืออย่างน้อยก็เพื่อเป็นการเตือนว่าสื่อกำลังล้ำเส้นจนทำให้กองบัญชาการทหารสูงสุดรู้สึกไม่พอใจได้ แม้ว่าสื่อมวลชนจะนำเสนอข้อเท็จจริงแต่การรักษาภาพลักษณ์ของกองบัญชาการทหารสูงสุดสำคัญกว่าข้อเท็จจริง

โดยปกติการตอบโต้ข่าวสารของแต่ละเหล่าทัพจะมีกรมข่าวที่ทำหน้าที่ครอบคลุมไปถึงการตรวจสอบข่าวสารจากสื่อมวลชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแต่ละเหล่าทัพ ทว่าแต่ละเหล่าทัพนั้นมีหน่วยบังคับบัญชาหลักเป็นหน่วยที่ทำหน้าที่ควบคุมการปฏิบัติงานของทั้ง 3 เหล่าทัพ คือ กองบัญชาการทหารสูงสุด เป็นหน่วยแม่ของทั้ง 3 เหล่าทัพ โดยมีกองสารนิเทศ กรมกิจการพลเรือนทหาร ในสังกัด

ของกองบัญชาการทหารสูงสุด เป็นส่วนราชการที่ทำหน้าที่ทั้งตรวจสอบข่าวและตอบโต้ข่าวสารต่างๆ ที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชน โดยในกองสารนิเทศจะมีแผนกข่าวทำหน้าที่ตรวจสอบข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกองบัญชาการทหารสูงสุดและมีแผนกวิเคราะห์และประเมินค่าทำหน้าที่ตอบโต้เพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงไปยังสื่อมวลชน เมื่อมีข่าวสารที่กระทบกับกองบัญชาการทหารสูงสุดไม่ว่าจะเกี่ยวข้องเหล่าทัพใดก็ตาม ถือเป็นหน้าที่ของกองบัญชาการทหารสูงสุดในฐานะหน่วยแม่ ที่ต้องทำการชี้แจง

อย่างไรก็ดีการดำเนินการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุดในแต่ละวันจะพิจารณาจากข่าวสารที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อมวลชนต่างๆ อาทิ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์และอินเตอร์เน็ต หากสื่อมวลชนใดมีการนำเสนอข่าวสารหรือข้อเท็จจริงใดๆที่มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของกองบัญชาการทหารสูงสุด ก็จะมีการพิจารณาให้ทำการตอบโต้ข่าวสารนั้นๆในทันที ด้วยรูปแบบที่แตกต่างกันออกไปตามประเภทของสื่อมวลชนและการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชาาระดับสูง

กองสารนิเทศ จะมีภารกิจหลักในการทำหน้าที่ตรวจข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ 16 ฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ บ้านเมือง บางกอกโพสต์ เดอะเนชั่น มติชน แนวหน้า ข่าวสด สยามรัฐ กรุงเทพธุรกิจ โลกวันนี้ ผู้จัดการรายวัน ไทยโพสต์ พิมพ์ไทย คมชัดลึก และมติชนสุดสัปดาห์ รวมทั้งโทรทัศน์ ที่จะมีการจัดทำแนวทางตอบคำถามให้กับผู้บัญชาการทหารสูงสุดใช้ตอบคำถามจากสื่อโทรทัศน์โดยตรง ตลอดจนเว็บไซต์ต่างๆที่มีสถิติการเข้าชมสูง 5 อันดับแรกซึ่งเป็นการจัดลำดับโดยเว็บไซต์ www.truehits.net ซึ่งเป็นเว็บไซต์ของสำนักบริการเทคโนโลยีสารสนเทศภาครัฐ ดังนี้

1. www.sanook.com
2. www.kapook.com
3. www.mthai.com
4. www.hunsa.com
5. www.teenee.com

ส่วนกองประชาสัมพันธ์จะทำหน้าที่ตรวจสอบกับวิทยุของกองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งได้แก่ คลื่น 101 Mhz เพียงคลื่นเดียวเท่านั้น และไม่มีการตรวจสอบคลื่นอื่นๆอีก นอกจากนี้การตรวจสอบข่าวสารผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุดจะทำนอกเหนือไปจากภารกิจที่เป็นกิจวัตรก็ต่อเมื่อมีคำสั่งเฉพาะจากเจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารให้ติดตามเป็นพิเศษ เช่น มีการสั่งการให้ตรวจสอบข่าวสารเรื่องการคืนยศให้ ดวง อยู่บำรุง ทางเว็บไซต์ เป็นต้น ประกอบกับข้อจำกัดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่เพียงพอและงานที่มุ่งเน้นที่ความรวดเร็วในการนำเสนอผู้บังคับบัญชาาระดับสูง ทำให้ตรวจสอบจากสื่อต่างๆมุ่งเน้นไปที่หนังสือพิมพ์เป็นหลัก โดยมุ่งเน้นตรวจสอบข่าวสารและบทความวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับการทหาร ซึ่งจะมีการสรุปข่าวสารในแต่ละวัน รวมถึงมีการวิเคราะห์

ข้อเสนอแนะและข้อพิจารณาของข่าวสารในแต่ละวันเพื่อนำเสนอต่อผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองบัญชาการทหารสูงสุดเป็นประจำทุกวัน ซึ่งการตรวจสอบในแต่ละสื่อของกองบัญชาการทหารสูงสุด สามารถแบ่งออกไปตามลักษณะของสื่อแต่ละชนิด ตามตารางที่ 1.1 ดังนี้

ตารางที่ 1.1 การตรวจสอบข่าวสารในสื่อมวลชนแต่ละชนิดของกองบัญชาการทหารสูงสุด

ประเภทของสื่อมวลชน	วิธีการตรวจสอบ
หนังสือพิมพ์	<ul style="list-style-type: none"> ● ตรวจสอบทุกวัน ● ตรวจสอบจากหนังสือพิมพ์ 16 ฉบับ ที่จำหน่ายในประเทศไทย เฉพาะฉบับเช้า ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ บ้านเมือง บางกอกโพสต์ เดอะเนชั่น มติชน แนวหน้า ข่าวสด สยามรัฐ กรุงเทพธุรกิจ วัฏจักร ผู้จัดการรายวัน ไทยโพสต์ พิมพ์ไทย คมชัดลึก และมติชนสุดสัปดาห์ ● จัดทำเป็นเอกสารข่าวที่เกี่ยวข้องกับกองบัญชาการทหารสูงสุดทุกวัน
โทรทัศน์	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่มีการตรวจสอบ ● มีการจัดทำแนวทางตอบคำถามสื่อมวลชนเพื่อให้ผู้บัญชาการทหารสูงสุดใช้ตอบข้อซักถามกับสื่อโทรทัศน์
วิทยุ	<ul style="list-style-type: none"> ● ตรวจสอบกับวิทยุของกองบัญชาการทหารสูงสุดเท่านั้น ซึ่งได้แก่ คลื่น 101 Mhz เพียงคลื่นเดียว ● ไม่มีการตรวจสอบคลื่นอื่นๆ
อินเทอร์เน็ต	<ul style="list-style-type: none"> ● ไม่มีการตรวจสอบเป็นรายวัน ยกเว้นมีคำสั่งเฉพาะมาจากเจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารให้ติดตามเป็นกรณีพิเศษ ● ตรวจสอบจากเว็บไซต์ต่างๆที่มีสถิติการเข้าชมสูง 5 อันดับแรกของเว็บไซต์ www.truehits.net ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1. www.sanook.com 2. www.kapook.com 3. www.mthai.com 4. www.hunsa.com 5. www.teenee.com

เมื่อใดก็ตามที่กองสารนิเทศตรวจพบข่าวสารที่อาจสร้างความเข้าใจผิดหรือส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของกองบัญชาการทหารสูงสุด หรือบางครั้งเป็นประเด็นที่ผู้บังคับบัญชาระดับสูงให้ความสนใจเป็นพิเศษและต้องการให้สื่อมวลชนเสนอข่าวแก้ไข กองสารนิเทศก็จะมีหน้าที่เขียนหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงไปยังสื่อต่างๆ เพื่อให้สื่อมวลชนที่เสนอข่าวนั้นได้รับทราบข่าวสารดังกล่าวไม่เป็นผลดีต่อกองบัญชาการทหารสูงสุด พร้อมขอความร่วมมือในการแก้ไขข่าวสารนั้น

กระบวนการทำงานทั้งหมดเป็นขั้นตอนปฏิบัติงานโดยปกติของกองสารนิเทศที่จะทำเป็นกิจวัตรทุกวัน ยกเว้นแต่ในกรณีพิเศษที่จะทำนอกเหนือจากการทำงานปกติ ก็ต่อเมื่อมีผู้บังคับบัญชาระดับสูงให้ความสนใจในกรณีใดกรณีหนึ่งเป็นพิเศษและมีการสั่งการแบบเฉพาะเจาะจงให้ดำเนินการนอกเหนือจากการทำงานปกติ เช่น จากข่าวของการคืนยศให้ ดวง อยู่ บำรุง เจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารสั่งการให้มีการตรวจสอบข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตเพื่อตรวจดูกระแสความรู้สึกของประชาชนที่เข้ามาอ่านข่าวในหน้าอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ซึ่งบางครั้งใช้การสั่งงานทางโทรศัพท์หรืออาจจะสั่งการในที่ประชุม และผลการดำเนินการพิเศษจะต้องทำเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษรนำเสนอต่อผู้บังคับบัญชาทุกครั้ง และรอคำสั่งให้ดำเนินการตอบโต้ข่าวสารนั้นๆต่อไป

ด้วยเหตุนี้การตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุดจึงถูกจำกัดการสื่อสารโดยขึ้นอยู่กับคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเป็นสำคัญ ดังนั้นหากพิจารณาในแง่มุมมองทางการสื่อสารที่ปฏิบัติการตอบกลับถูกจำกัดให้ทำการตอบโต้ตามคำสั่ง ในขณะที่สื่อมวลชนมีอิสระในการนำเสนอข่าวสารซึ่งมีหลากหลายรูปแบบและวิธีการ ตลอดจนเนื้อหาที่แตกต่างกันออกไป ทำให้รูปแบบการตอบโต้ย่อมแตกต่างกันออกไปเช่นกัน อีกทั้งต้องมีความสอดคล้องและสามารถตอบโต้ข่าวสารได้อย่างเหมาะสมกับการนำเสนอต่างๆของสื่อมวลชน ยิ่งไปกว่านั้นการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงซึ่งไปกระทบกับภาพลักษณ์ของกองบัญชาการทหารสูงสุด ส่งผลกระทบต่อระดับความสำคัญและรูปแบบในการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุด ดังนั้นการตอบโต้จึงขึ้นอยู่กับเนื้อหาของข่าวสารเป็นหลักและต้องการให้สื่อมวลชนลงข่าวแก้ไขหรืออย่างน้อยก็ให้รับทราบถึงปฏิบัติการของกองทัพในการตอบกลับไปยังสื่อมวลชนอีกด้วย

ทั้งนี้จากการที่ผู้วิจัยเป็นเจ้าของหน้าที่ที่เกี่ยวข้องอยู่ในกระบวนการตอบโต้ข่าวสารของกองสารนิเทศ เห็นว่าการตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุดมีความน่าสนใจและเหมาะสมเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาถึงกระบวนการในการตอบโต้ข่าวสารของ

ทหารว่ามีลักษณะอย่างไร เพื่อทำความเข้าใจถึงปฏิกิริยาตอบกลับของกองบัญชาการทหารสูงสุดใน มิติที่เกี่ยวข้องกับการกระทำของทหารหรือของกองบัญชาการทหารสูงสุดที่ถูกวิพากษ์ วิจักษ์อย่าง รุนแรงจนต้องมีการตอบโต้กลับไปยังสื่อมวลชน ขั้นตอนตั้งแต่การคัดเลือกข่าวสาร ระบุชนิดข่าวสาร จนถึง การตัดสินใจการตอบโต้ และมีกลยุทธ์อย่างไรในการตอบโต้ข่าวสารแต่ละระดับ ตลอดจน กองบัญชาการทหารสูงสุดใช้ปัจจัยใดบ้างในการตอบโต้ข่าวสาร ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ทำเป็นหนังสือ ชี้แจงข้อเท็จจริงไปยังสื่อมวลชนที่ได้รับความเห็นชอบจากผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองบัญชาการ ทหารสูงสุด ทั้งนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานชิ้นนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปปรับปรุงและพัฒนา วิธีการทำงานของสื่อมวลชนที่ต้องเกี่ยวข้องกับกองบัญชาการทหารสูงสุด และสร้างแนวทางการ ดำเนินงานระหว่างกองบัญชาการทหารสูงสุดกับสื่อมวลชนให้ไปในทิศทางเดียวกันอย่างดีที่สุด

ปัญหาคำวิจัย

1. การตอบโต้ข่าวสารที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อมวลชนโดยกองบัญชาการทหารสูงสุด มีขั้นตอน ใด
2. การตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนแต่ละประเภทของกองบัญชาการทหาร สูงสุดมีลักษณะอย่างไร
3. หลังจากทีกองบัญชาการทหารสูงสุดได้ตอบโต้กลับไปแล้ว สื่อมวลชนมีการดำเนินการ กับข่าวสารนั้นอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบถึงขั้นตอนการตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการ ทหารสูงสุด
2. เพื่อทราบถึงลักษณะ และรูปแบบการตอบโต้ข่าวสารที่กองบัญชาการทหารสูงสุดตอบโต้ ไปยังสื่อมวลชนแต่ละประเภท
3. เพื่อทราบถึงการดำเนินการกับข่าวสารที่ได้ตอบโต้กลับไปของสื่อมวลชน

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุด” ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาโดยจะศึกษาข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนที่เกี่ยวข้องกับกองบัญชาการทหารสูงสุด ระหว่างเดือนตุลาคม 2548 ถึงเดือนเมษายน 2551 เนื่องจากในช่วงระยะเวลาดังกล่าวมีเหตุการณ์ที่สำคัญทางการทหารและอยู่ในความสนใจของสื่อมวลชนและประชาชนอย่างมาก ประกอบไปด้วย สถานการณ์ความไม่สงบทาง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ยังคงมีความรุนแรงต่อเนื่องและความเคลื่อนไหวของกลุ่มทางการเมืองบางกลุ่มที่ไม่พอใจกับการทำงานของนายกรัฐมนตรีและรัฐบาลซึ่งกลุ่มการเมืองดังกล่าวมีความพยายามเอากองบัญชาการทหารสูงสุดไปพัวพันกับการเมือง โดยเป็นข่าวที่ถูกพิจารณาให้ทำการตอบโต้โดยเจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารซึ่งปรากฏในสื่อมวลชนต่างๆ ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์และอินเทอร์เน็ต และได้กำหนดขอบเขตการศึกษาสำหรับสื่อมวลชนดังนี้

1. โทรทัศน์ จะพิจารณาข่าวสารที่ต้องทำการตอบโต้จากสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 สถานีโมเดิร์นไนน์ทีวี และสถานีวิทยุโทรทัศน์กรมประชาสัมพันธ์ช่อง 11

2. วิทยุ จะพิจารณาข่าวสารที่ต้องทำการตอบโต้จากวิทยุของกองบัญชาการทหารสูงสุด 101 INN NEWS channel

3. หนังสือพิมพ์ จะพิจารณาข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ 16 ฉบับที่กองบัญชาการทหารสูงสุดทำการตรวจข่าวและสรุปเป็นเอกสารประจำวัน ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ บ้านเมือง บางกอกโพสต์ เดอะเนชั่น มติชน แนวหน้า ข่าวสด สยามรัฐ กรุงเทพธุรกิจ โลกวันนี้ ผู้จัดการรายวัน ไทยโพสต์ พิมพ์ไทย คมชัดลึก และมติชนสุดสัปดาห์

4. อินเทอร์เน็ต จะพิจารณาข่าวสารจากเว็บไซต์ต่างๆที่มีสถิติการเข้าชมสูง 5 อันดับแรกของเว็บไซต์ www.truehits.net ดังนี้

1. www.sanook.com
2. www.kapook.com
3. www.mthai.com
4. www.hunsa.com
5. www.teenee.com

ซึ่งผู้ศึกษาจะทำการตรวจสอบข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกองบัญชาการทหารสูงสุดและส่งผลให้กองบัญชาการทหารสูงสุดทำการตอบโต้ข่าวสารนั้นๆกลับไป ทั้งนี้เพื่อนำมาศึกษา วิเคราะห์ถึงรูปแบบของการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุดผ่านสื่อมวลชนต่อไป

ข้อสันนิษฐาน

1. การดำเนินการตอบโต้ข่าวสารกลับไปยังสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุดมีกระบวนการที่แตกต่างไปจากการตอบโต้ข่าวสารโดยทั่วไป ซึ่งเป็นกลยุทธ์หลักสำคัญที่ทางกองบัญชาการทหารสูงสุดใช้เพื่อทำการตอบโต้กลับไปยังสื่อมวลชน เพื่อชี้แจงข้อเท็จจริง หรืออย่างน้อยเพื่อให้สื่อมวลชนทราบว่าการเสนอข่าวสารเชิงลบนั้นได้เป็นที่รับทราบจากทางกองบัญชาการทหารสูงสุดแล้ว ทั้งนี้การพิจารณาเนื้อหาสาระในการตอบโต้ข่าวสารอยู่บนหลักการของการรักษาภาพลักษณ์ของกองบัญชาการทหารสูงสุดต่อประชาชนเป็นสำคัญ

2. การดำเนินการตอบโต้ข่าวสารกลับไปยังสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุดมีหลายลักษณะ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของสื่อมวลชนและผลกระทบของสารที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์ของกองบัญชาการทหารสูงสุดและประชาชน ตลอดจนจนภาพรวมและความมั่นคงของประเทศ รวมทั้งเนื้อหาสาระอยู่ในความสนใจของผู้บังคับบัญชา เหล่านี้ล้วนส่งผลต่อรูปแบบการตอบโต้ข่าวสารที่แตกต่างกันออกไป

3. หลังจากที่กองบัญชาการทหารสูงสุดตอบโต้ข่าวสารกลับไปยังสื่อมวลชน สื่อมวลชนโดยส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญในการชี้แจงข้อเท็จจริงตามที่กองบัญชาการทหารสูงสุดต้องการแต่อย่างใด เพียงแต่รับทราบข้อเท็จจริงของด้านกองบัญชาการทหารสูงสุดเท่านั้น ทำให้สารที่ทางกองบัญชาการทหารสูงสุดต้องการจะนำเสนอไม่สามารถส่งผ่านไปยังผู้รับสารเป้าหมายที่เป็นประชาชนได้ และไม่ก่อให้เกิดประสิทธิผลทางการสื่อสารกับประชาชนของกองบัญชาการทหารสูงสุดเท่าที่ควร ส่งผลให้เกิดความล้มเหลวทางการสื่อสารระหว่างกองบัญชาการทหารสูงสุดกับประชาชน

นิยามศัพท์

การตอบโต้ข่าวสาร หมายถึง การสร้างปฏิกิริยาตอบกลับไปยังสื่อมวลชน เพื่อแก้ไขข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนให้เป็นไปในทิศทางที่กองบัญชาการทหารสูงสุดต้องการ

กระบวนการ หมายถึง ขั้นตอนของการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุด โดยเริ่มตั้งแต่ การคัดเลือกข่าวสาร การตอบโต้ข่าวสารด้วยหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงไปยังสื่อมวลชน

การรักษาภาพลักษณ์ของกองบัญชาการทหารสูงสุด หมายถึง การคงไว้ซึ่งชื่อเสียงและเกียรติยศต่อผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองบัญชาการทหารสูงสุดและ/หรือความน่าเชื่อถือ ความศรัทธาต่อกองบัญชาการทหารสูงสุดต่อประชาชน

ระดับของการตอบโต้ข่าวสาร หมายถึง การจัดความสำคัญของข่าวสารที่ทำการตอบโต้ซึ่งขึ้นกับเนื้อหาของข่าวสารนั้นๆ ที่เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์ของกองบัญชาการทหารสูงสุด

สื่อมวลชน หมายถึง สื่อที่นำเสนอข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกองบัญชาการทหารสูงสุดและ/หรือก่อให้เกิดผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของกองบัญชาการทหารสูงสุดไม่ว่าทางใดก็ตาม

ผู้รับสาร หมายถึง ประชาชนทั่วไปที่รับรู้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุดผ่านสื่อมวลชน

ประสิทธิผลทางการสื่อสาร หมายถึง ความสำเร็จในการสื่อสารได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กองบัญชาการทหารสูงสุดต้องการ

กองบัญชาการทหารสูงสุด หมายถึง หน่วยบัญชาการสูงสุดของทหารทั้ง 3 เหล่าทัพ เมื่อมีข่าวสารที่กระทบต่อกองบัญชาการทหารสูงสุดไม่ว่าเหล่าทัพใด ถือเป็นหน้าที่ของกองบัญชาการทหารสูงสุดในฐานะหน่วยแม่ที่ต้องทำการชี้แจง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนา ตลอดจนเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุดไปยังสื่อมวลชน
2. สามารถนำไปประยุกต์ใช้และเป็นแนวทางสำหรับการตอบโต้ข่าวสารกับสื่อมวลชนให้มีประสิทธิภาพในรูปแบบที่แตกต่างกันออกไปขององค์กรต่างๆและผู้ที่เกี่ยวข้อง
3. สามารถนำไปปรับปรุงและแก้ไขวิธีในการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชนให้สอดคล้องกับกองบัญชาการทหารสูงสุดและเป็นไปในทิศทางเดียวกันเพื่อลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างสื่อมวลชนและกองบัญชาการทหารสูงสุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุด” เป็นการศึกษาถึงกระบวนการในการตอบโต้ข่าวสาร โดยจะนำทฤษฎี และแนวคิดต่างๆ มาใช้เป็นกรอบทางความคิด ตามข้อสันนิษฐาน ดังนี้

1. การดำเนินการตอบโต้ข่าวสารกลับไปยังสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุดมีกระบวนการที่แตกต่างไปจากการตอบโต้ข่าวสารโดยทั่วไป ซึ่งเป็นกลยุทธ์หลักสำคัญที่ทางกองบัญชาการทหารสูงสุดใช้เพื่อแสดงออกถึงความไม่เห็นด้วยต่อการนำเสนอข่าวในเชิงลบของสื่อมวลชนและต้องการชี้แจงไปยังสื่อมวลชน หรืออย่างน้อยเพื่อให้สื่อมวลชนทราบว่าการเสนอข่าวสารเชิงลบนั้นได้เป็นที่รับทราบจากทางกองบัญชาการทหารสูงสุดแล้ว

จากข้อสันนิษฐานข้างต้น ผู้วิจัยมุ่งเน้นไปในการศึกษากระบวนการทั้งหมด ตั้งแต่การคัดเลือกข่าวสารที่ต้องตอบโต้ การตัดสินใจตอบโต้และเลือกรูปแบบการตอบโต้ที่เหมาะสมไปยังสื่อมวลชนต่างๆ ซึ่งกระบวนการทั้งหมดของการตอบโต้ เป็นปฏิริยาตอบกลับไปยังผู้ส่งสาร ซึ่งปฏิริยาตอบกลับ (Feed back) หมายถึง ปฏิริยาหรือสารซึ่งผู้รับสารแสดงตอบกลับไปยังผู้ส่งสารหลังจากที่ได้รับสาร ถอดรหัส และแปลความหมายของสารแล้ว

นอกจากนี้ปฏิริยาตอบกลับยังสามารถช่วยให้ผู้ส่งสารปรับเปลี่ยนสารให้ตอบสนองกับความต้องการของผู้รับสารและการที่มีปฏิริยาตอบกลับในกระบวนการสื่อสารนั้น จะทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (John Fiske, 1991) ซึ่งถือได้ว่าเป็นกระบวนการที่เป็นวัฏจักร ที่มีผู้ส่งสารส่งสารไปยังผู้รับสารและผู้รับสารส่งสารกลับมาในรูปแบบของปฏิริยาย้อนกลับ ซึ่งปฏิริยาย้อนกลับเป็นเครื่องมือเพื่อบอกถึงระดับความเข้าใจและเห็นด้วยตามสารนั้นหรือไม่ระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร และปฏิริยาตอบกลับสามารถส่งไปในได้ทั้งรูปแบบวัจนภาษาหรืออวัจนภาษาเพื่อตีพิมพ์ภาควิชาการณสารนั้นๆ (Larry L. barker, 1996)

ปฏิริยาตอบกลับมีบทบาทที่สำคัญในการสื่อสาร ก็เพื่อช่วยประเมินความเข้าใจสารของผู้รับสาร ผู้รับสารเห็นด้วยหรือคัดค้านในสาร ผู้รับสารเปิดรับหรือปิดกั้นสาร และถ้าผู้ส่งสารไม่ให้

ความสำคัญกับปฏิริยาตอบกลับ ก็มีความเป็นไปได้อย่างมากที่ความพยายามของการสื่อสารที่ผู้ส่งสารทำอยู่จะล้มเหลว (Larry L. barker ,1996)

ซึ่งปฏิริยาตอบกลับสามารถแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ โดยอาศัยเกณฑ์การแบ่ง ได้ดังตารางที่ 1.2 ดังนี้

ตารางที่ 1.2 ตารางแสดงเกณฑ์การแบ่งประเภทของปฏิริยาตอบกลับ

เกณฑ์การแบ่งประเภท	ประเภทของปฏิริยาตอบกลับ
1. แบ่งตามระยะเวลาที่เกิดปฏิริยาตอบกลับ	1. ปฏิริยาตอบกลับทันทีทันใด (immediate feedback) เกิดขึ้นในการสื่อสารแบบเห็นหน้าค่าตากัน 2. ปฏิริยาตอบกลับล่าช้า (delayed feedback) เกิดขึ้นในการสื่อสารผ่านสื่อ
2. แบ่งตามผลของปฏิริยาตอบกลับ	1. ปฏิริยาตอบกลับเชิงบวก (positive feedback) แสดงถึงการยอมรับ ความพอใจ การสนับสนุนของผู้รับสาร 2. ปฏิริยาตอบกลับเชิงลบ (negative feedback) แสดงการคัดค้านไม่เห็นด้วย ความไม่พอใจ การต่อต้านของผู้รับสาร
3. แบ่งตามรหัสที่ใช้ในการสื่อสาร	1. ปฏิริยาตอบกลับเชิงวจนภาษา (verbal feedback) โดยการพูดหรือ การเขียน 2. ปฏิริยาตอบกลับเชิงอวจนภาษา (nonverbal feedback) โดยการใช้ภาษาท่าทาง ปริภาษา ฯลฯ เช่น สีหน้า น้ำเสียง การปรบมือ เป็นต้น
4. แบ่งตามความตั้งใจในการส่งปฏิริยาตอบกลับ	1. ปฏิริยาตอบกลับโดยตั้งใจ (purposive feedback) เพื่อให้ผู้ส่งสารทราบถึงปฏิริยาตอบกลับของผู้รับสารโดยตั้งใจ 2. ปฏิริยาตอบกลับโดยไม่ตั้งใจ (non-purposive-feedback) เกิดจากความไม่ตั้งใจ แต่ผู้ส่งสารทราบโดยการอนุมาน/คาดเดา

อย่างไรก็ดีหน้าที่ของปฏิริยาตอบกลับในกระบวนการสื่อสาร แบ่งได้ 3 ลักษณะ (Larry L. barker, 1996) ดังนี้

1. ปฏิริยาตอบกลับทำหน้าที่ประเมินความต้องการของผู้รับสาร เพื่อให้ผู้ส่งสาร ประเมินได้ว่าผู้รับสารมีความต้องการอย่างไรต่อสารนั้น และผู้ส่งสารสามารถปรับเปลี่ยนสารตาม ความต้องการของผู้รับสารได้

2. ปฏิริยาตอบกลับสามารถกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เมื่อผู้ส่งสารรับรู้ถึง ความต้องการของผู้รับสาร ปฏิริยาตอบกลับจะกระตุ้นให้ผู้ส่งสารปรับเปลี่ยนสารเพื่อให้ตรงกับ ความต้องการของผู้รับสาร

3. ปฏิริยาตอบกลับสามารถเป็นได้ทั้งการสนับสนุนหรือคัดค้าน ปฏิริยาตอบ กลับที่เป็นด้านสนับสนุนเป็นแรงเสริมให้มีการผลิตสารนั้นในรูปแบบเดิม ในทางกลับกัน ปฏิริยา ตอบกลับที่เป็นด้านคัดค้านเป็นแรงต้านเพื่อไม่ให้ผลิตสารเช่นนั้นอีก

เนื่องจากปฏิริยาตอบกลับมีประโยชน์สำหรับทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารในการเสริมสร้าง ความเข้าใจและความสัมพันธ์ระหว่างกัน อีกทั้งส่งผลต่อการปรับพฤติกรรมสื่อสารและสารให้ เหมาะสมแก่กันและกัน ดังนั้นรูปแบบและวิธีการสื่อสารที่เอื้อให้ผู้รับสารแสดงปฏิริยาตอบ กลับไปยังผู้ส่งสารจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่เป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการ สื่อสาร

2. การดำเนินการตอบโต้ข่าวสารกลับไปยังสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุดมี หลายลักษณะ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของสื่อมวลชนและผลกระทบของสารที่อาจจะก่อให้เกิด ความเสียหายต่อภาพลักษณ์ของกองบัญชาการทหารสูงสุดและประชาชน ตลอดจนจนภาพรวมและ ความมั่นคงของประเทศ รวมทั้งเนื้อหาสารอยู่ในความสนใจของผู้บังคับบัญชา เหล่านี้ล้วนส่งผล ต่อรูปแบบการตอบโต้ข่าวสารที่แตกต่างกันออกไป

จากข้อสันนิษฐานที่ 2 ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาไปที่การตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการ ทหารสูงสุดว่ามีลักษณะอย่างไร และสื่อแต่ละประเภทมีรูปแบบของการตอบโต้ข่าวสารที่แตกต่าง กันอย่างไร เพื่อให้เห็นรูปแบบและลักษณะการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุดไปยัง สื่อมวลชนที่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ดีปฏิกริยาตอบกลับในรูปแบบของการตอบสนอง (Feedback as respond) คือ สารที่ส่งกลับจากผู้รับสารไปยังผู้ส่งสารเพื่อแจ้งให้ผู้ส่งสารทราบถึงปฏิกริยาของผู้รับสารต่อสาร นั้นและเป็นปัจจัยที่ช่วยให้ผู้ส่งสารตัดสินใจว่าจะสื่อสารต่อไปอย่างไรในอนาคต (B.Aubrey Fisher, 1978) ซึ่งการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุดก็มีความต้องการให้ผู้ส่งสารรับรู้ถึงปฏิกริยาที่ออกมาในเชิงลบต่อข่าวสารนั้นและกองบัญชาการทหารสูงสุดยังมีความต้องการให้สื่อมวลชนนั้นตัดสินใจว่าการเสนอข่าวขึ้นนั้นควรจะต้องการเปลี่ยนแปลงให้ตรงกับความต้องการของกองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งทางกองบัญชาการทหารสูงสุดแม้ว่าไม่มีอำนาจในการ บังคับให้สื่อมวลชนเสนอข่าวสารอย่างที่ต้องการได้ แต่การตอบโต้เป็นการแสดงให้เห็นปฏิกริยาที่ไม่เห็นด้วยต่อข่าวสารนั้นและหวังว่าสื่อมวลชนจะดำเนินการอย่างที่กองบัญชาการทหารสูงสุด ต้องการเพื่อจะยุติปฏิกริยาตอบโต้ดังกล่าวได้

นอกจากนี้ปฏิกริยาที่ตอบกลับมาขึ้นอยู่กับจำนวนของช่องทางที่ผู้รับสารเปิดไว้เพื่อรับ ปฏิกริยาตอบกลับด้วย ซึ่งด้วยลักษณะของกองบัญชาการทหารสูงสุดที่เป็นสถาบันซึ่งเกี่ยวข้องกับ ความมั่นคงและเสถียรภาพของชาติ ทำให้อุปสรรคที่จะตอบโต้ไปยังสื่อมวลชนไม่ใช่ปัญหา เพราะกองบัญชาการทหารสูงสุดสามารถตอบโต้ได้ในหลากหลายรูปแบบ เช่น จะตอบโต้ทาง เอกสารชี้แจงไปยังกองบรรณาธิการโดยตรงก็ได้หรือด้วยภารกิจการประชาสัมพันธ์ของ กองบัญชาการทหารสูงสุดเองที่ต้องการมีการแถลงข่าวประจำทุกเดือน ซึ่งจะมีสื่อมวลชนมาร่วมทำ ข่าวเป็นจำนวนมาก อาจจะทำตอบโต้สื่อมวลชนในช่วงการแถลงข่าวเลยก็ได้ แต่กองบัญชาการ ทหารสูงสุดจะเลือกใช้รูปแบบใดในการตอบโต้ขึ้นขึ้นอยู่กับความสำคัญของข่าวนั้น มีผลกระทบ ต่อกองบัญชาการทหารสูงสุดหรือผู้บังคับบัญชาในระดับสูงในกองบัญชาการทหารสูงสุดมากหรือน้อยเพียงใด ถ้ามีความพัวพันกับปัจจัยข้างต้นสูง ก็มักเป็นที่แน่นอนว่า รูปแบบในการตอบโต้ก็จะ มีความเข้มข้นสูงขึ้นไปด้วย

อย่างไรก็ตามกระบวนการในการตอบโต้ทั้งหมดตั้งแต่การคัดเลือกข่าวสาร กสรพิจารณา รูปแบบการตอบโต้ เป็นกระบวนการที่เป็นปฏิกริยาตอบกลับทั้งสิ้น ซึ่งการตอบโต้ทั้งหมดเป็น ปฏิกริยาตอบกลับในเชิงลบ (Negative Feedback) เท่านั้น เพราะการตอบโต้ทั้งหมดเป็นการแสดง การคัดค้าน ไม่เห็นด้วย ความไม่พอใจ ของผู้รับสารคือกองบัญชาการทหารสูงสุด ถ้าเป็นปฏิกริยา ตอบกลับในเชิงบวก (Positive Feedback) ซึ่งเป็นส่วนที่ที่พึงพอใจของกองบัญชาการทหารสูงสุด หรือกองบัญชาการทหารสูงสุดไม่เห็นว่าจะก่อผลเสียกับกองบัญชาการทหารสูงสุดได้ กองบัญชาการทหารสูงสุดจะไม่ตอบโต้ คัดค้าน

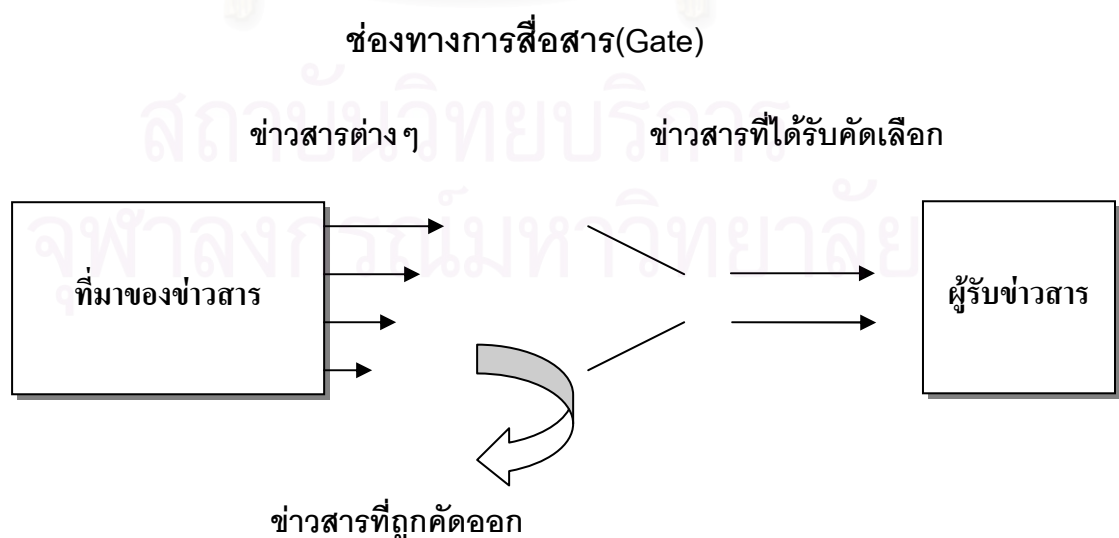
3. หลังจากที่ยกองค์การทหารสูงสุดตอบโต้ข่าวสารกลับไปยังสื่อมวลชน สื่อมวลชนโดยส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญในการชี้แจงข้อเท็จจริงตามที่องค์การทหารสูงสุดต้องการ แต่อย่างใด เพียงแต่รับทราบข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเท่านั้น ทำให้สารที่ทางองค์การทหารสูงสุดต้องการจะนำเสนอไม่สามารถส่งผ่านไปยังผู้รับสารเป้าหมายที่เป็นประชาชนได้ และไม่ก่อให้เกิดประสิทธิผลทางการสื่อสารกับประชาชนขององค์การทหารสูงสุดเท่าที่ควร ส่งผลให้เกิดความล้มเหลวทางการสื่อสารระหว่างองค์การทหารสูงสุดกับประชาชน

หลังจากที่ได้มีการตอบโต้กลับไปยังสื่อมวลชนแล้ว สื่อมวลชนจะดำเนินการกับข่าวสารที่ได้มีการตอบโต้กลับไปอย่างไร ใช้แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีนายทวารข่าวสาร ที่สื่อมวลชนเป็นผู้กั้นกรองข่าวสารก่อนที่จะเสนอไปยังมวลชน

ทฤษฎีนายทวารข่าวสารเป็นทฤษฎีทางด้านนิเทศศาสตร์ โดยทฤษฎีนี้มองว่า สื่อต่างๆ นั้นจะมีผู้ที่ทำหน้าที่รักษาช่องทางการสื่อสาร ซึ่งอาจจะหมายถึงตัวของสื่อเองในการคัดเลือกกั้นกรองข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่สังคมนำเสนอต่อสาธารณะ ทั้งนี้รูปแบบต่างๆ ที่ชี้ให้เห็นว่าข่าวสารบางเรื่องจะถูกคัดออก ในขณะที่บางเรื่องจะผ่านไปสู่อำนาจ

นายทวารข่าวนั้นเปรียบเหมือนกับบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นคนกลางในช่องทางการสื่อสาร และเป็นผู้ตัดสินใจว่าข่าวสารที่ตนได้รับมานั้นจะส่งไปสู่อำนาจอย่างไร ข่าวสารใดควรส่งหรือไม่ อย่างไร ซึ่งจำเป็นต้องใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ

แผนภาพที่ 2.1 แบบจำลองนายทวารข่าวสารของไวท์ (อ้างในอุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์, 2547)

แบบจำลองการสื่อสารดังแผนภาพที่ 2.1 แสดงให้เห็นถึงหน้าที่หลักของสื่อมวลชนในการคัดกรองข่าวสารที่ไม่เหมาะสม หรือเป็นข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ ไม่ถูกต้องออกจากช่องทางการสื่อสารก่อนที่จะส่งผ่านไปยังผู้รับข่าวสาร

ซึ่งหลังจากที่กองบัญชาการทหารสูงสุดทำการตอบโต้ข่าวสารไปยังสื่อมวลชนนั้นๆ สื่อมวลชนจะเป็นผู้พิจารณาข่าวสารที่กองบัญชาการทหารสูงสุดได้โต้ตอบไปว่าจะดำเนินการกับข่าวสารนั้นอย่างไร สื่อมวลชนนั้นอาจจะนำข่าวสารที่ตอบโต้มาเผยแพร่ต่อสาธารณชนอีกครั้งหรืออาจไม่นำเสนอข่าวสารขึ้นนั้นอีกก็ได้ขึ้นกับการตัดสินใจของสื่อมวลชนนั่นเอง โดยที่ทางกองบัญชาการทหารสูงสุดไม่สามารถจะบังคับหรือก้าวก่ายการดำเนินการของสื่อมวลชนได้เลย

แนวคิด ทฤษฎี ที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น ผู้วิจัยจะใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในข้อสันนิษฐานที่เกี่ยวกับการตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งจะสามารถนำมาใช้ในการอธิบายถึง การตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุด มีลักษณะอย่างไร มีการแบ่งความสำคัญของข่าวสารออกเป็นกี่ระดับ และแต่ละระดับความสำคัญของข่าวสารนั้นมีรูปแบบการตอบโต้อย่างไร

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุด” เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นไปที่กระบวนการการตอบโต้ข่าวสารทั้งหมดโดยเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทำการคัดเลือกข่าวสารที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อมวลชนและมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับกองบัญชาการทหารสูงสุด มาเข้ากระบวนการตอบโต้ออกมาในรูปแบบต่างๆตามระดับความสำคัญของเนื้อหา โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) โดยใช้การสัมภาษณ์และถามคำถามแบบปลายเปิด (Open-Ended Question) เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูลกับเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการตอบโต้ข่าวสาร ตั้งแต่การคัดเลือกจนถึงการผลิตเอกสารที่ใช้ตอบโต้ เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดในการอธิบายวิธีการในการคัดเลือกข่าวสารและการจัดระดับความสำคัญในการตอบโต้จนถึงการตัดสินใจในการตอบโต้ออกมาในรูปแบบที่แตกต่างกันหลายแบบตามระดับความสำคัญของข่าวสารนั้นๆ และผู้วิจัยยังใช้เทคนิคการสังเกตแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้เข้าใจถึงกระบวนการทำงานและขั้นตอนการตอบโต้ต่างๆอย่างเจาะลึก ตลอดจนใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อศึกษาถึงรูปแบบและลักษณะของการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุดไปยังสื่อมวลชน และยังใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับสื่อมวลชนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้กรอบแนวคิดในการอธิบายวิธีที่สื่อมวลชนปฏิบัติต่อหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงที่ส่งไปจากกองบัญชาการทหารสูงสุด โดยผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยไว้ดังนี้

แหล่งข้อมูล และการเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึกจากผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก โดยผู้ที่เกี่ยวข้องจะเป็นแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งได้แก่ เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบข่าวและเจ้าหน้าที่ร่างข้อชี้แจง 6 นาย เจ้าหน้าที่เอกสารสนเทศ 1 นาย เจ้าหน้าที่กองประชาสัมพันธ์ 2 นาย นายทหารฝ่ายเสนาธิการประจำผู้บัญชาการทหารสูงสุด 3 นาย ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) ที่เป็นสื่อมวลชน ซึ่งเป็นนักข่าวหนังสือพิมพ์ 12 ท่าน บรรณธิการข่าวสถานีวิทยุจำนวน 1 ท่าน

ผู้สื่อข่าวโทรทัศน์จำนวน 5 ท่าน รวมไปถึงการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องได้แก่ หนังสือพิมพ์ที่ใช้ในการตรวจสอบ 16 ฉบับ เอกสารสรุปข่าวประจำวันของกองบัญชาการทหารสูงสุดและหนังสือชี้แจงตอบโต้ข่าวสารที่ส่งกลับไปยังสื่อมวลชนที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาออกเป็น 2 แหล่ง คือ

1. แหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญในการทำความเข้าใจกระบวนการในการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุด ทั้งนี้ข้อมูลเหล่านี้ได้มาจาก

1.1 หนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงที่ทำการตอบโต้ไปยังสื่อมวลชนที่ได้รับการพิจารณาให้ทำการตอบโต้จากเจ้ากรมกิจการพลเรือนทหาร ซึ่งจัดทำจากเจ้าหน้าที่ร่างข้อเท็จจริงของกองสารนิเทศที่รับผิดชอบโดยตรงในการตอบโต้ข่าวสาร ซึ่งเป็นเอกสารที่ถูกต้องตามรูปแบบของเอกสารทางราชการ

1.2 ข่าวต่างๆจากหนังสือพิมพ์ทั้งสิ้น 16 ฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ บ้านเมือง บางกอกโพสต์ เดอะเนชั่น มติชน แนวหน้า ข่าวสด สยามรัฐ กรุงเทพธุรกิจ โลกวันนี้ ผู้จัดการรายวัน ไทยโพสต์ พิมพ์ไทย คมชัดลึก สยามรัฐวิจารย์ และมติชนสุดสัปดาห์ และข่าวจากเว็บไซต์ www.Sanook.com โดยพิจารณาข่าวระหว่างเดือนตุลาคม 2548 ถึง เดือนเมษายน 2551 และเก็บรวบรวมข้อมูลจากข่าวที่เจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารพิจารณาให้ทำการตอบโต้ได้ทั้งสิ้นจำนวน 3 เรื่อง ดังนี้

1. เรื่อง “ภรรยาหม้าย จากเหตุการณ์โศกนาฏกรรมที่ตากใบ” จากหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ฉบับวันที่ 26 ต.ค. 2548 หน้า 6
2. เรื่อง “ดวลสนั่นกรุง ล้อช้อยาไอซ์ แก๊งผู้พัน ส.ต.ท. พลีชีพ 2 ตร. ส่าหส์” จากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันที่ 12 เม.ย. 2550 หน้า 1
3. เรื่อง “กลาโหมวิจารณ์หนัก ลูกดวงคัมแบ็กเหมาะหรือไม่” จาก www.sanook.com วันที่ 23 เม.ย. 2551 โดยข่าวสารทั้ง 3 เรื่อง เก็บรวบรวมข้อมูลจากแฟ้มเอกสารชี้แจงข้อเท็จจริงของกองสารนิเทศ ที่มีการรวบรวมเพิ่มเติมเฉพาะเรื่องที่ได้ทำการตอบโต้ข่าวสารแล้ว

2.แหล่งข้อมูลบุคคล

ในการศึกษาครั้งนี้พิจารณาผู้ให้ข้อมูลหลัก(Key Informants) ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการตอบโต้ข่าวสารในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ตรวจสอบข่าวสาร และเจ้าหน้าที่ร่างหนังสือชี้แจงซึ่งประกอบไปด้วยบุคคลดังนี้

2.1 ผู้ให้ข้อมูลหลักของกองสารนิเทศ กองบัญชาการทหารสูงสุด

ประกอบด้วย

- พ.อ. หญิง สุดาพันธ์ รั้งแก้ว ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองสารนิเทศ

เนื่องจากผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่อยู่ในกองสารนิเทศ กรมกิจการพลเรือนทหาร และรู้จักกับ พ.อ. หญิง สุดาพันธ์ ฯ เป็นการส่วนตัว ทั้งนี้ พ.อ. หญิง สุดาพันธ์ ฯ มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในกระบวนการร่างชี้แจงข้อเท็จจริงของกองสารนิเทศเป็นเวลามากกว่า 6 ปี และ พ.อ. หญิง สุดาพันธ์ ฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ ในวันที่ 12 ต.ค. 2548 เวลา 9.30 น. ณ กองสารนิเทศ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- น.ท. ธเนศ ครุฑาพันธ์ หัวหน้าแผนกวิเทศสัมพันธ์

เนื่องจากผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่อยู่ในกองสารนิเทศ กรมกิจการพลเรือนทหาร และรู้จักกับ น.ท. ธเนศ ฯ เป็นการส่วนตัว ทั้งนี้ น.ท. ธเนศ ฯ มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในกระบวนการตรวจสอบข่าวสารของกองสารนิเทศเป็นเวลามากกว่า 3 ปี และ น.ท. ธเนศ ฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ ในวันที่ 18 ต.ค. 2548 เวลา 10.30 น. ณ กองสารนิเทศ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- น.ท. หญิง เสาวลักษณ์ วงเวียนสุข หัวหน้าแผนกวิเคราะห์

เนื่องจากผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่อยู่ในกองสารนิเทศ กรมกิจการพลเรือนทหาร และรู้จักกับ น.ท. หญิง เสาวลักษณ์ ฯ เป็นการส่วนตัว ทั้งนี้ น.ท. หญิง เสาวลักษณ์ ฯ มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการกระบวนการตรวจสอบข่าวสารและกระบวนการร่างชี้แจงข้อเท็จจริงของกองสารนิเทศเป็นเวลามากกว่า 12 ปีและ น.ท. หญิง เสาวลักษณ์ ฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ ในวันที่ 25 ต.ค. 2548 เวลา 13.30 น. ณ กองสารนิเทศ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- น.ต. หญิง ศศิลักษณ์ ไตอติเทพ ประจำแผนกข่าว

เนื่องจากผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่อยู่ในกองสารนิเทศ กรมกิจการพลเรือนทหาร และรู้จักกับ น.ต. หญิง ศศิลักษณ์ ฯ เป็นการส่วนตัว ทั้งนี้ น.ต. หญิง ศศิลักษณ์ ฯ มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในกระบวนการตรวจสอบข่าวสารและกระบวนการร่างชี้แจงข้อเท็จจริงของกองสารนิเทศ เป็นเวลามากกว่า 11 ปี และ น.ต. หญิง ศศิลักษณ์ ฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ ในวันที่ 16 ต.ค. 2548 เวลา 15.30 น. ณ กองสารนิเทศ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- ร.อ. หญิง เสาวลักษณ์ หงษ์ทอง ประจำแผนกวิเคราะห์

เนื่องจากผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่อยู่ในกองสารนิเทศ กรมกิจการพลเรือนทหาร และรู้จักกับ ร.อ. หญิง เสาวลักษณ์ ฯ เป็นการส่วนตัว ทั้งนี้ ร.อ. หญิง เสาวลักษณ์ ฯ มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในกระบวนการตรวจสอบข่าวสารและกระบวนการร่างชี้แจงข้อเท็จจริงของกองสารนิเทศ เป็นเวลามากกว่า 7 ปี และ ร.อ. หญิง เสาวลักษณ์ ฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ ในวันที่ 18 ต.ค. 2548 เวลา 14.30 น. ณ กองสารนิเทศ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- ร.ท. อุดม คงดั้น ประจำแผนกข่าว

เนื่องจากผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่อยู่ในกองสารนิเทศ กรมกิจการพลเรือนทหาร และรู้จักกับ ร.ท. อุดม ฯ เป็นการส่วนตัว และ ร.ท. อุดม ฯ มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในกระบวนการตรวจสอบข่าวสารของกองสารนิเทศ เป็นเวลามากกว่า 3 ปี และ ร.ท. อุดม ฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ ในวันที่ 27 ต.ค. 2548 เวลา 14.30 น. ณ กองสารนิเทศ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

ซึ่งเจ้าหน้าที่ทุกนาย เป็นเจ้าหน้าที่ที่อยู่ในกองสารนิเทศ กรมกิจการพลเรือนทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด โดยกองสารนิเทศนั้นมีภารกิจในการตอบโต้ข่าวสารจากสื่อมวลชนโดยตรงซึ่งเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของกองสารนิเทศ และผู้วิจัยเองก็เป็นเจ้าหน้าที่ที่ทำงานอยู่ในกองสารนิเทศเช่นเดียวกัน ทำให้สามารถซักถามและสังเกตการทำงานในทุกขั้นตอนได้อย่างเต็มที่ และละเอียดในทุกขั้นตอน

2.2 ผู้ให้ข้อมูลหลักของแผนกสารสนเทศ กองบัญชาการทหารสูงสุด

ประกอบด้วย

- พ.ท. ศิริ เมฆมัญ ห้วนหน้าแผนกสารสนเทศ

เนื่องจากผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่อยู่ในกองสารนิเทศ กรมกิจการพลเรือนทหาร และ รู้จักกับ พ.ท. ศิริ ฯ เป็นการส่วนตัว และ พ.ท. ศิริ ฯ มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในกระบวนการตอบโต้ข่าวสารทางอินเทอร์เน็ต เป็นเวลามากกว่า 2 ปี และ พ.ท. ศิริ ฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัย ได้สัมภาษณ์ ในวันที่ 6 พ.ค. 2551 เวลา 10.30 น. ณ กองสารนิเทศ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

2.3 ผู้ให้ข้อมูลหลักของกองประชาสัมพันธ์ กองบัญชาการทหารสูงสุด

ประกอบด้วย

- ร.อ. วรศุทธิ์ ทองดี ประจำแผนกผลิตรายการและข่าว

เนื่องจากผู้วิจัยรู้จักกับ ร.อ. วรศุทธิ์ ฯ เป็นการส่วนตัว และ ร.อ. วรศุทธิ์ ฯ มีหน้าที่ รับผิดชอบโดยตรงในกระบวนการตอบโต้ข่าวสารวิทยุ เป็นเวลามากกว่า 5 ปี และ ร.อ. วรศุทธิ์ ฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ ในวันที่ 2 พ.ค. 2551 เวลา 10.30 น. ณ กองประชาสัมพันธ์ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- พ.ท. ศนิโรจน์ ธรรมยศ หัวหน้าแผนกผลิตรายการและข่าว

เนื่องจากผู้วิจัยรู้จักกับ พ.ท. ศนิโรจน์ ฯ เป็นการส่วนตัว และ พ.ท. ศนิโรจน์ ฯ มี หน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในกระบวนการตอบโต้ข่าวสารวิทยุ เป็นเวลามากกว่า 11 ปี และ พ.ท. ศนิโรจน์ ฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ ในวันที่ 2 พ.ค. 2551 เวลา 11.30 น. ณ กองประชาสัมพันธ์ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

2.4 ผู้ให้ข้อมูลหลักของฝ่ายเสนาธิการประจำผู้บัญชาการทหารสูงสุด

ประกอบด้วย

- พล.อ. ภูซงค์ วงศ์การกิจ ฝ่ายเสนาธิการประจำผู้บัญชาการทหารสูงสุด

เนื่องจากผู้วิจัยรู้จักกับ พล.อ. ภูซงค์ ฯ เป็นการส่วนตัว และ พล.อ. ภูซงค์ ฯ มีหน้าที่ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานฝ่ายเสนาธิการที่ดูแลด้านกิจการพลเรือนและ พล.อ. ภูซงค์ ฯ ได้กรุณา เสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ ในวันที่ 8 พ.ค. 2551 เวลา 9.00 น. ณ ห้องฝ่ายเสนาธิการฝ่าย กิจการพลเรือน ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- พ.อ. กริช สรวงสกุล ฝ่ายเสนาธิการประจำผู้บัญชาการทหารสูงสุด

เนื่องจากผู้วิจัยรู้จักกับ พ.อ. กริช ฯ เป็นการส่วนตัว และ พ.อ. กริช ฯ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานฝ่ายเสนาธิการที่ดูแลด้านกิจการพลเรือนและ พ.อ. กริช ฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ ในวันที่ 7 พ.ค. 2551 เวลา 10.00 น. ณ ห้องฝ่ายเสนาธิการฝ่ายกิจการพลเรือน ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- พ.อ. ปราวร คำขำ ฝ่ายเสนาธิการประจำผู้บัญชาการทหารสูงสุด

เนื่องจากผู้วิจัยรู้จักกับ พ.อ. ปราวร ฯ เป็นการส่วนตัว และ พ.อ. ปราวร ฯ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานฝ่ายเสนาธิการที่ดูแลด้านกิจการพลเรือน และ พ.อ. ปราวร ฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ ในวันที่ 7 พ.ค. 2551 เวลา 13.30 น. ณ ห้องฝ่ายเสนาธิการฝ่ายกิจการพลเรือน ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

2.5 สื่อมวลชน ประกอบด้วย

- คุณ นพดล รัตนพันธ์ นักข่าวสายทหาร หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ผู้วิจัยได้ติดต่อกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ โดยผ่านการประสานงานจากเจ้าหน้าที่ของกองประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหารเป็นผู้นัดหมายให้ และคุณ นพดล ฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ในวันที่ 1 พฤษภาคม 2551 เวลา 15.00 น. ทางโทรศัพท์ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- คุณ กิตติพงศ์ รั้งสรรค์ปรีชา นักข่าวสายทหารหนังสือพิมพ์ พิมพ์ไทย

ผู้วิจัยได้ติดต่อกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ พิมพ์ไทย โดยผ่านการประสานงานจากเจ้าหน้าที่ของกองประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหารเป็นผู้นัดหมายให้ และคุณ กิตติพงศ์ ฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ในวันที่ 1 พฤษภาคม 2551 เวลา 9.15 น. ทางโทรศัพท์ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- คุณ ธิติ วรรณมณฑา นักข่าวสายทหาร หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์

ผู้วิจัยได้ติดต่อกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ โดยผ่านการประสานงานจากเจ้าหน้าที่ของกองประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหารเป็นผู้นัดหมายให้ และคุณ ธิติ ฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ในวันที่ 8 เมษายน 2551 เวลา 16.30 น. ณ อาคารบางกอกโพสต์ ถนน วน ระนอง เขตคลองเตย ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- ยรรยง แสงเป่า บรรณาธิการข่าว สถานีวิทยุ INN NEWS channel
ผู้วิจัยได้ติดต่อ คุณ ยรรยงฯ โดยผ่านการประสานงานจากเจ้าหน้าที่ของกองประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหารเป็นผู้นัดหมายให้ และคุณ ยรรยงฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ในวันที่ 2 พฤษภาคม 2551 เวลา 13.30 น. ทางโทรศัพท์ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- รุ่งอรุณ ภาสรัตต์นันท์ ผู้สื่อข่าวสายทหาร หนังสือพิมพ์บ้านเมือง
ผู้วิจัยได้ติดต่อกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์บ้านเมือง โดยผ่านการประสานงานจากเจ้าหน้าที่ของกองประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหารเป็นผู้นัดหมายให้ และคุณ รุ่งอรุณฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ในวันที่ 1 พฤษภาคม 2551 เวลา 10.00 น. ทางโทรศัพท์ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- ปัญญา ทิวสังวาลย์ ผู้สื่อข่าวสายทหาร หนังสือพิมพ์ คมชัดลึก
ผู้วิจัยได้ติดต่อกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ คมชัดลึก โดยผ่านการประสานงานจากเจ้าหน้าที่ของกองประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหารเป็นผู้นัดหมายให้ และคุณ ปัญญาฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ในวันที่ 1 พฤษภาคม 2551 เวลา 11.00 น. ทางโทรศัพท์ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- รัฐพงศ์ เทียมทองใบ ผู้สื่อข่าวสายทหาร หนังสือพิมพ์ มติชน
ผู้วิจัยได้ติดต่อกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชน โดยผ่านการประสานงานจากเจ้าหน้าที่ของกองประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหารเป็นผู้นัดหมายให้ และคุณ รัฐพงศ์ฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ในวันที่ 1 พฤษภาคม 2551 เวลา 13.00 น. ทางโทรศัพท์ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- ชำนาญ ไชยศร ผู้สื่อข่าวสายทหาร หนังสือพิมพ์ แนวหน้า
ผู้วิจัยได้ติดต่อกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์แนวหน้า โดยผ่านการประสานงานจากเจ้าหน้าที่ของกองประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหารเป็นผู้นัดหมายให้ และคุณ ชำนาญฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ในวันที่ 8 พฤษภาคม 2551 เวลา 13.30 น. ทางโทรศัพท์ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- คมกฤษ ราชเวียง ผู้สื่อข่าวสายทหาร หนังสือพิมพ์ ข่าวสด

ผู้วิจัยได้ติดต่อกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสด โดยผ่านการประสานงานจากเจ้าหน้าที่ของกองประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหารเป็นผู้นัดหมายให้ และคุณ คมกฤษฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ในวันที่ 6 พฤษภาคม 2551 เวลา 15.00 น. ทางโทรศัพท์ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- ศุภฤกษ์ ธงไชยฤทธิ์ ผู้สื่อข่าวสายทหาร หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ผู้วิจัยได้ติดต่อกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยผ่านการประสานงานจากเจ้าหน้าที่ของกองประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหารเป็นผู้นัดหมายให้ และคุณศุภฤกษ์ฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ในวันที่ 7 พฤษภาคม 2551 เวลา 10.00 น. ทางโทรศัพท์ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- เบญจวรรณ วงศ์ต่อม ผู้สื่อข่าวสายทหาร หนังสือพิมพ์ สยามรัฐ

ผู้วิจัยได้ติดต่อกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์สยามรัฐ โดยผ่านการประสานงานจากเจ้าหน้าที่ของกองประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหารเป็นผู้นัดหมายให้ และคุณเบญจวรรณฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ในวันที่ 8 พฤษภาคม 2551 เวลา 14.30 น. ทางโทรศัพท์ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- จิรยุทธ์ ปรีชัย ผู้สื่อข่าวสายทหาร หนังสือพิมพ์ ผู้จัดการรายวัน

ผู้วิจัยได้ติดต่อกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน โดยผ่านการประสานงานจากเจ้าหน้าที่ของกองประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหารเป็นผู้นัดหมายให้ และคุณ จิรยุทธ์ฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ในวันที่ 2 พฤษภาคม 2551 เวลา 14.00 น. ทางโทรศัพท์ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- ศิริรัตน์ บุรินทร์กุล ผู้สื่อข่าวสายทหาร หนังสือพิมพ์ ไทยโพสต์

ผู้วิจัยได้ติดต่อกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ โดยผ่านการประสานงานจากเจ้าหน้าที่ของกองประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหารเป็นผู้นัดหมายให้ และคุณ ศิริรัตน์ฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ในวันที่ 6 พฤษภาคม 2551 เวลา 14.00 น. ทางโทรศัพท์ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- นภจรัส ใจเกษม ผู้สื่อข่าวสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3

ผู้วิจัยได้ติดต่อ คุณ นภจรัสฯ โดยผ่านการประสานงานจากเจ้าหน้าที่ของกองประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหารเป็นผู้นัดหมายให้ และคุณ นภจรัสฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ในวันที่ 6 พฤษภาคม 2551 เวลา 11.00 น. ทางโทรศัพท์ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- วริศรา ชูบรรจง ผู้สื่อข่าว สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5

ผู้วิจัยได้ติดต่อ คุณวริศราฯ โดยผ่านการประสานงานจากเจ้าหน้าที่ของกองประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหารเป็นผู้นัดหมายให้ และคุณ วริศราฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ในวันที่ 7 พฤษภาคม 2551 เวลา 15.30 น. ทางโทรศัพท์ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- สุรชาติพิทย์ ทิวะเวช ผู้สื่อข่าวสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 7

ผู้วิจัยได้ติดต่อ คุณสุรชาติพิทย์ฯ โดยผ่านการประสานงานจากเจ้าหน้าที่ของกองประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหารเป็นผู้นัดหมายให้ และคุณ สุรชาติพิทย์ฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ในวันที่ 7 พฤษภาคม 2551 เวลา 9.20 น. ทางโทรศัพท์ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- จิตตานันท์ นิกรยานนท์ ผู้สื่อข่าว สถานีโทรทัศน์ โมเดิร์นไนน์ทีวี

ผู้วิจัยได้ติดต่อคุณจิตตานันท์ฯ โดยผ่านการประสานงานจากเจ้าหน้าที่ของกองประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหารเป็นผู้นัดหมายให้ และคุณ จิตตานันท์ฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ในวันที่ 6 พฤษภาคม 2551 เวลา 17.00 น. ทางโทรศัพท์ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

- พงศ์กร เย็นประสพ ผู้สื่อข่าวสถานีโทรทัศน์ช่อง 11

ผู้วิจัยได้ติดต่อ คุณพงศ์กรฯ โดยผ่านการประสานงานจากเจ้าหน้าที่ของกองประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหารเป็นผู้นัดหมายให้ และคุณ พงศ์กรฯ ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ในวันที่ 8 พฤษภาคม 2551 เวลา 16.30 น. ทางโทรศัพท์ ซึ่งตลอดการสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

โดยผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยการบันทึกเสียง และใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้การเก็บข้อมูลเป็นไปอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ และรอบด้าน และจดบันทึกประเด็นคำตอบที่สำคัญของผู้ให้สัมภาษณ์ไว้เพื่อใช้สรุปประเด็น รวมทั้งใช้ในการถกเถียง เน้นถึงจุดที่สำคัญของประเด็น แล้วตรวจสอบน่าเชื่อถือ และความครบถ้วนของข้อมูลโดยประเด็นดังกล่าวได้มาจากข้อสมมติฐานงานวิจัยกับแหล่งข้อมูลที่เป็นบุคคล

เมื่อได้คำตอบที่ต้องการจากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์อย่างละเอียด และนำข้อมูลที่ได้มาจากการรวบรวม แล้วนำไปทำการศึกษาถึงกระบวนการการตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนนั้น มีวิธีการอย่างไร มีการแบ่งระดับความสำคัญของข่าวสารอย่างไร และมีรูปแบบในการตอบโต้อย่างไรบ้าง โดยอาศัยกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ได้รวบรวมไว้ในบทที่ 2 ต่อไป

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ทำการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆเรียบร้อยแล้ว จะได้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผล สำหรับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแบ่งออกได้ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาถึงกระบวนการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุด จะศึกษาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจข่าวและเจ้าหน้าที่ร่างข้อชี้แจงที่มีผลต่อการตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุดซึ่งจะวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึกเกี่ยวกับรูปแบบในการทำงาน และประสบการณ์ในการทำงาน ของเจ้าหน้าที่ทั้ง 12 คน และสื่อมวลชนอีก 18 คน ประกอบกับค้นคว้าจากเอกสารต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงภาพรวมของเจ้าหน้าที่แต่ละคน ว่าอาศัยปัจจัยทางประสบการณ์ใดบ้างในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุด

2. การศึกษาในส่วนของเอกสารที่เกี่ยวข้องในกระบวนการตอบโต้ข่าวสาร จะใช้รูปแบบการวิเคราะห์ที่ตัวเอกสาร (Textual Analysis) โดยดูจากเอกสารข่าวที่ปรากฏในสื่อต่างๆที่มีความเกี่ยวข้องกับกองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งจะใช้พิจารณาถึงรูปแบบของการตอบโต้ข่าวสารนั้นๆว่า มีอย่างไรและข่าวสารประเภทใดที่ต้องทำการตอบโต้ โดยเมื่อต้องมีการตอบโต้ข่าวสารนั้นๆ สื่อแต่ละประเภทจะส่งผลต่อรูปแบบการตอบโต้ที่แตกต่างกันออกไปอย่างไร

วิธีการนำเสนอข้อมูล

การจัดระเบียบของข้อมูล เพื่อใช้ในการนำเสนองานวิจัยเรื่อง “การตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุด” จะจัดเรียงการนำเสนอข้อมูลเป็นบทต่างๆ ต่อไป โดยมีรายละเอียดในแต่ละบท ดังนี้

1. ในบทที่ 4 จะเป็นเรื่องกระบวนการตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุด
2. ในบทที่ 5 จะเป็นเรื่องรูปแบบการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุด
3. ในบทที่ 6 จะเป็นเรื่องสรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และข้อมูลที่ได้จากเอกสารต่างๆ ผู้วิจัยสามารถเข้าถึงข้อมูลเหล่านั้นได้อย่างครบถ้วน เนื่องจากผู้วิจัยมีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการตอบโต้ข่าวสารและรู้จักเจ้าหน้าที่ที่ได้ไปสัมภาษณ์ทุกคนเป็นอย่างดี ทำให้ได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูลอย่างเต็มที่ และครบถ้วน และกับสื่อมวลชน ผู้วิจัยขอความร่วมมือผ่านกองประชาสัมพันธ์ที่สามารถติดต่อสื่อมวลชนได้ครบตามที่ต้องการและได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลที่ได้จากการตอบโต้ของกองบัญชาการทหารสูงสุด ผู้วิจัยพบว่าแม้ว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้องทุกอย่างและผู้วิจัยสามารถเข้าถึงข้อมูลได้จริง แต่ตัวข้อมูลกลับเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่า การตอบโต้ของกองบัญชาการทหารสูงสุดขาดนั้นประสิทธิภาพในการตอบโต้เนื่องจากข่าวสารที่ทำการตอบโต้ นั้น เป็นข่าวที่เป็นเรื่องร้องเรียนและความรู้สึก ไม่เกี่ยวข้องกับการเข้าใจผิดในข้อเท็จจริงแต่อย่างใด ทำให้แม้ว่าจะสามารถเข้าถึงข้อมูลได้มากและลึกเพียงไร แต่ข้อมูลที่ได้อีกก็ไม่มีส่วนใดที่ชี้ให้เห็นได้ว่าการตอบโต้ที่กองบัญชาการทหารสูงสุดทำอยู่มี ประสิทธิภาพอย่างที่กองบัญชาการทหารสูงสุดนั้นต้องการ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นการตอบโต้ที่ล้มเหลวทั้งสิ้น

บทที่ 4

กระบวนการตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของ กองบัญชาการทหารสูงสุด

ในบทนี้ผู้ศึกษาจะอธิบายเกี่ยวกับกระบวนการตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนของการสรุปข่าวประจำวัน ขั้นตอนการตอบโต้ข่าวสารของแต่ละสื่อ และลักษณะการตอบโต้ของสื่อแต่ละประเภท รวมไปถึงเกณฑ์ในการพิจารณาข่าวสารที่จะตอบโต้ เพื่อให้เห็นภาพรวมของกระบวนการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุดในแต่ละสื่อว่ามีกระบวนการตอบโต้แตกต่างกันในแต่ละสื่ออย่างไร

เมื่อมีข่าวที่เสนอผ่านสื่อมวลชนเกี่ยวข้องกับกองบัญชาการทหารสูงสุด จะเป็นหน้าที่ของกรมกิจการพลเรือนทหารที่จะทำหน้าที่ตรวจสอบข่าวที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชน โดยภายในกรมกิจการพลเรือนทหาร แบ่งออกเป็น 8 กอง ย่อยได้แก่ กองกลาง กองนโยบายและแผน กองสารนิเทศ กองประชาสัมพันธ์ กองปฏิบัติการจิตวิทยา กองทหารพัฒนา กองเลขาธิการ กองกิจการพลเรือน โดยมีเพียง 2 กองที่รับผิดชอบการตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชน คือ กองสารนิเทศ และกองประชาสัมพันธ์ โดยมีการแบ่งความรับผิดชอบตามสายงานออก ดังนี้

1. สื่อหนังสือพิมพ์ จะรับผิดชอบโดย แผนกข่าวกับแผนกวิเคราะห์และประเมินค่า กองสารนิเทศ
2. สื่อโทรทัศน์ จะรับผิดชอบโดย แผนกวิเคราะห์และประเมินค่า กองสารนิเทศ
3. สื่อวิทยุ จะรับผิดชอบโดย แผนกผลิตรายการและข่าว กองประชาสัมพันธ์
4. สื่ออินเทอร์เน็ต รับผิดชอบโดย แผนกสารนิเทศ กองสารนิเทศ

ซึ่งแต่ละสื่อ จะมีรายละเอียดในการตอบโต้แตกต่างกันออกไป โดยแบ่งออกตามลักษณะสื่อมวลชน ดังนี้

4.1 หนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่มีการตรวจสอบเป็นประจำทุกวัน เนื่องจากหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่มีหลักฐานในการนำเสนอข่าวสารที่ชัดเจน อ่านซ้ำได้ ทำให้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านหนังสือพิมพ์สามารถจดจำได้ง่ายและเข้าถึงได้ง่ายกว่าสื่อชนิดอื่น และบางรายการของสื่อโทรทัศน์ก็อ้างอิงเล่าข่าวจากสื่อหนังสือพิมพ์ ดังนั้น กองบัญชาการทหารสูงสุดจึงให้ความสำคัญกับการตอบโต้

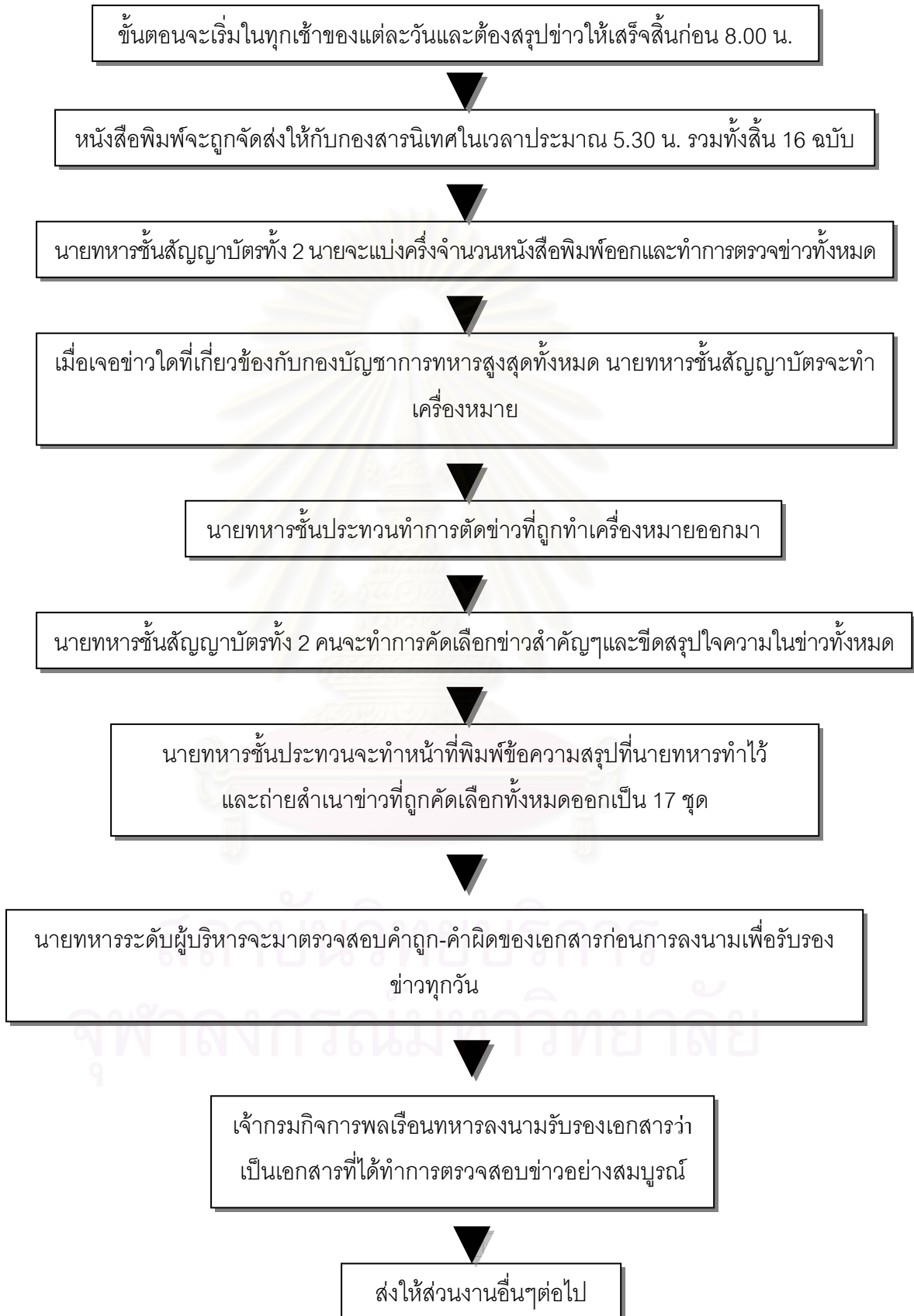
ข่าวสารผ่านสื่อหนังสือพิมพ์เป็นหลัก โดยมีขั้นตอนการตรวจสอบข่าวสารผ่านสื่อหนังสือพิมพ์และขั้นตอนการตอบโต้ข่าวสารผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ ดังนี้

4.1.1 ขั้นตอนการสรุปข่าวประจำวัน

เป็นขั้นตอนของการรวบรวมข่าวประจำวัน และทำการสรุปก่อนจะเข้าสู่ขั้นตอนของการเลือกข่าวสารเพื่อนำมาตอบโต้ของกองบัญชาการทหารสูงสุด โดยขั้นตอนจะเริ่มในทุกเช้าของแต่ละวันและขั้นตอนของสรุปข่าวประจำวันต้องเสร็จสิ้นก่อน 8.00 น. หนังสือพิมพ์จะถูกจัดส่งให้กับกองสารนิเทศในเวลาประมาณ 5.30 น. รวมทั้งสิ้น 16 ฉบับ ยกเว้นเสาร์-อาทิตย์ ที่หนังสือพิมพ์ของทั้ง 2 วันจะถูกนำไปรวมกับวันจันทร์ เจ้าหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบในวันนั้นๆจะต้องมาถึงกองในเวลา 6.00 น. โดยในแต่ละวันจะมีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบสับเปลี่ยนหมุนเวียนในการจัดทำสรุปข่าวประจำวัน 4 นาย ประกอบด้วย นายทหารชั้นสัญญาบัตร 2 นาย และนายทหารชั้นประทวน 2 นาย โดยนายทหารชั้นสัญญาบัตรทั้ง 2 นายจะแบ่งครึ่งจำนวนหนังสือพิมพ์ออกและทำการตรวจข่าวทั้งหมด โดยได้อ่านข่าวในทุกๆหน้า เมื่อเจอข่าวใดที่เกี่ยวข้องกับกองบัญชาการทหารสูงสุดทั้งหมด (ทั้งข่าวดีและข่าวร้าย) นายทหารจะทำเครื่องหมายและเขียนรายละเอียดกำกับข่าวไว้เพื่อส่งให้นายทหารชั้นประทวนทำการตัดข่าวนั้นๆออกมา หลังจากนั้นนายทหารชั้นสัญญาบัตรทั้ง 2 คนจะทำการคัดเลือกข่าวสำคัญๆ ที่สื่อหนังสือพิมพ์หลายฉบับเสนอคล้ายๆกัน และขีดสรุปใจความในข่าวทั้งหมด ส่วนนายทหารชั้นประทวนจะทำหน้าที่พิมพ์ข้อความสรุปที่นายทหารทำไว้ และถ่ายสำเนาข่าวที่ถูกคัดเลือกทั้งหมดออกเป็น 17 ชุด เพื่อนำเสนอให้กับผู้บัญชาการทหารสูงสุด รองผู้บัญชาการทหารสูงสุด เสนาธิการทหาร รองเสนาธิการทหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หลังจากได้เอกสารสรุปข่าวทั้ง 17 ชุด นายทหารระดับผู้บริหารของกองสารนิเทศชั้นยศตั้งแต่พ.อ.-พ.อ.(พิเศษ) จะมาตรวจสอบคำถูก-คำผิดของเอกสาร ก่อนการลงนามเพื่อรับรองว่าข่าวมีความถูกต้อง โดยหมุนเวียนสับเปลี่ยนกันมาตรวจสอบ แล้วจัดส่งไปที่เจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารเพื่อลงนามรับรองเอกสารว่าเป็นเอกสารที่ได้ทำการตรวจสอบข่าวอย่างสมบูรณ์แล้ว พร้อมทั้งจะนำเสนอผู้บังคับบัญชา แล้วส่งให้ส่วนงานอื่นๆต่อไป เป็นอันสิ้นสุดขั้นตอนการสรุปข่าวประจำวัน โดยสามารถสรุปขั้นตอนการสรุปข่าวประจำวันได้ดังแผนภาพที่ 4.1 ดังนี้

แผนภาพที่ 4.1 สรุปขั้นตอนการสรุปข่าวประจำวันของกองสารนิเทศ กรมกิจการพลเรือน
กองบัญชาการทหารสูงสุด

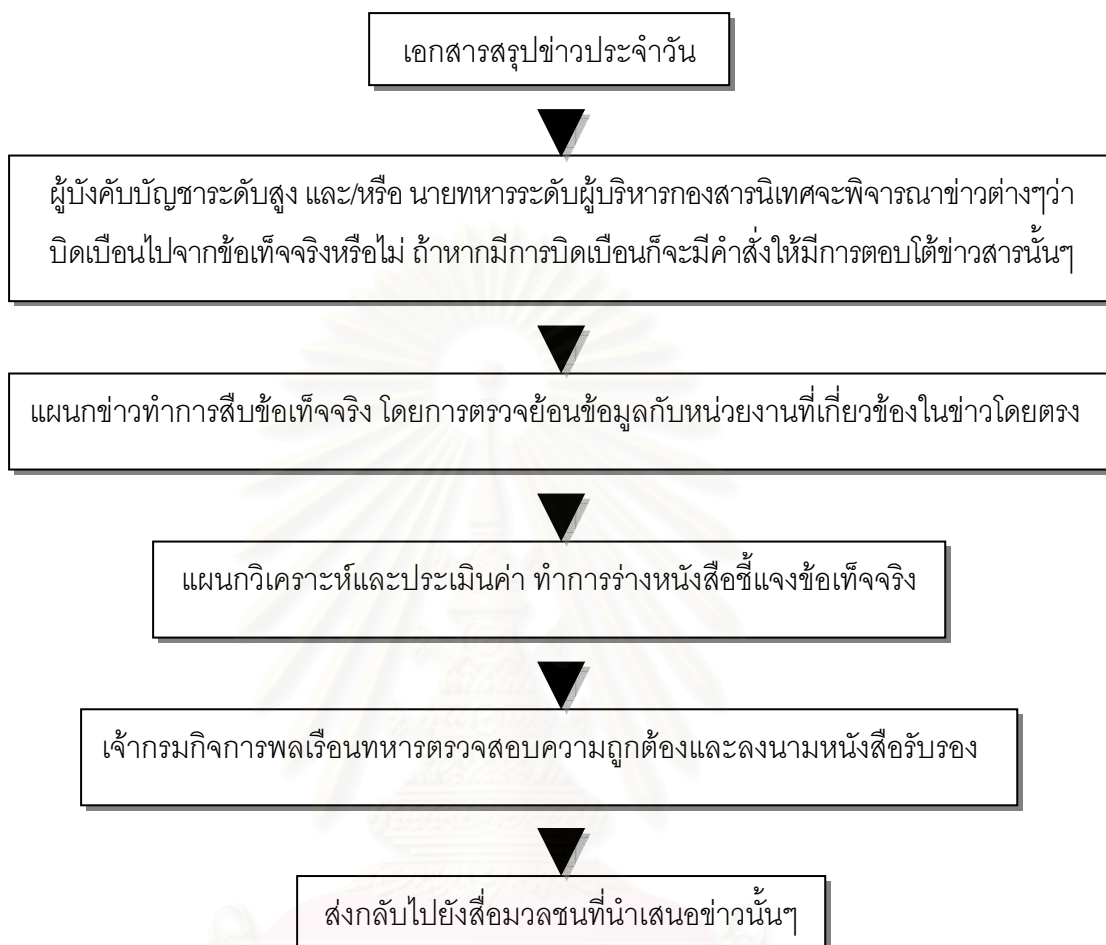

จากขั้นตอนสรุปข่าวประจำวัน จะเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่ทั้งหมด ทำหน้าที่ตัดแปะข่าวเป็นหลัก การสรุปเนื้อหาข่าวก็เป็นเพียงการขีดเส้นใต้คำที่สำคัญ เามาเรียงสรุปใหม่ โดยไม่ได้เน้นไปที่การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นเพียงการเก็บรวบรวมเนื้อหาให้ได้มากที่สุด งานสรุปที่ได้จึงเป็นเพียงการย่อข้อมูลให้เล็กลง แต่ไม่ได้มีการย่อข่าวให้เป็นเชิงวิเคราะห์ ดังนั้นการสรุปข่าวประจำวันจึงเป็นเพียงการย่อข่าวให้สั้นลง โดยไม่ได้มีคุณค่าในทางวิเคราะห์ข่าวสารใดๆเลย มีประโยชน์แค่ไม่ต้องอ่านข่าวยาวๆเท่านั้น

4.1.2 ขั้นตอนการตอบโต้ข่าวสาร

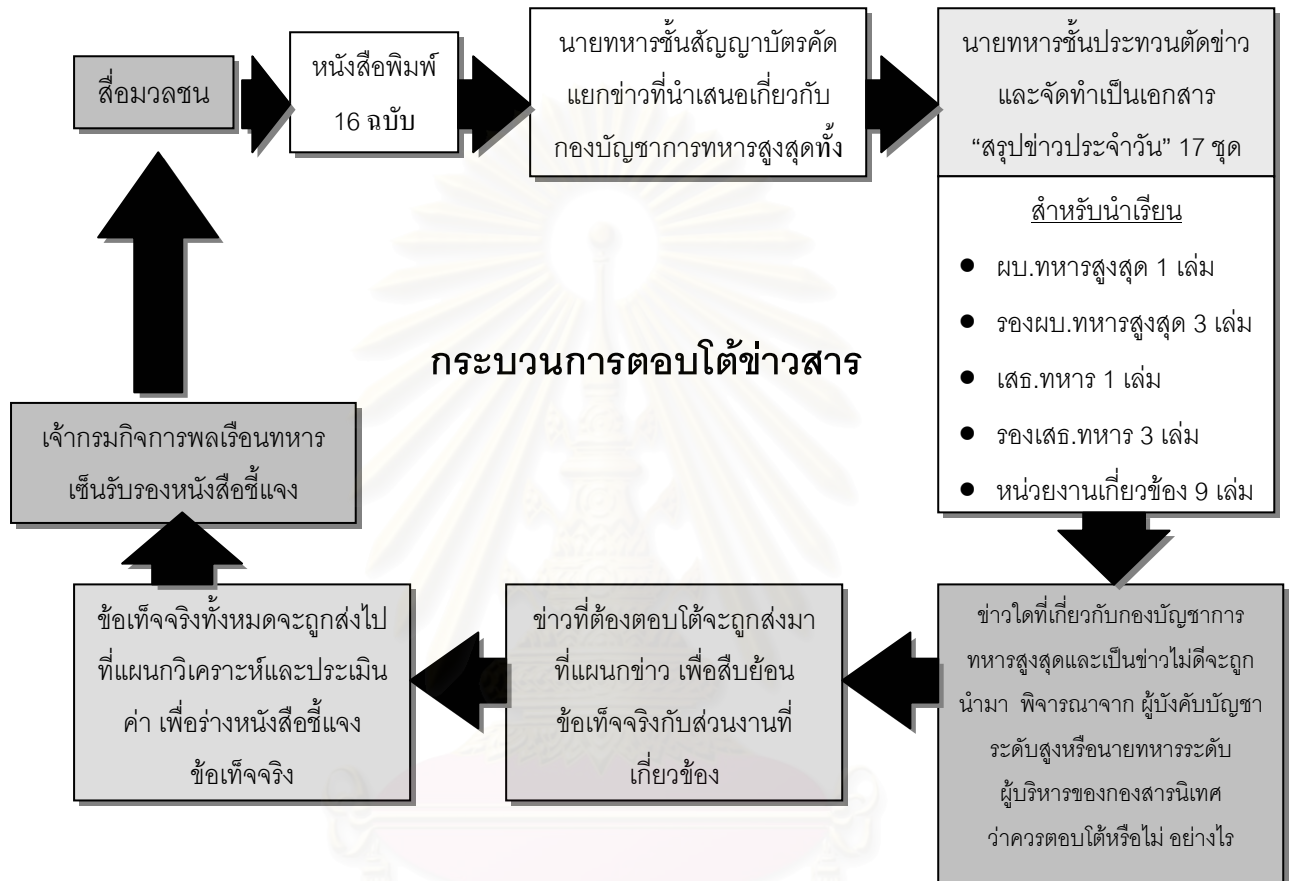
หลังจากจบขั้นตอนของการสรุปข่าวประจำวัน ผู้บังคับบัญชาระดับสูง และ/หรือ นายทหารระดับผู้บริหารของกองสารนิเทศจะพิจารณาเอกสารสรุปข่าวประจำวันทั้งหมด โดยจะพิจารณาเนื้อหาที่ปรากฏในข่าวต่างๆว่าข่าวใดเป็นข่าวไม่ดี บิดเบือนไปจากข้อเท็จจริงหรือไม่ ถ้าหากมีการบิดเบือนหรือเกี่ยวข้องกับกองบัญชาการทหารสูงสุดในส่วนที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์ และเกิดผลกระทบต่อความรู้สึกของประชาชน ก็จะมีคำสั่งให้มีการตอบโต้ข่าวสารนั้นๆ และทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในข่าวกับส่วนงานที่เกี่ยวข้อง โดยส่งเรื่องให้กับแผนกข่าว กองสารนิเทศ กรมกิจการพลเรือนทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุดให้ทำการสืบข้อเท็จจริง โดยการตรวจย้อนหาข้อมูลจากหน่วยงานนั้นๆที่เกี่ยวข้องในข่าวโดยตรง โดยให้รายงานข้อเท็จจริงทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและการพูดคุยทางโทรศัพท์ เมื่อได้ข้อเท็จจริงจากส่วนงานที่เกี่ยวข้องก็จะส่งรายละเอียดทั้งหมดให้กับแผนกวิเคราะห์และประเมินค่า กองสารนิเทศเพื่อทำการร่างหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงจากข้อมูลที่แผนกข่าวจัดส่งให้ เมื่อร่างหนังสือชี้แจงแล้วเสร็จก็จะจัดส่งให้เจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารตรวจสอบความถูกต้องและลงนามหนังสือรับรอง แล้วส่งกลับไปยังสื่อมวลชนที่นำเสนอข่าวนั้นๆต่อไป ในบางกรณีที่เนื้อหาในข่าวเกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่นๆ ทางกองบัญชาการทหารสูงสุดก็จะส่งหนังสือชี้แจงไปยังหน่วยงานนั้นๆเพื่อแจ้งให้ทราบถึงการตอบโต้ไปยังสื่อมวลชนด้วยเช่นกัน อาทิ ตำรวจสันติบาล กระทรวงการต่างประเทศ เป็นต้น หลังจากส่งกลับไปยังสื่อมวลชนเสร็จแล้ว ทางกองสารนิเทศจะไม่มีตามตรวจสอบข่าวนั้นๆอีกว่าสื่อมวลชนจะดำเนินการอย่างไรกับข่าวที่ได้ดำเนินการตอบโต้ไป เพราะเป็นเพียงการชี้แจงข้อเท็จจริงกับสื่อให้รับทราบเท่านั้น ขึ้นอยู่กับสื่อมวลชนว่าจะนำเสนออย่างไรต่อไป หรือไม่ดำเนินการต่อ ทั้งนี้กองบัญชาการทหารสูงสุดไม่มีอำนาจในการบังคับให้สื่อแก้ไขข่าวสารตามที่กองบัญชาการทหารสูงสุดต้องการได้ คงต้องอาศัยจรรยาบรรณของการเป็นนักข่าวที่ดี ประกอบกับเจ้าหน้าที่ตรวจสอบข่าวจะถูกสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันในแต่ละวัน ดังนั้นจึงไม่มีการติดตามตรวจสอบข่าวที่ชี้แจงไปยังสื่อมวลชนอีก ซึ่งสามารถสรุปขั้นตอนการตอบโต้ข่าวสารของกองสารนิเทศ กรมกิจการพลเรือนทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุดได้ดังแผนภาพที่ 4.2 ดังนี้

แผนภาพที่ 4.2 สรุปลขั้นตอนการตอบโต้ข่าวสารของกองสารนิเทศ กรมกิจการพลเรือนทหาร
กองบัญชาการทหารสูงสุด

จะเห็นได้ว่ากระบวนการตอบโต้ข่าวสารผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ เป็นการตอบโต้ภายใต้คำสั่ง
ของผู้บังคับบัญชา ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติไม่มีความคิดริเริ่ม และเคยชินกับการทำงานตามคำสั่ง
เพียงอย่างเดียว กระบวนการมีขั้นตอนมาก ทำให้การตอบโต้แต่ละครั้งเกิดความล่าช้าเพราะมี
ขั้นตอนการตรวจสอบมากมาย

แผนภาพที่ 4.3 สรุปกระบวนการตอบโต้ข่าวสารของกองสารนิเทศ กรมกิจการพลเรือนทหาร
กองบัญชาการทหารสูงสุด

กระบวนการตอบโต้ข่าวสารของสื่อหนังสือพิมพ์ จะมีขั้นตอนการดำเนินการที่ค่อนข้างซับซ้อนและใช้เวลาในกระบวนการตั้งแต่ตรวจสอบจนถึงกระบวนการตอบโต้ ใช้เวลาอย่างน้อย 2 วัน ทำให้การตอบโต้เป็นไปด้วยความล่าช้า และการตอบโต้ผ่านหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง เป็นการตอบโต้แบบวัจนภาษาเพียงอย่างเดียว ทำให้การตอบโต้ไม่ได้ผลอย่างที่กองบัญชาการทหารสูงสุดคาดหวังไว้

4.2 โทรทัศน์

กองบัญชาการทหารสูงสุด ไม่มีสถานีโทรทัศน์ไว้ในความรับผิดชอบ จะมีเพียงกองทัพบกเท่านั้นที่มีสถานีโทรทัศน์อยู่ในความรับผิดชอบ จริงอยู่ที่กองบัญชาการทหารสูงสุดเป็นหน่วยงานแม่ที่ควบคุมกองทัพบกอีกที แต่ในทางปฏิบัติ เป็นการขอความร่วมมือมากกว่าเป็นการออกคำสั่ง เพราะแต่ละเหล่าทัพมีเอกเทศในการบังคับบัญชาของตนเอง ดังนั้น สถานีโทรทัศน์ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกองทัพบก ถ้ากองบัญชาการทหารสูงสุดต้องการให้เสนอข่าวใด จะเป็นการขอร้อง ไม่ใช่การออกคำสั่ง แต่ทุกครั้งก็จะได้รับความร่วมมือจากกองทัพบกด้วยดี

การตอบโต้ทางโทรทัศน์ของกองบัญชาการทหารสูงสุด เป็นส่วนที่ผู้บัญชาการทหารสูงสุดจะเป็นผู้ทำการตอบโต้ด้วยตนเองยกเว้นบางกรณีที่มีมอบหมายให้ผู้บังคับบัญชาระดับอื่นทำการแทนแต่ต้องได้รับการอนุมัติจากผู้บัญชาการทหารสูงสุดเท่านั้น ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติจะมีหน้าที่รวบรวมข้อมูลและแนวทางการตอบปัญหาให้กับผู้บัญชาการทหารสูงสุดไว้ใช้เพื่อตอบคำถามกับสื่อโทรทัศน์ของช่องต่างๆ โดยมีเงื่อนไขในการตอบคำถาม/ให้สัมภาษณ์กับสื่อโทรทัศน์ คือ ต้องมีสื่อโทรทัศน์ของทหารร่วมอยู่ในการตอบคำถาม/ให้สัมภาษณ์ทุกครั้ง ถ้าไม่มีสื่อโทรทัศน์ของทหารเข้าร่วม จะไม่มีการตอบคำถาม/ให้สัมภาษณ์ใดๆทั้งสิ้น เนื่องจากผู้บัญชาการทหารสูงสุดมองว่าสื่อทหารต้องมีบทบาทหลักในการเสนอข่าวของทหารและบางครั้งอาจมีการตอบคำถาม/ให้สัมภาษณ์เป็นพิเศษเฉพาะสื่อโทรทัศน์ของทหารเท่านั้นด้วย

“ การให้ข่าวกับสื่อ มันมีระเบียบอยู่นะ มีแค่ ผบ. กับ โฆษกของ บก. เท่านั้นที่มีสิทธิพูดได้ แต่ปกติ ถ้าทีวี ผบ. จะให้สัมภาษณ์เอง ” (พ.อ. กฤษ ธรรมสกุล, สัมภาษณ์, 7 พฤษภาคม 2551)

“ปกติ ทีวีทุกช่องวิ่งตาม ผบ. อยู่แล้ว แต่เวลาให้สัมภาษณ์ ผบ. จะให้สัมภาษณ์ครบทุกสื่อ พร้อมกันแต่ต้องมีช่อง 5 ด้วยนะ ผบ. จะพูดกับสื่อของเราเองก่อน ยังไงก็ต้องเอาช่องทหารไว้เป็นหลัก ไว้ไปยันกับช่องอื่น เพื่อตัดต่ออะไรที่ผบ.พูดหลุดไป ยังมีสื่อทหารที่ยังไว้อ้างได้ ” (พ.อ. ปรรรภ คำขำ, สัมภาษณ์, 7 พฤษภาคม 2551)

ข้อมูลต่างๆที่ผู้บัญชาการทหารสูงสุดใช้ในการตอบโต้กับสื่อมวลชน จะมีกองสารนิเทศ กรมกิจการพลเรือนทหาร เป็นหน่วยงานที่ทำการเขียนแนวทางตอบคำถามโดยเจ้าหน้าที่ที่เขียนแนวทางตอบคำถามจะตรวจสอบข่าวสารจากสรุปข่าวสารประจำวันและประเมินว่าสื่อมวลชนน่าจะซักถามเรื่องใด ประเด็นใด และเขียนคำถามที่สื่อมวลชนน่าจะถามและคำตอบที่ควรจะต้องเสนอให้ผู้บัญชาการทหารสูงสุดใช้เป็นแนวทางในการตอบคำถามซึ่งผู้บัญชาการทหารสูงสุดจะ

ตอบตามแนวทางที่เจ้าหน้าที่เขียนเสนอไปหรือตอบแตกต่างออกไปก็ได้ตามที่ผู้บัญชาการทหารสูงสุดจะพิจารณา โดยขั้นตอนการตอบได้ทางสื่อโทรทัศน์ มีดังนี้

1. เมื่อใดก็ตามที่ผู้บัญชาการทหารสูงสุดมีภารกิจที่ต้องมีโอกาสพบปะกับสื่อมวลชน อาทิ การประชุมผู้บัญชาการเหล่าทัพ จะมีโอกาสสูงที่สื่อมวลชนจะซักถามไปถึงประเด็นต่างๆที่อยู่ในความสนใจของสื่อมวลชนและประชาชนในขณะนั้น ดังนั้นกองสารนิเทศในฐานะเป็นผู้ตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่เสนอผ่านสื่อมวลชนอยู่แล้ว และมีการจัดทำสรุปข่าวประจำวันทุกวัน ต้องทำงานเพิ่มทุกครั้งผู้บัญชาการทหารสูงสุดมีหมายต้องเดินทางออกนอกหน่วยและต้องพบกับสื่อมวลชน คือ ต้องมีการทำเอกสารแนวทางตอบคำถามแนบไปกับสรุปข่าวประจำวันของวันนั้นด้วย

2. เจ้าหน้าที่ที่เขียนแนวทางตอบคำถามจะเป็นเจ้าหน้าที่ชุดเดียวกับที่ทำสรุปข่าวประจำวัน เนื่องจากจะทราบแนวทางของสื่อมวลชนในวันนั้นเป็นอย่างดี ดังนั้นเจ้าหน้าที่ที่เขียนแนวทางตอบคำถามจะทำโพยคำถามที่คาดว่าสื่อมวลชนจะตั้งคำถามและเขียนคำตอบที่ควรจะตอบให้ผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้ตอบคำถามกับสื่อมวลชน ซึ่งเอกสารแนวทางตอบคำถามจะแนบรวมไปกับเอกสารสรุปข่าวประจำวันแต่จะส่งไปเพียง 1 ชุดที่สำนักผู้บัญชาการทหารสูงสุดเท่านั้น

ทั้งนี้ การตอบโต้จะเกิดขึ้น เมื่อผู้สื่อข่าวโทรทัศน์เข้ามาสัมภาษณ์ผู้บัญชาการทหารสูงสุดในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งถ้าเป็นคำถามที่ได้เตรียมการไว้แล้ว ผู้บัญชาการทหารสูงสุด จะสามารถตอบได้ตรงประเด็น แต่ถ้าคำถามนั้น เป็นคำถามถึงความรู้สึกต่อเรื่องใดๆ ผู้บัญชาการทหารสูงสุดจะเลี่ยงตอบในประเด็นในส่วนของคุณรู้สึกและจะตอบในด้านของข้อเท็จจริงแทน แต่ถ้าสื่อมวลชนถามในคำถามที่ไม่ได้เตรียมการมา ผู้บัญชาการทหารสูงสุดจะไม่ตอบคำถามโดยเลี่ยงไปว่าอาจยังไม่ได้รับรายงานหรือยังไม่ขอตอบคำถามนี้

“ ถ้านักข่าวมาสัมภาษณ์ ผบ. แล้ว ผบ. มีข้อมูลในมือแล้ว ผบ. ก็ตอบตามข้อมูลได้เลย พูดได้หมดตามข้อมูลที่เตรียมเอาไว้ ปัญหามันจะเกิดก็ตอนที่ถามเรื่องความเห็นมากกว่าเรื่องจริง อย่างเรื่องของดวง ลูกเฉลิม ผบ.ก็เลี่ยงไม่ตอบในส่วนความเห็น แต่ไปพูดถึงระเบียบที่กลับมาบริหารราชการได้ แต่ถ้านักข่าวมาถามเรื่องที่ไม่ได้เตรียมไว้ ผบ. ก็จะไม่ตอบไปเลย เพราะถ้าตอบอะไรผิด มันจะเสียหายมากกว่าที่จะดี” (พล.อ. ภูงศ์ วงศ์การกิจ, สัมภาษณ์, 8 พฤษภาคม 2551)

การตอบโต้ข่าวสารทางโทรทัศน์ เป็นการตอบโต้รูปแบบเดียวที่เป็นการตอบโต้แบบเห็นหน้ากัน เป็นการตอบโต้แบบในทันที ซึ่งมีการเตรียมการในการตอบโต้ไว้ก่อนแล้ว จึงสามารถจะตอบคำถามได้อย่างตรงประเด็น อาจมีการเลียงประเด็นบ้างในกรณีที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นส่วนตัว แต่ถ้าคำถามไม่ได้มีการเตรียมการมา ก็อาจตอบโต้ก็ได้ ซึ่งการตอบโต้ข่าวสารทางโทรทัศน์ เป็นการตอบโต้แบบมีทั้งภาพและเสียง ทำให้มีทั้งวจนและอวจนภาษาในคราวเดียวกัน รวมกับการตอบโต้แบบทันทีทันใด ข้อได้เปรียบดังกล่าว ทำให้การตอบโต้ทางโทรทัศน์มีประสิทธิภาพมากกว่าการตอบโต้ด้วยสื่อแบบอื่น

4.3 วิทยู

กองบัญชาการทหารสูงสุดมีคลื่นวิทยุที่อยู่ในความรับผิดชอบ 1 คลื่น คือ คลื่น 101 Mhz ซึ่งกองบัญชาการทหารสูงสุดไม่ได้ดำเนินการออกอากาศเอง แต่ให้เอกชนเช่าสัมปทานเป็นรายปี เพื่อไปดำเนินการรายการแทน ซึ่งปัจจุบัน บริษัท วีอาร์วัน จำกัด เป็นเอกชนผู้ดำเนินการอยู่ และออกอากาศในชื่อ 101 INN NEWS channel โดยเป็นรายการเกี่ยวกับข่าวสารทั้งหมด

ถึงแม้ว่า กองบัญชาการทหารสูงสุดไม่ได้มีการออกอากาศเองก็ตาม แต่ปัจจุบันได้มีการจัดทำรายการวิทยุ ใจถึงใจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่เกี่ยวกับกองบัญชาการทหารสูงสุดและออกอากาศในช่อง 101 inn news channel ทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ เวลา 18.00-18.15 น. ผลิตจากแผนกผลิตรายการและข่าว กองประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งรายการใจถึงใจเป็นเพียงช่องทางเดียวที่กองบัญชาการทหารสูงสุดใช้เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารไปยังประชาชนผ่านสื่อวิทยุ โดยมีรูปแบบรายการเป็นสารคดีข่าว นำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับกองบัญชาการทหารสูงสุด อาทิ การจัดงานวันกองทัพไทย การช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย การปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ การรับสมัครทหารเป็นต้น โดยมีผู้ดำเนินรายการ 1 คน ตลอดเวลา 15 นาที จะไม่มีการสอดแทรกเนื้อหาใดๆที่นอกเหนือไปจากการประชาสัมพันธ์กิจการของกองบัญชาการทหารสูงสุด

อย่างไรก็ดีกองบัญชาการทหารสูงสุดได้มีการตรวจสอบถึงการดำเนินรายการ ใจถึงใจ ว่ามีการออกอากาศครบถ้วนและตรงตามเวลาหรือไม่ ซึ่งแผนกผลิตรายการและข่าวฯจะจัดเจ้าหน้าที่เฝ้าฟังเฉพาะรายการใจถึงใจ ทุกวันตามเวลาที่ออกอากาศ แต่ไม่ได้เฝ้าฟังรายการอื่นๆของทางสถานี 101 inn news channel แต่อย่างใด

“รายการใจถึงใจใช้เพื่อประชาสัมพันธ์งานที่ บก. ทำอยู่เป็นหลัก เรื่องตอบโต้ผ่านทางรายการ มันไม่ใช่เรื่องที่ยายการต้องไปทำ เพราะเวลาก็มีแค่ 15 นาที จะประชาสัมพันธ์งานที่ยังตัดแล้วตัดอีก ถ้าจะตอบโต้ก็ให้ผู้ใหญ่เค้าโทรไปเคลียร์กันเอง เราทำตามหน้าที่ที่ต้องทำทุกวันก็ยุ่งพอแล้ว”(ร.อ. วรศุณี ทองดี, สัมภาษณ์, 2 พฤษภาคม 2551)

“เรามาอินเตอร์เนตเฉพาะช่อง 101 เท่านั้นแหละ เพราะมันเป็นช่องของเรา แล้วก็ฟังเฉพาะช่วงที่เป็นรายการใจถึงใจออกอากาศแค่แป๊บเดียว ดูว่าเขาออกอากาศครบเวลาไหม เป็นการเช็ครายการตัวเองมากกว่า พอหมดช่วงใจถึงใจก็หมดหน้าที่แล้ว” (ร.อ. วรศุณี ทองดี, สัมภาษณ์, 2 พฤษภาคม 2551)

อย่างไรก็ตาม ผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองบัญชาการทหารสูงสุดมักจะเปิดช่อง 101 inn news channel ฟังในช่วงระหว่างเดินทางในรถ ซึ่งอาจจะมีรายการบางช่วงที่ออกอากาศพลาดฟังกองบัญชาการทหารสูงสุดและเกิดความเสียหายกับกองบัญชาการทหารสูงสุด ผู้บังคับบัญชาระดับสูงจะพิจารณาสั่งการให้ดำเนินการตอบโต้ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. เมื่อมีการสั่งการจากผู้บังคับบัญชาระดับสูงมายังกองประชาสัมพันธ์ให้มีการตอบโต้ข่าวสารที่น่าเสนอผ่านวิทยุ หัวหน้าแผนกผลิตรายการและข่าวจะเป็นเจ้าของเรื่องในการดำเนินการตอบโต้ทั้งหมด
2. หัวหน้าแผนกผลิตรายการและข่าวจะโทรศัพท์ติดต่อไปยังบรรณาธิการข่าวของสถานี 101 inn news channel โดยแจ้งรายละเอียดของรายการที่ผู้บังคับบัญชาระดับสูงฟังและประเด็นที่ผู้บังคับบัญชาระดับสูงตำหนิให้บรรณาธิการข่าวได้รับทราบ พร้อมทั้งร้องขอให้บรรณาธิการข่าวตรวจสอบว่าผู้ดำเนินรายการว่ากระทำการอย่างไรที่ผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองบัญชาการทหารสูงสุดตำหนิมาจริงหรือไม่
3. ภายหลังจากการตรวจสอบ ถ้าผู้ดำเนินรายการไม่ได้ทำอย่างที่ถูกตำหนิ บรรณาธิการข่าวจะโทรศัพท์กลับมายังหัวหน้าแผนกผลิตรายการและข่าวเพื่อชี้แจงรายละเอียด อาจมีการส่งเทปการออกอากาศมายืนยันด้วย แต่ถ้าบรรณาธิการข่าวพบว่ามีความผิดอย่างที่มีการตำหนิจริง หัวหน้าแผนกผลิตรายการจะร้องขอให้บรรณาธิการข่าวตักเตือนผู้ดำเนินรายการและไม่ต้องออกอากาศแก้ไขข้อความให้ใหม่ รวมทั้งร้องขอให้บรรณาธิการข่าวช่วยควบคุมการออกอากาศให้รัดกุมยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่า การตอบโต้ทางวิทยุจะใช้วิธีการที่ไม่เป็นทางการ อาศัยการตักเตือนทางโทรศัพท์ ไม่มีการทำหนังสือเป็นหลักฐานและไม่ต้องการแก้ไขข้อความออกอากาศใหม่ เนื่องจาก ธรรมชาติของรายการวิทยุ จดจำรายละเอียดไม่ได้มากและไม่สามารถฟังซ้ำได้ ไม่จำเป็นต้องมีการแก้ไขข้อความใหม่ และถึงแม้ว่า บริษัท วีอาร์วัน จำกัด เป็นผู้รับสัมปทานจาก กองบัญชาการทหารสูงสุด กองบัญชาการทหารสูงสุดก็ไม่มีสิทธิ์ที่จะตำหนิผู้ดำเนินรายการโดยตรงหรือบังคับให้มีการลงโทษผู้ดำเนินรายการได้ เนื่องจากต่างฝ่ายต่างต้องพึ่งพาอาศัยกัน บริษัท วีอาร์วัน จำกัด ก็ต้องการคลื่นวิทยุเพื่อออกอากาศ กองบัญชาการทหารสูงสุดก็ได้ผลประโยชน์จากการให้เข้าสัมปทานไปเช่นกัน ทำให้ต่างฝ่ายต่างต้องเกรงใจกัน การดำเนินการใดๆกับบริษัท วีอาร์วัน จำกัด จึงต้องเป็นแบบถ้อยทีถ้อยอาศัย และบริษัท วีอาร์วัน จำกัด เองก็พร้อมที่จะดำเนินการอย่างที่ยกกองบัญชาการทหารสูงสุดร้องขอไป เช่นกัน

อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่บริษัท วีอาร์วัน จำกัด ได้รับสัมปทานการดำเนินรายการจาก กองบัญชาการทหารสูงสุด ตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ยังไม่เคยมีการตอบโต้หรือตำหนิจากผู้บังคับบัญชาในระดับสูงเลย และบริษัท วีอาร์วัน จำกัด ยังช่วยประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ ที่ได้รับการร้องขอจากกองบัญชาการทหารสูงสุดเป็นอย่างดี นับว่าความสัมพันธ์ระหว่าง กองบัญชาการทหารสูงสุดและบริษัท วีอาร์วัน จำกัด เป็นไปด้วยความราบรื่นและเกื้อกูลกันเป็นอย่างดี

“ตั้งแต่ INN มาทำรายการ เรายังไม่เคยตอบโต้ไปยัง INN เลยนะ ก็ไม่รู้ว่าจริงๆแล้วอาจมีการพาดพิง บก. แล้วเราไม่รู้ ผู้ใหญ่ไม่ได้ฟัง หรือว่า ทาง INN เค้ารู้ว่าข่าวไหนควรพูด ข่าวไหนไม่ควรพูด เลยยังไม่เคยมีเรื่องกัน ” (พ.ท. ศนิโรจน์ ธรรมยศ, สัมภาษณ์, 2 พฤษภาคม 2551)

“เราพยายามระวังไม่ให้มีข่าวที่จะไปกระทบกระทั่งกับทหารอยู่แล้ว ก็รู้ๆกันอยู่ อยู่ในช่องทหาร แล้วผู้ใหญ่ทั้งสองข้างก็รู้จักกัน ถ้ามีเรื่องอะไรขึ้นมา ผมเองก็เดือดร้อน มันต้องพึ่งพากันอีกนาน” (ยรรยง แสงเป่า, สัมภาษณ์, 2 พฤษภาคม 2551)

การตอบโต้ทางสื่อวิทยุของกองบัญชาการทหารสูงสุด เป็นการตอบโต้ไปยังสื่อวิทยุที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน ดังนั้น การตอบโต้เป็นการตอบโต้แบบขอร้องแกมบังคับ ซึ่งกองบัญชาการทหารสูงสุด ไม่ต้องบอกกล่าวถึงความจริงเป็นอย่างไร เพียงบอกกล่าวว่าการเสนอข่าวนั้นก่อให้เกิดความไม่สบายใจและอย่าทำอีก ซึ่งการที่สื่อวิทยุ นั้นต้องพึ่งพากองบัญชาการทหารสูงสุดในการให้เข้าสัมปทาน ทำให้สื่อวิทยุ นั้นต้องปฏิบัติตามอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

4.4 อินเทอร์เน็ต

นับตั้งแต่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารปี 2540 บังคับใช้ ส่วนราชการต่างๆต้องมีการจัดทำช่องทางให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของหน่วยราชการนั้นๆได้อย่างสะดวก อินเทอร์เน็ตจึงเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ส่วนราชการต้องจัดทำและมีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการทราบได้ทุกที่และทุกเวลา

กองบัญชาการทหารสูงสุดมีการจัดทำเว็บไซต์ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารปี 2540 ผ่านทาง www.schq.mi.th โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข่าวสารต่างๆของกองบัญชาการทหารสูงสุดที่ประชาชนต้องการทราบรวมทั้งเป็นช่องทางสำคัญในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารความเคลื่อนไหวต่างๆของกองบัญชาการทหารสูงสุดได้เป็นอย่างดี

โดยเว็บไซต์ของกองบัญชาการทหารสูงสุดมีผู้ดูแลปรับปรุงอยู่ 2 หน่วยงาน คือ กองวิทยาการ กรมการสนเทศทหาร จะดูแลในส่วนของอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการบันทึกข้อมูล และ กองสารนิเทศ กรมกิจการพลเรือนทหาร จะดูแลในส่วนที่ปรับปรุงข้อมูลในส่วนต่างๆของเว็บไซต์ให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา ซึ่งข้อมูลส่วนใหญ่ที่ลงในเว็บไซต์ของกองบัญชาการทหารสูงสุดมักเป็นภาพข่าวต่างๆที่เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานของกองบัญชาการทหารสูงสุด อาทิ การปล่อยขบวนรถช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย การฝึกร่วมคอบร้าโกลด์ เป็นต้น

กองบัญชาการทหารสูงสุดไม่มีนโยบายที่จะใช้เว็บไซต์ของกองบัญชาการทหารสูงสุดตอบโต้ข่าวสารที่เสนอผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต เนื่องจากข้อจำกัดที่เป็นส่วนราชการ ทำให้เนื้อหาต่างๆบนเว็บไซต์เป็นข้อมูลที่มีการคัดเลือกแล้วว่าเป็นการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ รวมทั้งระเบียบข้อบังคับต่างๆของกองบัญชาการทหารสูงสุดที่สามารถเผยแพร่ได้เท่านั้น แต่จะให้การตอบโต้บนเว็บไซต์อื่นๆที่มีสถิติการเข้าชมสูง 5 อันดับแรกของเว็บไซต์ (www.truehits.net) ดังนี้

1. www.sanook.com
2. www.kapook.com
3. www.mthai.com
4. www.hunsa.co.th
5. www.teenee.com

ซึ่งโดยปกติ การตรวจสอบข่าวสารและการตอบโต้บนเว็บไซต์ไม่ใช่งานประจำที่ทำทุกวัน จะต้องเป็นการสั่งการเป็นกรณีพิเศษจากเจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารให้ตรวจสอบและตอบโต้บนเว็บไซต์ที่เสนอข่าวนั้น ซึ่งโดยส่วนใหญ่ เว็บไซต์ต่างๆที่ไม่ใช่เว็บไซต์ข่าวโดยตรง จะเสนอข่าวโดยอ้างอิงจากสื่ออื่นๆ เช่น สื่อนิตยสารพิมพ์ หรือจากเว็บไซต์ข่าวออนไลน์ของสำนักข่าวต่างๆ และการตอบโต้ของกองบัญชาการทหารสูงสุดไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบโต้กับข่าวสารนั้นเป็นหลัก แต่เป็นการตอบโต้กับความรู้สึกของประชาชนที่เข้ามาอ่านข่าวและเขียนแสดงความคิดเห็นในข่าวนั้นๆไว้ โดยมีขั้นตอนการตรวจสอบและตอบโต้ข่าวสารบนเว็บไซต์ ดังนี้

1. เมื่อเจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารสั่งการให้มีการตอบโต้ข่าวสารผ่านทางเว็บไซต์ หัวหน้าแผนกสารสนเทศ กองสารนิเทศ จะเข้าไปตรวจสอบข่าวสารนั้น จากเว็บไซต์ที่มีผู้เข้าชมมากที่สุด 5 อันดับข้างต้น ว่ามีการเสนอข่าวนั้นหรือไม่ และประชาชนที่เขียนความเห็นหลังข่าวมีความเห็นที่เป็นผลดี – ผลเสียกับกองบัญชาการทหารสูงสุดอย่างไร

2. ถ้าข่าวนั้น ประชาชนแสดงความคิดเห็นที่เป็นผลดีกับกองบัญชาการทหารสูงสุด เช่น สนับสนุนหรือเห็นด้วย กับการกระทำของกองบัญชาการทหารสูงสุด ข่าวนั้นจะไม่ต้องมีการตอบโต้ ในทางกลับกัน ถ้ามีประชาชนเข้ามาเสนอความเห็นที่เป็นผลเสียกับกองบัญชาการทหารสูงสุดมากกว่าความเห็นที่เป็นผลดี หัวหน้าแผนกสารสนเทศจะทำการตอบโต้หรือสั่งการต่อไปยังเจ้าหน้าที่ในแผนกให้ทำการตอบโต้

3. การตอบโต้จะใช้วิธีการเขียนแสดงความคิดเห็นที่สนับสนุนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทุกอย่างของกองบัญชาการทหารสูงสุด โดยสามารถเขียนตอบโต้โดยใช้ถ้อยคำตามแต่ความรู้สึกของเจ้าหน้าที่ที่ตอบโต้ และต้องไม่ให้ประชาชนรู้ว่าคนที่เข้ามาตอบเป็นทหาร ต้องใช้นามสมมติในการแสดงความคิดเห็นและต้องระมัดระวังไม่ให้ข้อความนั้นเป็นการสนับสนุนเกินไปจนน่าเกลียด

การตอบโต้ข่าวสารผ่านทางเว็บไซต์ เป็นการสั่งการด้วยวาจาและรายงานผลด้วยวาจา ถือเป็น การปฏิบัติภารกิจลับ โดยจะมีการรายงานข้อความที่ได้เขียนตอบโต้ไปให้เจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารทราบโดยตรงและ จะต้องไม่มีหลักฐานว่ามีการสั่งการหรือการตอบโต้โดยทหารเด็ดขาด แม้แต่เวลาที่เขียนตอบโต้ นั้น จะห้ามไม่ให้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของกองบัญชาการทหารสูงสุดในการตอบโต้ จะต้องออกไปใช้เครื่องตามร้านอินเทอร์เน็ตในการตอบโต้เท่านั้น ดังนั้น หลักฐานต่างๆที่เกี่ยวกับการตอบโต้ทางอินเทอร์เน็ตจะไม่มีเป็นหนังสือราชการ แต่จะมีเพียงข้อมูลที่ได้จากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติและเจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารเท่านั้น

“เราก็เข้าไปอ่านข่าวที่เจ้ากรรมสั่งมา เขาเว็บสนุกนี่แหละ คนชอบเขียนเยอะดี คนเข้ามาโพสอะไร ถ้าค่าเราหลายๆ เราก็เขียนแบบกลางๆ ค่อนมาทางเรา อย่าให้ใครอ่านแล้วจับได้ว่าทหารมาเขียน แล้วก็อย่าใช้เครื่องที่กรม ไปใช้เครื่องตามร้าน เพราะเวลาโพสมันมีเลขเครื่องกำกับอยู่ เกิดเจอพวกเก่งคอม มันตามเราเจอ” (พ.ท. ศิริ เมฆบุญ, สัมภาษณ์, 6 พฤษภาคม 2551)

“พอเขียนไปแล้ว จดใส่กระดาษไว้ว่าเขียนอะไร ไว้ไปรายงานเจ้ากรรมเป็นการส่วนตัว แล้วอย่าลืมขยำกระดาษที่จดมาทิ้งไปด้วย” (พ.ท. ศิริ เมฆบุญ, สัมภาษณ์, 6 พฤษภาคม 2551)

การตอบโต้ข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตมีเงื่อนไขการปฏิบัติงานที่เป็นความลับ การตอบโต้ไม่ใช่ชื่อจริง ทำให้การตอบโต้ขาดความน่าเชื่อถือ ประชาชนที่เข้ามาอ่านข่าวสารนั้น จะเชื่อถือตามข่าวสารนั้นมากกว่าที่จะเชื่อจากความคิดเห็นของคนอื่น และพื้นที่ที่เขียนแสดงความเห็นมีจำกัด จะแสดงเพียงแค่ 10 ข้อความในแต่ละหน้า ทำให้การตอบโต้ที่ทำไปนั้น เมื่อพ้นไปอยู่หน้าอื่นแล้ว ก็ไม่มีประโยชน์ เพราะประชาชนที่เข้าไปอ่านความเห็นมักจะไม่ค่อยไปเปิดดูความเห็นหน้าก่อนๆ จะดูเพียงความเห็นที่อยู่หน้าเดียวกันกับข่าวนั้น การตอบโต้วิธีนี้จึง ไม่เกิดประโยชน์เพราะเป็นการตอบโต้กับความเห็นของประชาชนที่เข้ามาเขียนแสดงความรู้สึกต่อข่าวสารนั้น การตอบโต้จึงเป็นเพียงความเห็นอีกอันเท่านั้น

จากลักษณะการตอบโต้ที่แตกต่างกันของสื่อแต่ละประเภท สามารถสรุปเป็นตารางที่ 4.1 ได้ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ลักษณะการตอบโต้ข่าวสารผ่านสื่อมวลชนแต่ละประเภท

สื่อมวลชน	รูปแบบ		เวลา			
			การตอบโต้ทันที		การตอบโต้ล่าช้า	
			เชิงบวก	เชิงลบ	เชิงบวก	เชิงลบ
หนังสือพิมพ์	ตั้งใจ	วัจนภาษา				x
		อวัจนภาษา				
	ไม่ตั้งใจ	วัจนภาษา				
		อวัจนภาษา				

ตารางที่ 4.1 (ต่อ) ลักษณะการตอบโต้ข่าวสารผ่านสื่อมวลชนสื่อแต่ละประเภท

สื่อมวลชน	รูปแบบ		เวลา			
			การตอบโต้ทันที		การตอบโต้ล่าช้า	
			เชิงบวก	เชิงลบ	เชิงบวก	เชิงลบ
วิทยุ	ตั้งใจ	วจนภาษา				x
		อวจนภาษา				x
	ไม่ตั้งใจ	วจนภาษา				
		อวจนภาษา				
โทรทัศน์	ตั้งใจ	วจนภาษา		x		
		อวจนภาษา		x		
	ไม่ตั้งใจ	วจนภาษา				
		อวจนภาษา				
อินเทอร์เน็ต	ตั้งใจ	วจนภาษา				x
		อวจนภาษา				
	ไม่ตั้งใจ	วจนภาษา				
		อวจนภาษา				

อย่างไรก็ดีจากสื่อมวลชนทั้ง 4 ประเภท กองบัญชาการทหารสูงสุดมีการจัดระดับความสำคัญของข่าวสารที่จะคัดเลือกและมีการตอบโต้ ซึ่งจะให้ความสำคัญกับเนื้อหาของข่าวสารที่เกิดผลกระทบในเชิงลบต่อบุคคล และภาพลักษณ์ของกองบัญชาการทหารสูงสุดเป็นสิ่งสำคัญ โดยที่ระดับการให้ความสำคัญของข่าวที่จะทำการตอบโต้ที่ต่างกันออกไป ซึ่งมีเกณฑ์การจัดระดับความสำคัญของเนื้อหาของข่าวที่เกี่ยวข้องกับประเด็นต่างๆ โดยเรียงระดับความสำคัญจากมากที่สุดลงไป ดังนี้

1.เกี่ยวข้องกับผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองบัญชาการทหารสูงสุด

หากข่าวใดๆก็ตามในสื่อมวลชนปรากฏชื่อ หรือพาดพิงถึงผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองบัญชาการทหารสูงสุด อาทิ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด รองผู้บัญชาการทหารสูงสุด เสนาธิการทหาร รองเสนาธิการทหารในเชิงลบ และ/หรือการวางตัวไม่เหมาะสม และ/หรือการใช้นโยบายที่ผิดพลาด หรือก่อให้เกิดความเข้าใจในเชิงลบและภาพลักษณ์ที่ไม่ดีกับประชาชน ทั้งนี้ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องส่วนตัว ข่าวนั้นๆจะถูกพิจารณาให้ทำการตอบโต้อย่างแน่นอน และการให้ความสำคัญจะอยู่

ในระดับต้นๆ โดยจะมีการพิจารณาถึงรูปแบบในการตอบโต้ที่เหมาะสมอีกครั้ง ทั้งนี้ต้องสืบย้อนข้อมูลและดูความเหมาะสมต่อไป

“สำคัญที่สุดคือข่าวที่เกี่ยวกับ ผบ. จะพลาดจะหลุดข่าวอื่นๆได้ แต่ข่าวของ ผบ. ห้ามหลุดเด็ดขาด ถ้าเจ้ากรมหรือฝ่ายเสธ หน้าห้อง ไปเจอแล้วถามมาว่าข่าวนั้นหายไปไหน เวรข่าววันนั้นมีความผิด” (ร.อ. หญิง เสาวลักษณ์ หงส์ทอง, สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2548)

2.เกี่ยวข้องกับกิจการของกองบัญชาการทหารสูงสุด

ในกรณีที่น่าเสนาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับกิจการของกองบัญชาการทหารสูงสุดที่มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ในเชิงลบ ซึ่งอาจเกี่ยวกับการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพของกองบัญชาการทหารสูงสุด การทำงานที่ไม่เป็นธรรม และไม่โปร่งใส การใช้อำนาจในทางที่ผิดของเจ้าหน้าที่ของกองบัญชาการทหารสูงสุด รวมทั้งการวิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติการทางทหาร การทำงานของกองบัญชาการทหารสูงสุดในเชิงเสียหาย การทำงานที่ผิดพลาด ไม่ว่าจะข่าวนั้นจะเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้องหรือเกิดจากการสร้างข่าวขึ้นเองที่ขาดข้อเท็จจริงของสื่อ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้ตรวจสอบข่าวจะให้ความสำคัญมากรองจากข้อ 1 และต้องทำการตอบโต้ไปยังสื่อมวลชนที่นำเสนองข่าวนั้นๆ แต่ทั้งนี้จะมีการพิจารณารูปแบบการตอบโต้อีกครั้ง โดยดูจากข้อเท็จจริงที่ได้จากการสืบย้อนข้อมูล

“เราเป็นคน บก. เรื่องเกี่ยวกับ บก. เป็นเรื่องของเราโดยตรง ส่วนเหล่าทัพอื่น ถ้ามีอะไรเกี่ยวข้องกับเราค่อยทำ ถ้าไม่เกี่ยวข้องไม่ต้องทำ เพราะแต่ละเหล่าทัพ เขาก็มีเจ้าหน้าที่ของเขาอยู่แล้ว” (ร.ท. อุดม คงดั้น, สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2548)

“ถ้าเป็นทหารไม่ว่าจะชั้นยศไหนของ บก. ไปทำความผิดแล้วเป็นข่าวขึ้นมา เราต้องรวบรวมรายละเอียดพวกนี้ไว้เพื่อนำเรียนเจ้ากรม เพราะบางทีสื่อเกิดเจอเจ้ากรม เจอ ผบ. แล้วไปตามขึ้นมา เราต้องให้ท่านมีข้อมูลเผื่อไว้ก่อนเสมอ” (พ.อ. หญิง สุดาพันธ์ รังแก้ว, สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2548)

3.เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ

หากข่าวนั้นๆที่น่าเสนาอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อภาพรวมของประเทศ และ/หรืออาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการแตกแยกของคนในชาติ และ/หรือการยุยงหรือก่อให้เกิดการทำลายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และ/หรือข่าวที่เนื้อหาอาจเป็นภัยคุกคามต่อเสถียรภาพของ

ประเทศ จะถูกพิจารณาให้มีการตอบโต้ข่าวสารเช่นกัน ซึ่งจะพิจารณารูปแบบของการตอบโต้ข่าวสารที่เหมาะสม แต่ทั้งนี้เนื้อหาของข่าวที่เกี่ยวข้องกับทั้ง 3 หัวข้อจะต้องไม่อยู่ในชั้นของความลับแต่อย่างใด

“บทบาททางทหาร เรามีหน้าที่หลักในการดูแลความมั่นคงของประเทศ บางทีสื่อลงข่าวไปไม่รู้หรือกว่ามันไปกระทบกับประเทศเพื่อนบ้านยังไง บางทีระดับผู้ใหญ่เค้าจับกันแล้ว สื่อไม่รู้จริงก็เอามาลงอยู่นั้นแหละ จะยุให้ตีกันท่าเดียว เราก็ต้องคอยตามดูข่าวพวกนี้ด้วย ต้องคอยปรามสื่อบ้าง” (พ.อ. หญิง สุดาพันธ์ รั้งแก้ว, สัมภาษณ์, 12 ตุลาคม 2548)

จะเห็นได้ว่ากระบวนการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุด ทำการตอบโต้ไปยังสื่อมวลชนนั้น มิได้ให้ความสำคัญกับสื่อมวลชนหรือผู้ส่งสารเป็นสำคัญ กล่าวคือ สิ่งที่ตอบโต้ไปนั้น สื่อจะให้ความสำคัญหรือไม่ จะแก้ข่าวให้หรือไม่ก็ตาม เป็นสิ่งที่ไม่สามารถบังคับให้สื่อทำได้ ฉะนั้นกระบวนการตอบโต้ของกองบัญชาการทหารสูงสุด จึงมุ่งเน้นไปที่การตอบโต้ข่าวสารให้รวดเร็วและปฏิบัติการตอบโต้ตามนโยบายของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัดเท่านั้น รวมทั้งแสดงหลักฐานซึ่งเป็นหนังสือที่ได้ตอบโต้ให้ผู้บังคับบัญชาได้เห็นว่าได้ปฏิบัติตามคำสั่งหรือตามนโยบายได้แล้วเสร็จ โดยไม่ได้ติดตามดูว่า การตอบโต้ที่ส่งกลับไปยังสื่อ นั้น สื่อจะมีปฏิกิริยาตอบรับหรือปฏิเสธอย่างไร

กระบวนการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุด มีขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเฉพาะในแต่ละสื่อที่แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับลักษณะของสื่อมวลชนนั้นๆ แต่ว่าการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุดเป็นการแสดงออกถึงความไม่พอใจที่สื่อมวลชนนำเสนอข่าวที่เป็นภาพลบต่อกองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งขั้นตอนในการตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุด มีขั้นตอนที่ยุ่งยากและซับซ้อน ทำให้การตอบโต้เป็นไปด้วยความล่าช้า แต่สื่อโทรทัศน์ มีขั้นตอนที่แตกต่างจากสื่ออื่น ด้วยลักษณะที่เป็นการตอบโต้ซึ่งหน้าระหว่างผู้บัญชาการทหารสูงสุดกับผู้สื่อข่าวโดยตรง ทำให้การตอบโต้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว และสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่นำเสนอทั้งภาพและเสียง ทำให้การตอบโต้แสดงออกทั้งวัจนและอวัจนภาษา ส่งผลให้การตอบโต้มีประสิทธิภาพกว่าสื่อชนิดอื่น

บทที่ 5

รูปแบบการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุด

ในบทนี้ผู้ศึกษาจะทำการวิเคราะห์ในส่วนของการตอบโต้ข่าวสารที่ทางกองบัญชาการทหารสูงสุดได้จัดทำขึ้น โดยจะพิจารณาข่าวที่จะทำการตอบโต้ตามหลักเกณฑ์การพิจารณาข่าวสารที่จะทำการตอบโต้ (บทที่ 4) โดยจะจำแนกรูปแบบการตอบโต้ข่าวสารออกตามลักษณะของสื่อแต่ละประเภทว่าในการตอบโต้ในแต่ละสื่อ จะมีรูปแบบ เป็นรูปแบบใดบ้าง ขึ้นอยู่กับว่า การใช้สื่อชนิดไหนในการตอบโต้และการตอบโต้จากสื่อต่างๆ สื่อมวลชนที่รับการตอบโต้จากกองบัญชาการทหารสูงสุดนั้น ดำเนินการกับสารที่มีการตอบโต้อย่างไร ซึ่งมีรูปแบบดังตัวอย่างต่อไปนี้

5.1 ตัวอย่างการตอบโต้ของสื่อหนังสือพิมพ์เรื่อง ภรรยาหม้ายจากโศกนาฏกรรมที่ตากใบ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพประกอบ 5.1 ตัวอย่างการตอบโต้ของสื่อหนังสือพิมพ์เรื่อง ภรรยาหม้ายจาก โศกนาฏกรรมที่ตากใบ

" ภรรยาหม้ายจากเหตุการณ์ โศกนาฏกรรมที่ตากใบ กล่าวไว้
 พงศของ: ไม่ออกโทษให้กับทหาร "

วิไล ภาสกร นาน่วม

Tak Bai tragedy widows say they'll never forgive soldiers

WASSANA NANUAM

Widows of the Tak Bai tragedy say they will never forgive the soldiers who they believe caused their husbands' deaths.

"I will never forgive them [the soldiers]. My husband died while in their hands. My 10 children have lost their father and our family is in trouble. The 400,000 baht given by the government is not enough. I will never forget what happened at Tak Bai," said Waesiti Waedolo, 42.

Mrs Waesiti, holding her six-month-old daughter, her tenth child, appeared yesterday at the Pattani court where she and other relatives of Tak Bai tragedy victims, with legal assistance from the Law Society of Thailand, filed a lawsuit against six government agencies demanding altogether 103 million baht in compensation. Mrs Waesiti's family alone is asking for 2.2 million baht.

Mrs Waesiti's husband, Mahama Sama-ae, 52, was one of 78 protesters who suffocated after being piled up in military trucks bound for Ingkhayuthaboribarn military camp on Oct 25 last year.

"Nobody came to apologise for what happened. The soldiers who came to see

us said it was another group of soldiers who were responsible.

"My family was paid 400,000 baht, but that is not enough. When my husband died, five of our children had to drop out of school as I have no money," she said.

At the time of the tragedy, she was four months' pregnant. Her tenth child, Sahida Sama-ae, is now six months old.

"When she grows up, I will tell her that her father died at Tak Bai. But I will not describe how he died. I believe she will learn about that from family members and neighbours," she said.

Suhaila Laniti, 24, another Tak Bai widow, said her husband Sabuding Yuso, 27, died in the Tak Bai protest aftermath when she was five months' pregnant. Her daughter is now seven months old.

"I'm both afraid of and hate the soldiers. I'll never forgive them," she said.

Safira, her daughter, is their first child. They married only two years before the tragedy at Tak Bai.

"I am jobless. I am now living on the 400,000 baht given by the government. The amount will not last long. When my daughter grows up I will have to spend on her schooling," she said.

ภรรยาหม้ายจากเหตุการณ์ตากใบ (นาง) พงศของ: ไม่ออกโทษให้กับทหาร
 ชื่อพจนานุกรม: วิไล ภาสกร นาน่วม อายุ 42 ปี พงศของ: ไม่ออกโทษให้กับทหาร
 สามีชื่อ: วิไล ภาสกร นาน่วม อายุ 52 ปี พงศของ: ไม่ออกโทษให้กับทหาร
 สามีชื่อ: วิไล ภาสกร นาน่วม อายุ 52 ปี พงศของ: ไม่ออกโทษให้กับทหาร
 สามีชื่อ: วิไล ภาสกร นาน่วม อายุ 52 ปี พงศของ: ไม่ออกโทษให้กับทหาร
 สามีชื่อ: วิไล ภาสกร นาน่วม อายุ 52 ปี พงศของ: ไม่ออกโทษให้กับทหาร

นาง พงศของ วิไล ภาสกร นาน่วม หน้า ๒๒ วันที่ ๒๒ เดือน ๓ พ.ศ. ๒๕๔๘

ภาพประกอบ 5.1 (ต่อ) ตัวอย่างการตอบโต้ของสื่อหนังสือพิมพ์เรื่อง ภาระยาม้ายจาก โศกนาฏกรรมที่ตากใบ

"ภาระยาม้ายจากเหตุการณ์โศกนาฏกรรมที่ตากใบ กล่าวไว้
พจนานุกรม: ไม่ยกโทษให้กับทหาร"
โดย วาสนา นาน่วม

Tak Bai tragedy widows say they'll never forgive soldiers

WASSANA NANUAM

Widows of the Tak Bai tragedy say they will never forgive the soldiers who they believe caused their husbands' deaths.

"I will never forgive them [the soldiers]. My husband died while in their hands. My 10 children have lost their father and our family is in trouble. The 400,000 baht given by the government is not enough. I will never forget what happened at Tak Bai," said Waesiti Waedolo, 42.

Mrs Waesiti, holding her six-month-old daughter, her tenth child, appeared yesterday at the Pattani court where she and other relatives of Tak Bai tragedy victims, with legal assistance from the Law Society of Thailand, filed a lawsuit against six government agencies demanding altogether 103 million baht in compensation. Mrs Waesiti's family alone is asking for 2.2 million baht.

Mrs Waesiti's husband, Mahama Sama-ae, 52, was one of 78 protesters who suffocated after being piled up in military trucks bound for Inghayuthaboribarn military camp on Oct 25 last year.

"Nobody came to apologise for what happened. The soldiers who came to see

us said it was another group of soldiers who were responsible.

"My family was paid 400,000 baht, but that is not enough. When my husband died, five of our children had to drop out of school as I have no money," she said.

At the time of the tragedy, she was four months' pregnant. Her tenth child, Sahida Sama-ae, is now six months old.

"When she grows up, I will tell her that her father died at Tak Bai. But I will not describe how he died. I believe she will learn about that from family members and neighbours," she said.

Suhaila Laniti, 24, another Tak Bai widow, said her husband Sabuding Yuso, 27, died in the Tak Bai protest aftermath when she was five months' pregnant. Her daughter is now seven months old.

"I'm both afraid of and hate the soldiers. I'll never forgive them," she said.

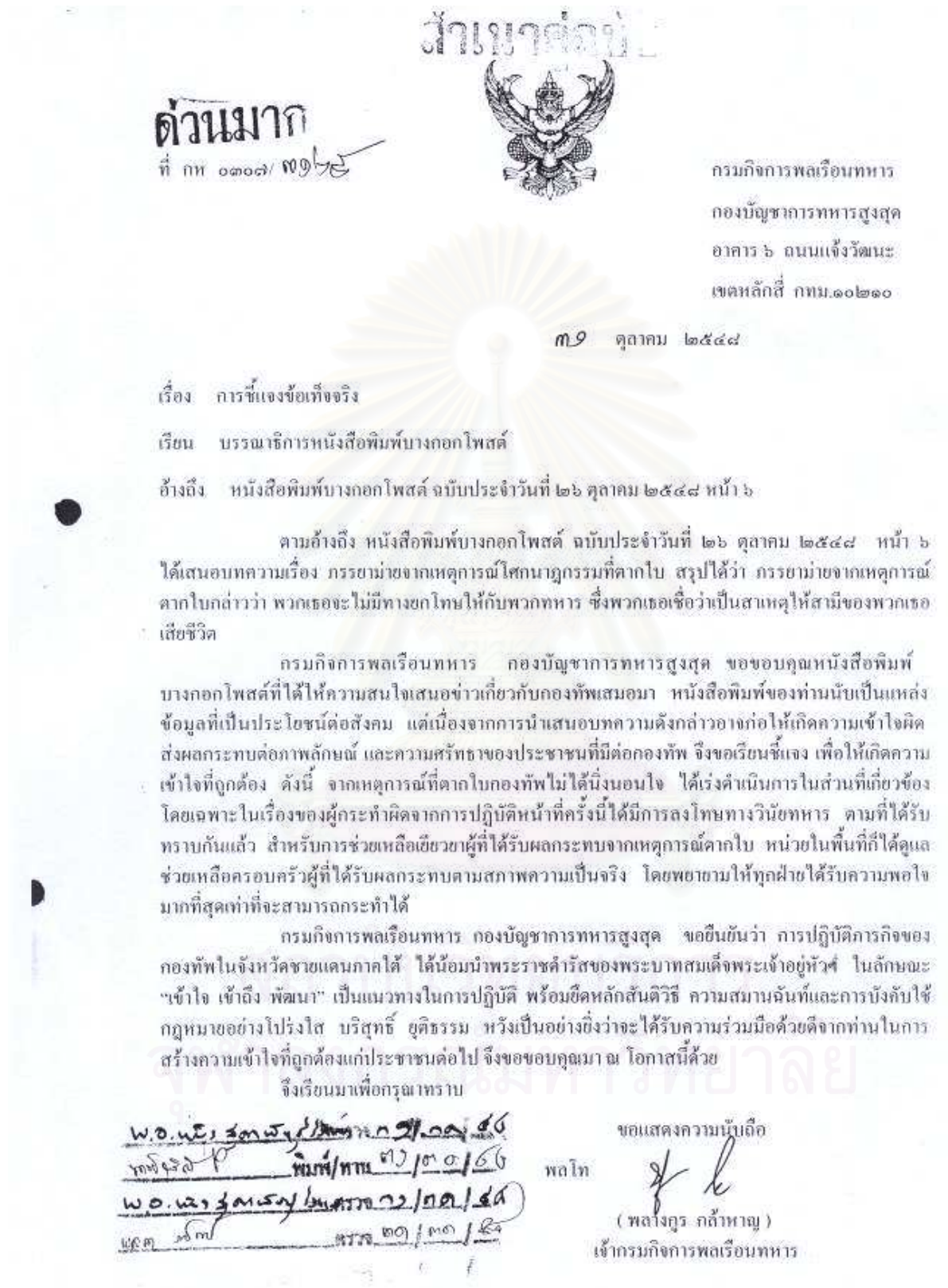
Safira, her daughter, is their first child. They married only two years before the tragedy at Tak Bai.

"I am jobless. I am now living on the 400,000 baht given by the government. The amount will not last long. When my daughter grows up I will have to spend on her schooling," she said.

"ภาระยาม้ายจากเหตุการณ์ตากใบ (หน้า ๑) พจนานุกรม: ไม่ยกโทษให้กับทหาร
ชื่อพจนานุกรม: เป็นคนในคดีคดีของพจนานุกรมเพื่อชีวิต
วาสนา นาน่วม อายุ 42 กล่าวไว้ " คนจ. ไม่ยกโทษให้กับทหาร (หน้า ๑) ได้เคย
คดีของ คนสี่ชีวิตพจนานุกรมอยู่ในคดีคดีของพจนานุกรมฯ ที่ 10 คน ๑๐๐ ก็พร้อม ๒๐ คน ๒๐๐ ก็พร้อม ๓๐
ก็พร้อม ๔๐ ก็พร้อม ๕๐ ก็พร้อม ๖๐ ก็พร้อม ๗๐ ก็พร้อม ๘๐ ก็พร้อม ๙๐ ก็พร้อม ๑๐๐ ก็พร้อม
โดย: วาสนา นาน่วม

นางชกนโมลต์ หน้า ๒๒ วันที่ ๒๕ เดือน ๓๐ พ.ศ. ๒๕๔๘

ภาพประกอบ 5.1 (ต่อ) ตัวอย่างการตอบโต้ของสื่อหนังสือพิมพ์เรื่อง ภาระยาหม้ายจาก โศกนาฏกรรมที่ตากใบ

กองสารนิเทศ
โทร/โทรสาร ๐ ๒๕๖๒ ๑๕๒๐

จากเนื้อหาของข่าวตามที่ปรากฏในสื่อมวลชนข้างต้น เป็นข่าวที่แสดงความรู้สึกของแม่หมายที่สามี่เสียชีวิตจากการกระทำของทหาร ซึ่งเมื่อพิจารณาจากเนื้อข่าว ข้อความที่เขียนว่า “ จะไม่มีทางยกโทษให้พวกทหาร” เป็นข้อความที่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองสารนิเทศใช้เป็นเหตุผลที่จะทำการตอบโต้ ประกอบกับมีการสั่งการมาจากเจ้ากรมกิจการพลเรือนทหาร ให้ทำการตอบโต้ เนื่องจากเจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารมีตำแหน่งเป็นโฆษกของส่วนอำนวยการเสริมสร้างสันติสุขจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งถ้ามีข่าวเกี่ยวกับสถานการณ์ใต้ เจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารจะสั่งการให้มีการตอบโต้ ซึ่งแท้จริงแล้ว ข่าวดังกล่าวเป็นข่าวที่แสดงความรู้สึกที่ไม่จำเป็นต้องมีการตอบโต้ เพราะไม่ใช่เรื่องของความจริงเป็นเพียงเรื่องของความคิดเห็นที่สามารถคิดเห็นได้แตกต่างกัน ดังนั้นการตอบโต้ข่าวที่เป็นความรู้สึก ทำให้การตอบโต้ที่ใส่ข้อเท็จจริงลงไป เช่น การเร่งดำเนินการกับผู้กระทำผิด หรือ ได้มีความพยายามช่วยเหลืออย่างเต็มที่ เป็นการตอบโต้ที่ไม่ตรงประเด็น เพราะประเด็นเป็นเรื่องของความรู้สึกที่ไม่ต้องการการตอบโต้อยู่แล้ว ดังนั้น เมื่อส่งเรื่องดังกล่าวไปยังหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ ซึ่งทางบางกอกโพสต์เป็นคนเขียนข่าวเองและรู้ข้อมูลที่ ข่าวดังกล่าวเป็นความรู้สึก ไม่สามารถอธิบายกันได้ด้วยข้อเท็จจริงใดๆและข่าวนี้ ก็ไม่ต้องการการตอบโต้ ดังนั้นการตอบโต้ของกองบัญชาการทหารสูงสุด ในข่าวนี้ มันจึงล้มเหลวตั้งแต่การเลือกข่าวที่มาตอบโต้แล้ว ทำให้การตอบโต้เป็นการตอบโต้ที่ไม่ตรงประเด็นและไม่มีคุณค่าอะไรที่หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ต้องนำมาเสนอแก้ไขให้ใหม่

การตอบโต้ข่าวนี้ คัดเลือกจากข่าวที่เกี่ยวข้องกับทหารในส่วนของกองทัพบก ซึ่งทางกองทัพบกเองก็ไม่ได้มีการตอบโต้ข่าวนี้แต่อย่างใด ซึ่งกองบัญชาการทหารสูงสุดตอบโต้เนื่องจากเจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารเป็นโฆษกของกองกำลังที่ปฏิบัติหน้าที่ที่ภาคใต้จึงสั่งการให้ตอบโต้ ซึ่งจริงๆแล้ว ต้องเป็นหน้าที่ของกองทัพบกที่ดำเนินการตอบโต้ข่าวชิ้นนี้ กองบัญชาการทหารสูงสุดเป็นหน่วยบังคับบัญชาเหนือขึ้นมาที่ไม่มีผลเกี่ยวข้องโดยตรง จึงไม่ควรมาตอบโต้ข่าวชิ้นนี้เอง และเมื่อตอบโต้ไปยังสื่อมวลชนแล้วสื่อมวลชนก็ไม่ได้มีสนใจ เพราะ ข่าวนี้เป็นข่าวเกี่ยวกับความรู้สึก ไม่ใช่การโต้เถียงกันว่าอะไรจริงหรือไม่จริง

5.2 ตัวอย่างการตอบโต้ข่าวสารของสื่อโทรทัศน์ เรื่อง ดวลสนั่นกรุงล่อซื้อยาไอซ์ แก๊งผู้พัน ส.ต.ท. พลีชีพ 2 ตร. สำนัสน

ภาพประกอบที่ 5.2 ตัวอย่างการตอบโต้ข่าวสารของสื่อโทรทัศน์ เรื่อง ดวลสนั่นกรุงล่อซื้อ ยาไอซ์ แก๊งผู้พัน ส.ต.ท. พลีชีพ 2 ตร. สำนัสน

ภาพประกอบ 5.2 (ต่อ) ตัวอย่างการตอบโต้ข่าวสารของสื่อโทรทัศน์ เรื่อง ดวลสนั่นกรุง ล้อชื่อยาไอซ์ แก๊งผู้พัน ส.ต.ท. พลชีพ 2 ตร. สาหัส

บช.น. ปูนบำเหน็จเต็มที่ จับเป็นเสธ. นี้อต' หัวใจ 2 สมุนจนมุมจับตายอีก 1

ตำรวจสืบ 1 ดวลปืนกับแก๊งค้ายาไอซ์กลางกรุง หลัง
จากส่งสายล่อซื้อแล้วสะกดรอยตามไป ◆ *อ่านต่อหน้า 35*

ถึงห้องพักในอพาร์ทเมนต์ย่านดินแดง แต่ไม่รู้ว่าเป็น "แก๊งผู้พัน" ของ "เสธ. นี้อต" นายทหารบก. สูงสุด ช่วยราชการปราบปรามยาเสพติด 3 จังหวัดชายแดนใต้อยู่ในห้องด้วย เลยถูกคนร้ายเบียดจากตึกกระสุน 9 กับ 11 มม. โดนนายผ่องล้อมหลบหนี เขยควบลบกันสนั่นหัวนัหว ผู้หมู่ชาย ขณะนี้ นายคาบ กับ "หมวดอน" หัวหน้าชุดจับกุมมาดเจ็บสาหัส ส่วนผู้พันหัวหน้าแก๊งหนีไม่รอดถูกยิงเจ็บ สนดับไปหนึ่ง จับได้อีก 2 เป็นผู้ใหญ่บ้านผู้กว้างขวางบนเกาะสมุยมือปืนในบัญชีดำของกองปราบฯ พร้อมปืนและกระสุนอีกเพียบ แลพลัดคิวฉกนายไอซ์จากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาขายในกรุงเทพฯ และประเทศเพื่อนบ้านด้านชายแดนภาคตะวันออกตำรวจติดควมจับกุมมานาน ด้าน ผบ.ช.น. ปูนบำเหน็จ ส.ต.ท. ตำรวจพลชีพ 5 ขนเงินเคชัน 7 ขนยศ

เหตุการณ์ตำรวจสืบ 1 ดวลปืนกับแก๊งค้ายาไอซ์กลางกรุงรายนี้เกิดขึ้นเมื่อเวลา 04.50 น.

วันที่ 11 มี.ค. ที่ตัวร้ายมี 2 นาย พล.ต.ท. พงส. (สนง.) สน. ดินแดง รับแจ้งเหตุคนร้ายยิงต่อสู้เจ้าหน้าที่ตำรวจขณะจับกุม ผู้คนมาดเจ็บและเสียชีวิตกลางซอยที่ห้อง 305 ชั้น 8 ในอพาร์ทเมนต์ 3 ชั้น ให้เข้าแบบรวบวันและรายเดือนชื่อ "เคอะ ลีฟวิงรัม" สัญ. 6073/8 ป้ากของประจำรุ่นที่ 25 ถนนประชาสงเคราะห์ แขวงและเขตดินแดง จึงไปที่เกิดเหตุพร้อมด้วย พล.ต.ท. อติพร มณเฑียร ผบ.ช.น. พล.ต.ท.ภูมิตำ พันธุ์เกษม รอง ผบ.ช.น. พล.ต.ท.มนัสดี วงศ์สมบูรณ์ ผบ.ก.น.1 พล.ต.อ.ฉัตรชัย มหันทรเทพ ผกก. สส. บก.น.1 และเจ้าหน้าที่ตำรวจจำนวนหนึ่งบริเวณตึกห้อง 305 พบร่างของ ว.ค.ท. สามีผู้ถูกยิง หรือหมวดอน อายุ 26 ปี รอง ผ.ว.ก.ก. สส. บก.น.1 ถูกยิงด้วยกระสุนปืนขนาด 9 และ 11 มม. ที่หน้าห้องทะลุขาขวา และแขนซ้าย รวม 8 นัด อาการสาหัส จึงรีบนำส่ง รพ.พญาไท 2

ภายในห้องยังมีหญิง ส.ต.ท. โสว อาจทองหว้า อายุ 27 ปี ผบ.หมู่ กภ. สส. บก.น.1 ถูกยิงด้วยกระสุนปืนขนาดเดียวกับที่ลักคอด้านซ้าย ขณะสนธิกำลังไล่ต้อนนายไอซ์บริเวณอยู่ในห้องนี้ จึงรีบนำส่ง รพ.ราชจักรี เคาะชีวิตในเวลาต่อมา และที่บริเวณซอกเตียงนอนพบร่องรอย พล.ต.ท.ในข สวีระศร อายุ 42 ปี ผบ.หมู่ กภ. สส. บก.น.1 ถูกยิงที่กลางหลัง สีข้างขวา และศีรษะ ออกร่างกายเป็นรอยแตกคองรับนำส่ง รพ.รามธิบดี กัดหัวใจหยุดเต้นแพทย์และพยาบาลพยายามช่วยเป็นหัวใจเพื่อชีวิตอยู่ ส่วนที่ระเบียงหลังห้องพบศพคนร้ายทราบชื่อ ว. นายแดง มีทรานนามสกุล ถูกยิงที่หน้าอก และลำตัว เมื่อนคลายหมอกเลือด และพบร่องรอย พล.ต.ท.ในข สวีระศร หรือ เสธ. นี้อต อายุ 42 ปี นายทหารรังคคหนวยพลทหารเคลื่อนที่ 42 สำนักงานพัฒนาเขต 4 วนออบนต.เขตการทหารพลม. กองบัญชาการทหารสูงสุด (นท.สส.) ช่วยราชการปราบปรามยาเสพติด สน.3 จชด. จ.ยะลา ถูกยิงด้วยกระสุนปืนไม่ทราบขนาดที่ขาโครงขวา นำส่ง รพ.รามฯ

เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถจับกุมคนร้ายได้อีก 2 คน ขณะหลบหนีไปยังลานจอดรถได้ 2 นาย ชื่อ นายวิฑูรย์ นัยกิจ อายุ 43 ปี เป็นผู้ใหญบ้านหมู่ 14 ตำบลและอำเภอคอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี และนายสุชุม เรืองแจ่มจันทร์ อายุ 30 ปี พร้อมด้วยอาวุธปืนพกสั้นอัตโนมัติขนาด 11 มม. ยี่ห้อซิกซาวเออร์ 1 กระบอก และอาวุธปืนพกสั้นอัตโนมัติขนาด 9 มม. ยี่ห้อลือก 1 กระบอก กระสุนเต็มแมกกาซีน นอกจากนี้ยังทราบว่ามีคนร้ายอีกคนยังหลบหนี ซ่อนอยู่ในอพาร์ทเมนต์ที่เกิดเหตุ พล.ต.ท. อติพร ผบ.ช.น. จึงวิฑูรย์แจ้งให้ พล.ต.ท. วิมล เป่าอินทร์ ผบ.ก.ค.พ. นำกำลังหน่วยอินทราช 28 พร้อมอาวุธปืนครบมือมาปิดล้อมตรวจค้นทุกชั้นของอาคารเกิดเหตุเพื่อจับกุมคนร้าย แต่ไม่พบตัว ส่วนภายในห้อง 305 ตรวจค้นพบยาไอซ์ 3 กรัม และอุปกรณ์เสพยา 2 ชุด

ภาพประกอบ 5.2 (ต่อ) ตัวอย่างการตอบโต้ข่าวสารของสื่อโทรทัศน์ เรื่อง ดวลสนั่นกรุง ล้อชื่อยาไอซ์ แก๊งผู้พัน ส.ต.ท. พลีชีพ 2 ตร. สาหัส

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพประกอบ 5.2 (ต่อ) ตัวอย่างการตอบโต้ข่าวสารของสื่อโทรทัศน์ เรื่อง ดวลสนั่นกรุง ล้อชื่อยาไอซ์ แก๊งผู้พัน ส.ต.ท. พลีชีพ 2 ตร. สำนัสน

เป็นตัวอย่างเป็นการตอบคำถามที่ผู้บัญชาการทหารสูงสุดได้มีการใช้ตอบให้กับสื่อโทรทัศน์ เมื่อวันที่ 12 เมษายน ในวาระที่ผู้บัญชาการทหารสูงสุดเข้าประชุมสภากลาโหม ที่กระทรวงกลาโหม ซึ่งเป็นการตอบโต้ที่ตอบตรงประเด็นคำถามซึ่งมีการทำข้อมูลไว้ตอบคำถามอยู่แล้ว แต่ถ้ามีการถามเลยไปในส่วนความรู้สึกรู้สึกของผู้บัญชาการทหารสูงสุดที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ ผู้บัญชาการทหารสูงสุดจะไม่ตอบโต้โดยการปฏิเสธที่จะตอบคำถาม ซึ่งสื่อโทรทัศน์ได้นำการตอบโต้มาประกอบข่าวที่ออกอากาศในช่วงข่าวภาคค่ำของวันนั้น

การตอบโต้ข่าวชิ้นนี้ เป็นเรื่องของการทำผิดกฎหมายส่วนตัวของทหารที่สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุดซึ่งไม่ควรจะนำมาพูดถึงหรือตอบโต้ เพราะมันเป็นเรื่องส่วนตัวและยังไม่มีภาพพิพาทกลางโทษ ทุกอย่างยังอยู่ในกระบวนการสอบสวน การตอบโต้ควรจะมุ่งเน้นไปสู่อะไรที่ใหญ่และสำคัญกว่า อย่างเช่น การปฏิบัติงานของกองบัญชาการทหารสูงสุดที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ ไม่ใช่การตอบโต้ในเรื่องส่วนตัว ซึ่งเมื่อตอบโต้ไปแล้วสื่อโทรทัศน์ก็นำมาเสนอข่าว เนื่องจากว่าผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมากคนหนึ่งของทหาร สื่อโทรทัศน์ต้องการภาพและเสียงของผู้บัญชาการทหารสูงสุดมาประกอบให้ข่าวสมบูรณ์เท่านั้น ไม่ได้ให้ความสำคัญกับสิ่งที่ตอบโต้ไปเพราะการตอบโต้ มันเป็นการตอบแบบว่ากันตามความถูกต้องทางกฎหมายและไม่น่าสนใจ

5.3 การตอบโต้ข่าวสารของสื่ออินเทอร์เน็ต เรื่อง กลาโหมวิจารณ์หนัก ลูกดวงคัมแบ็กเหมาะหรือไม่

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพประกอบ 5.3 การตอบโต้ข่าวสารของสื่ออินเทอร์เน็ต เรื่อง กลาโหมวิจารณ์หนัก ลูกดวงคัมแบ็กเหมาะหรือไม่

The screenshot shows a news article on the S! News website. The article title is "กลาโหมวิจารณ์หนัก ลูกดวง คัมแบ็กเหมาะหรือไม่" (Defense Ministry Criticizes Heavily, Is It Suitable for Luk Dong to Come Back?). The article discusses the political maneuvering of a former cabinet member, Luk Dong, who is being considered for a return to the cabinet. It mentions the Prime Minister's Office and the Ministry of Defense's reactions. The article is dated May 23, 2011, at 10:15 AM.

หน้าข่าว 30 ข่าวข่าวทั่วไป

หน้าแรกข่าว > การเมือง > กลาโหมวิจารณ์หนัก ลูกดวง คัมแบ็กเหมาะหรือไม่

หน้าแรกข่าว
 เว็บบอร์ด **รวม**
 สลากกินแบ่งรัฐบาล
 การเมือง
 อาชญากรรม
 กีฬา
 เทคโนโลยี
 ต่างประเทศ
 เศรษฐกิจ
 บันเทิง
 การศึกษา
 ราชสำนัก
 โลกสีเขียว/วาไรตี้
 ปลอดภัย
 อสังหาริมทรัพย์
 ภูมิภาค
 สิ่งคน
 สหกรณ์เกษตร
 นานา
 นานา
 นานา
 แนะนำ-เขียน-ส่งข่าว

สมัครสมาชิก!!
www.Success2Easy.com จน เครียด จรจนทำไม่ อยากรีบรอ มีเงินใช้ รวยได้จริง คุณทำได้ เรากันดี!!!

กลาโหมวิจารณ์หนัก ลูกดวง คัมแบ็กเหมาะหรือไม่
 โดย สตีเฟน วัน พงษ์ 23 เมษายน พ.ศ. 2551 10:15 น.

ชก.กลาโหมวิจารณ์หนัก "ลูกดวง" คัมแบ็กเหมาะหรือไม่

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า เมื่อวันที่ 23 เม.ย. ว่า ภายหลังจากที่นายสมิทธิ์ สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม (ชก.) ลงนามในคำสั่งให้ นายดวง อนุปาร์จ บุตรชายคนเล็กของ ร.ต.อ.เฉลิม อนุปาร์จ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (มท.) กลับเข้ารับราชการทหาร สังกัดกองบัญชาการทหารสูงสุด โดยได้รับยศร้อยตรี สังกัดศูนย์รักษาความปลอดภัยแห่งชาติ ที่เรียกก่อนหน้านี้ได้ตกเป็นจำเลยในคดีฆ่าคนตายและคดีมีคำสั่งยกฟ้องในเวลาต่อมา ทั้งนี้ ทำให้บรรยากาศที่กระทรวงกลาโหม บรรดาข้าราชการและเจ้าหน้าที่พากันวิจารณ์ถึงการกลับมาเข้ารับราชการของนายดวง ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ โดยยอมรับว่าการที่นายดวงมีคดีติดตัวมีผลต่อการยอมรับของสังคม

ชก.กลาโหมวิจารณ์หนัก "ลูกดวง" คัมแบ็กเหมาะหรือไม่

แหล่งข่าวจาก กระทรวงกลาโหม เปิดเผยเมื่อวันที่ 22 เมษายนถึงเรื่องหลังกรณีที่นายสมิทธิ์ สุนทรเวช นายกรัฐมนตรีในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมลงนามให้ นายดวง หรือ ดวงเฉลิม อนุปาร์จ กลับเข้ารับราชการทหารหรือต่อว่า นายสมิทธิ์ ได้ลงนามคำสั่งแต่งตั้ง นายดวง บุตรชายคนสุดท้องของ ร.ต.อ.เฉลิม อนุปาร์จ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กลับเข้ารับราชการเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา ทั้งนี้ หนังสือเสนอให้นายดวงกลับเข้ารับราชการทหารจัดทำจากสำนักงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม โดยมี พล.ต.สมิทธิ์ ศรีราชบุรินทร์ หัวหน้าสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นผู้ทำเรื่องเสนอการกลับมาเข้ารับราชการ และ พล.อ.อุดมชัย อดิศัย เสถาบุการรัฐมนตรีกลาโหม เป็นผู้นำเสนอ นายสมิทธิ์เพื่อลงนามอนุมัติ

แหล่งข่าวกล่าวว่า การเสนอให้นายดวงกลับเข้ารับราชการทหารเกิดขึ้นหลังที่ ร.ต.อ.เฉลิม เข้าหารือกับ นายสมิทธิ์ เพื่อร้องขอให้บุตรชายกลับเข้ารับราชการทหารอีกครั้ง ซึ่งนายสมิทธิ์ เคยสอบถาม พล.อ.อนุพงษ์ เผ่าจินดา ผู้บัญชาการทหารบก ถึงเรื่องนี้ แต่ พล.อ.อนุพงษ์ บอกว่า นายดวงไม่ได้เป็นกำลังพลในสังกัดกองทัพ แต่เป็นกำลังพลของกองบัญชาการทหารสูงสุด จึงต้องสอบถามไปยัง พล.อ.บุญสร้าง เนียมประดิษฐ์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด

พล.อ.บุญสร้าง ดึงการกิจเดินทางไปยังประเทศ ทำให้ทางสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ดำเนินการเรื่องนี้ไปก่อน แล้วให้ นายสมิทธิ์ ลงนามอนุมัติ แต่ พล.อ.บุญสร้าง ยังไม่ทราบเรื่อง เพราะยังไม่เสนอถึงกองบัญชาการทหารสูงสุด เพื่อไปกลับเข้าชั้นสังกัด หากฝ่ายหนึ่งของบัญชาการทหารสูงสุดพร้อมตำแหน่งที่นายดวง เคยสังกัดอยู่ คือ ศูนย์รักษาความปลอดภัย (ศปภ.) ว่าจะสามารถกลับเข้ามาทำงานได้ทันที แต่ต้องมีการตรวจสอบว่าคุณสมบัติจะตรงกับขีดต่อระเบียบกระทรวงกลาโหมด้วย" แหล่งข่าวกล่าว

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า เมื่อปี 2544 พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และ มี พล.อ.ยุทธศักดิ์ ศศิประภา เป็น รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม พล.อ.ธวัช เกษรฉิ่งกร เป็นปลัดกระทรวงกลาโหม นายดวงเฉลิมทำหน้าที่ของเข้ารับราชการผ่าน พล.ต.ศรีชัย มนทวิรัตน์ เลขาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ประจำสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม จากนั้นได้ขอไปช่วยราชการเป็นนายทหารประจำศปภ. ภายหลังจากตกเป็นผู้ต้องหา ฆ่าต.ต.สุวิชัย รอดวิบุต หรือ "วานอ้อม" ได้ถูกสั่งพักราชการ จนมีคำสั่งปลดออกจากราชการ โดย พล.อ.ชาติชาย สั่งการให้ พล.อ.ยุทธศักดิ์ ลงนามแทนในการปลดออกจากราชการ ทั้งนี้ ผู้เสนอให้ปลดนายดวงออกจากราชการคือเจ้ากรมพระพรหมมัญญู

อย่างไรก็ตาม ร.ต.อ.เฉลิม อนุปาร์จ ปฏิเสธว่า ไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับกรณีนายดวง ได้กลับเข้ารับราชการกระทรวงกลาโหม โดย ร.ต.อ.เฉลิม ให้สัมภาษณ์ว่า 'นายดวงอายุจะ 30 ปีแล้ว เดี่ยวนี้จะทำอะไรก็ไม่ปรึกษาผม จึงไม่ทราบเรื่อง เป็นการตัดสินใจส่วนตัวของนายดวง ไม่เกี่ยวกับผม และไม่เคยมายขอคำแนะนำ เพราะผมปฏิเสธไปแล้ว นายดวงมียศแค่ที่ว่า ร.ต. แต่เขาก็กลับสนใจคืนกว่าแต่งตั้งแม่ทัพใหม่'

ผู้สื่อข่าวถามว่า มองว่าการที่นายดวงจะกลับเข้ารับราชการอีกครั้งเป็นเรื่องเหมาะสมหรือไม่ ร.ต.อ.เฉลิมกล่าวว่า

ภาพประกอบ 5.3 (ต่อ) การตอบโต้ข่าวสารของสื่ออินเทอร์เน็ต เรื่อง กลาโหมวิจารณ์ หนักถูกตวงคัมแบ็กเหมาะหรือไม่

นายตวงชอบเป็นทหาร ตำรวจมาตั้งแต่เด็ก และยังไม่ทราบว่าจะกลับไปรับราชการในสังกัดใดของกระทรวงกลาโหม แต่หากเขาไปได้จริงจะให้ไปทำหน้าที่ความสะอาดกระทรวงกลาโหม จะไปขออนุญาตผู้บังคับบัญชาให้ไปขัดเป็นใหญ่ทุกกระบอก และรดน้ำต้นไม้หน้ากระทรวง นายวัน อนุปราชู่ง (ลูกชาย ร.ต.อ.เฉลิมคนโทสง) เป็นพี่เข็ชเตอร์ส่วนสะอาด นายตวงจะเป็นพี่เข็ชเตอร์ปีนสะอาด

เมื่อถามว่า แต่นายตวง นามสกุล อนุปราชู่ง ทำไมจะไม่ไปทำความสะอาด ร.ต.อ.เฉลิมกล่าวว่า 'ก็อยู่ที่ไหนก็ไปปราชู่งนี่ อนุ-ปราชู่ง' ส่วนจะตอบกระแสสังคมที่วิจารณ์เรื่องนี้อย่างไรนั้น คงให้นายตวงตอบเอง ไม่ตอบแทนไม่ได้ เพราะไม่ใช่เรื่องตน

ส่วนจะตอบว่าเมื่อได้เป็นรัฐมนตรีมหาดไทย ทุกอย่างก็ได้กลับมาเหมือนเดิมหรือไม่ ร.ต.อ.เฉลิมกล่าวว่า ปัญหาคือตอนให้นายตวงออกจากราชการมีแผนสำรองหรือไม่ การไปขอขอคนด้วยออกกฎหมายหรือไม่ การไปกล่าวหาว่า ซาคนตาย แล้วมีคดีศาลได้ฟ้องแล้ว ก็คิดว่า จะตอบสังคมได้

เมื่อถามว่า ห่วงว่า เว็บบอร์ด-ฟีดแบ็กจะหยิบมาโจมตีอีกหรือไม่ ร.ต.อ.เฉลิมกล่าวว่า ไม่ห่วง เพราะถูกโจมตีทั้งปีทั้งชาติอยู่แล้ว พวกเดียวกันด้วยกันไม่เป็นไร และการจะนำเรื่องขึ้นมาโจมตีรัฐบาลขึ้นไว้สาระ เป็นแค่คดีกฎหมายหากนายตวงกลับเข้ารับราชการได้ก็ไม่ใช่ครั้งแรก เป็นคนที่สามารถยื่นฟ้องคดีกองทัพ และเรื่องที่ไม่ใช่การทวงศักดิ์ศรีคืน แต่เป็นเรื่องความถูกต้องชอบธรรม

ร.ต.อ.เฉลิมกล่าวว่า ที่ทำมาช่วงที่นายตวงมีความและตกเป็นผู้ต้องหา ได้มีคำสั่งพักราชการเอาไว้แล้ว ซึ่งเรื่องนี้ไม่ได้ถือว่าเป็นการบริหารแต่อย่างใด เมื่อต่อสู้คดีความในช่วงศาลเสร็จสิ้น และเป็นผู้ชนะคดี ก็สามารถกลับเข้ารับราชการได้ ไม่ใช่เรื่องแปลก ก็อยู่ภายใต้คำสั่งเรื่องนี้ 'ไว้สันใจ แต่ไม่รู้ว่าสันไหนนะ'

ด้านพล.อ.บุญสร้าง เข็มประเสริฐ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด (ผบ.สส.) กล่าวว่า จากการตรวจสอบยังไม่เห็นเรื่องนายตวงกลับเข้ารับราชการที่ศูนย์รักษาความปลอดภัย (ศรภ.) หากมีการร้องขอกลับคงต้องดูรายละเอียดเพื่อความรอบคอบ

เมื่อถามว่า ตามระเบียบของกระทรวงกลาโหมสามารถรับนายตวงเข้ารับราชการได้ใช่หรือไม่ พล.อ.บุญสร้างกล่าวว่า หากศาลตัดสินว่า เป็นผู้บริสุทธิ์ก็ถือว่าศาลออกฟ้องก็ไม่มีปัญหา มีสิทธิขอกลับเข้ารับราชการได้ ส่วนจะขัดต่อความรู้สึกประชาชนหรือไม่เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ต้องดูต่อไป กองทัพไม่มีปัญหา ถ้าเป็นไปตามระเบียบ เรื่องหนักๆ กองทัพก็รับได้ หากในที่สุดมีการฟ้อง โดยปกติเป็นเรื่องธรรมดาและเป็นระเบียบอยู่แล้วด้วยเหตุผล

เมื่อถามว่า แม้สังคมจะต่อต้านกองทัพก็พร้อมกันนายตวงกลับเข้ารับราชการใช่หรือไม่ พล.อ.บุญสร้างกล่าวว่า กระทบสังคม กระทบหน่วยงานต้องรอดูก่อนต่อไป บางทีเราก็ต้องทำอะไรที่มันจะต้องทำ ไม่ได้คิดมากเพราะมันต้องทำ' เมื่อถามว่า รู้สึกวิตกกังวลใจหรือไม่ที่นายตวงจะกลับเข้ามา พล.อ.บุญสร้างกล่าวว่า ยังไม่ได้คิดอะไร เพราะยังไม่เห็นอะไรเลย

ขณะที่นายสมิทธ สุนทรเวช โฆษกกลาโหมว่า ได้ทราบเรื่องอยู่แล้ว แต่จะไม่ประจานอยู่ที่ไหนอันยังไม่ทราบ ได้ลงนามอนุมัติให้กลับเข้ารับราชการและมีผลบังคับใช้แล้ว ซึ่งนายตวงเป็นทหารคนหนึ่ง เมื่อคดีความต่างๆ เสร็จเรียบร้อยแล้วก็ขอกลับเข้ารับราชการ ซึ่งผู้สื่อข่าวไม่ควรไปห่วงเรื่องนี้ เพราะไม่มีใครมาโจมตีแน่นอน ที่ผ่านมาก็เคยมีตัวอย่างการกลับเข้ารับราชการทหารอยู่แล้ว

ผู้สื่อข่าวถามว่า นายตวงเคยขาดราชการไปถึง 15 วัน โดยไม่มีการรายงานตัวกับกองทัพ นายสมิทธกล่าวว่า นายตวงได้ทำทุกอย่างตามระเบียบ และกองทัพก็ตั้งแทนคำสั่งมาให้เรียบร้อยแล้วกับอนุมัติไปตามระเบียบ

พล.ต.ท.วิเชียรโชติ สุกโชติรัตน์ โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า เป็นเรื่องปกติ คนที่พ้นคดีแล้ว ก็มีสิทธิยื่นคำร้องขอกลับเข้ามาอีกก็ได้ เป็นระเบียบปฏิบัติปกติไม่ว่าพลเรือน ตำรวจ ทหาร ไม่ได้ถือว่าเป็นกรณีพิเศษหรือผิดปกติแต่อย่างใด

พล.ต.ศิริพงษ์ มานะกิจ รองโฆษกกระทรวงกลาโหม กล่าวว่า เรื่องการรับตัวกลับเข้ารับราชการหลังจากที่พิสูจน์แล้วว่าไม่มีความผิดเป็นเรื่องธรรมดา ซึ่งออกไปเพราะกองทัพให้ออกไปเพื่อต่อสู้คดี เมื่อศาลตัดสินแล้วว่าไม่ผิดก็สามารถทำเรื่องขอกลับเข้ารับราชการได้ตามปกติ โดยกองทัพจะพิจารณาเรื่องละเอียดว่า การกลับเข้ามาไม่ขัดต่อระเบียบกองทัพหรือเรื่องอื่นมาทำงานได้ เรื่องอย่างนี้เกิดขึ้นในกองทัพเรื่อยๆ ไม่ใช่แค่กรณีนายตวงอย่างเดียว แต่คนอื่นในกองทัพก็มีหลายคนที่ถูกกล่าวหาว่ามีความผิด พอไปพิสูจน์ในชั้นศาลแล้วพบว่าไม่ผิดก็กลับมาทำงานได้

ผู้สื่อข่าวถามว่าจะขัดต่อความรู้สึกของประชาชนหรือไม่ พล.ต.ศิริพงษ์กล่าวว่า ตามกฎหมายก็ต้องว่าไปตามกฎหมาย จะไปดูความรู้สึกคนคิดหนักกฎหมาย ถ้าไม่ใช่กรณีนายตวงจะตัดสินอย่างไร 'พอเขาพิสูจน์แล้วว่าไม่ผิด เราจะไม่ให้เขากลับมาทำงานหรือ มันก็ทำไม่ได้ ต้องดูศาลตัดสินก่อนเป็นหลัก พอกฎหมายบอกว่าไม่ผิดก็ต้องคืนสิทธิให้เขาไป หุคความรู้สึกไม่ได้มันจะลำบาก ถ้ากองทัพบังคับก็ต้องมีความคิดในมาตรา 157 ฐานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่'

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน้าถูกเปิดอ่านแล้ว 8693 ครั้ง
สนับสนุนเนื้อหาโดย

เรื่องที่เกี่ยวข้อง

- ดวง เจ้าชู้คิดคนแล้วเข้าน - เพลิน อินสางค์คีตติ (27 เม.ย. 51)
- สมิทธ รับแล้วเข้านอนทำให้ ทนายตวง เลง (22 เม.ย. 51)
- สมิทธ เข้านอนคดีตวงฉฉฉ เข้ารับราชการทหารสังกัดศรภ. (21 เม.ย. 51)

ภาพประกอบ 5.3 (ต่อ) การตอบโต้ข่าวสารของสื่ออินเทอร์เน็ต เรื่อง กลาโหมวิจารณ์
 หนักถูกดวงคัมแบ็กเหมาะหรือไม่

ข่าวหรือความโหดเหี้ยม หรือพบข้อความไม่เหมาะสม กรุณาช่วยกันคลิก แจ้งลบ เพื่อช่วยให้ทีมงานดำเนินการลบข้อความดังกล่าวได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ขอขอบคุณค่ะ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้

หน้า 5/31 หน้าแรก: 1 2 3 4 [5] 6 7 8 9 10 : หน้าสุดท้าย

<p>ความคิดเห็นที่ 536 </p> <p>เมื่อพอใหญ่ออกก็ต้องใหญ่ตามโอกาส-มันเป็นเรื่องธรรมดาเสียแล้ว-จะเคียดแค้นวิจารณ์กันไปก็ไม่มีผลโดนกรรมสิทธิ์ให้แล้วนี่.คือ -มันกันไปทำเหยิง.? เจ้า.</p> <p>คุณ: Xlot-Pu-Xlow [24 เม.ย. 51 15:15:38] [117.47.161.xxx]</p>
<p>ความคิดเห็นที่ 535 </p> <p>อีกทีครับพี่น้อง ดีใจแทนคนทั้งประเทศด้วย ได้คนดีทุกคืนเข้ารับราชการอีก มันเป็นเกียรติประวัติของหน่วยงาน จริงจริง โย้ยเลาะอะไรคิด ครับพี่น้อง</p> <p>คุณ: คนใจกว้าง [24 เม.ย. 51 15:07:23] [203.113.106.xxx]</p>
<p>ความคิดเห็นที่ 534 </p> <p>ประเทศไทยจงเจริญ โชโยๆๆๆๆๆ ย่าโมออกศึก</p> <p>คุณ: คนใจกว้าง [24 เม.ย. 51 15:02:13] [203.113.106.xxx]</p>
<p>ความคิดเห็นที่ 533 </p> <p>คอกขี้ไม่คองหวง ครับ   แสบ แสบ ทั้งสามตัวเลย   น้า---เสียความรู้สึกมากเลย</p> <p>คุณ: สวรรค์บนกลาง [24 เม.ย. 51 14:03:05] [125.24.52.xxx]</p>
<p>ความคิดเห็นที่ 532 </p> <p>ตระ***ลี้ลี้เนอะ ทำอะไรก็ไม่คิด ดีจริงๆ อวยการู้กรมบรรพบุรุษตระ***ลี้ลี้จัง เมืองอุบลมาด้วย</p> <p>คุณ: จุฑา ธี น [24 เม.ย. 51 14:03:00] [202.149.25.xxx]</p>
<p>ความคิดเห็นที่ 531 </p> <p>ช่วยหาความยุติธรรมให้หมดด้วย จากลายนั้บ</p> <p>คุณ: ฝัน [24 เม.ย. 51 13:56:12] [202.183.235.xxx]</p>
<p>ความคิดเห็นที่ 530 </p> <p>นายดวง อนาคตจะเป็น ผบ.ทพ แทนบ๊อง</p> <p>คุณ: ลิ่ง [24 เม.ย. 51 13:54:02] [202.183.235.xxx]</p>
<p>ความคิดเห็นที่ 529 </p> <p>พวกสปีซี่ เลวๆ เสียกั๊กห้องคอก</p> <p>คุณ: โจ [24 เม.ย. 51 13:52:47] [202.183.235.xxx]</p>
<p>ความคิดเห็นที่ 528 </p> <p>ไม่รู้อะไรชีวิตยังโง่ประชาชนตาต่ำ สัตว์เครื่องจระจกเมือง</p> <p>คุณ: หน่อย [24 เม.ย. 51 13:47:54] [59.8.61.xxx]</p>
<p>ความคิดเห็นที่ 527 </p> <p>เป็นที่ปรองดองทางกฎหมายไปแล้วว่าเขาไม่ได้เป็นผู้กระทำ..ทำไมจะต้องให้เขาเป็นแพะรับบาปด้วยแล้ว...เขาคิดจะกดดันมาสร้างผลงาน กับชื่อกล่าวหาของสังคม..ทำไมไม่เปิดโอกาส...ลองคิดดูหากว่าเขาเป็นญาติเราแต่ถูกกล่าวหา...บรรพบุรุษถูกฆ่าเขามาจากทางเกือบตลอดทั้งปีทั้งชาติ...มองด้านหนึ่งอาจเหมือนว่าเขาไม่รู้สึกสมไม่มีความละอายก็ได้..แต่ถ้าหากเขาไม่คิดจึงเขาก็ไม่จำเป็นต้อง งออายุหรือหลบซ่อนอะไร...มันมันก็ถูกของเขาแล้วนี่...แล้วชาวนี่ไม่อยากจะมาสำคัญกว่าชีวิต/การทำงานเพื่อช่วยเหลือปากท้องของ ประชาชนเลย...</p> <p>คุณ: pretty [24 เม.ย. 51 13:14:04] [203.157.42.xxx]</p>
<p>ความคิดเห็นที่ 526 </p> <p>บอกแล้วว่ารอเขาเลือกก็ไม่เชื่อกันแล้วที่นี้ทำใจละต้องมาโผล่ถึงศักดิ์สิทธิ์ช่วยอีก โย้เลยเวรกรรม ส่งอ้อเหลื้บภาคหนึ่งก็พอแรงแล้ว ยังส่งอ้อมาหมาย (หน้าเหมือนหนูแต่ปากเหมือนหมา ประเทศชาติล่มจมแน่</p> <p>คุณ: ป้ารณภา [24 เม.ย. 51 12:58:29] [125.25.181.xxx]</p>

การตอบโต้จากตัวอย่างข้างต้น ในความคิดเห็นที่ 527 เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงกลาโหม ซึ่งกองบัญชาการทหารสูงสุดไม่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง แต่ต้องทำการตอบโต้ เพราะตำแหน่งที่ นาย ดวง อยู่บำรุง กลับมาบรรจุเป็นตำแหน่งในกองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งการตอบโต้เป็นการเลี่ยงประเด็นไปตอบโต้ในเรื่องทางกฎหมาย แต่ในเนื้อหาว่า ตั้งแต่พาดหัว มันเป็นการตั้งคำถามจากความรู้สึก ไม่ใช่เรื่องของความถูกต้อง เป็นเรื่องของความถูกต้อง และการตอบโต้ทางอินเทอร์เน็ตเป็นการตอบโต้ที่ไม่เกิดประโยชน์ใดๆเลย เพราะเป็นการตอบโต้กับประชาชนที่เข้ามาเขียนความรู้สึกกับชาวนั้นๆ ซึ่งกองบัญชาการทหารสูงสุดก็ไม่ใช่ชื่อจริง เป็นนามแฝง แล้วจะไปชักจูงให้คนอื่นมาคิดตาม มันยอมเป็นไปไม่ได้ ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบเป็นเรื่องส่วนตัวที่ไม่จำเป็นต้องมาโต้ตอบโต้กัน การตอบโต้ข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตจึงไม่มีประสิทธิภาพเลย เนื่องจากผิดตั้งแต่การวางเป้าหมายที่ไปตอบโต้กับประชาชนแทนที่จะเป็นสื่อมวลชน ควรจะเปลี่ยนเป้าหมายไปที่การตอบโต้กับข่าวสารแทน ไม่ใช่กับความคิดเห็น

และเนื่องจากสื่อวิทยุ ยังไม่เคยมีการตอบโต้ มีเพียงแนวทางการปฏิบัติในอนาคต ถ้ามีเหตุการณ์ที่ต้องตอบโต้ การตอบโต้จะเป็นการขอร้องแกมบังคับ ให้สื่อวิทยุที่นั้นยุติการนำเสนอข่าว แต่ก็ยังสามารถทำได้เฉพาะกับสื่อวิทยุที่ต้องพึ่งพาอาศัยกองบัญชาการทหารสูงสุดเท่านั้น ซึ่งถ้าเป็นสื่อวิทยุโดยทั่วไป การตอบโต้ที่เป็นแนวทางปฏิบัติของกองบัญชาการทหารสูงสุดยอมใช้ไม่ได้

จากตัวอย่างทั้งหมดในข้างต้นจะเห็นได้ว่ารูปแบบการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุด ในแต่ละสื่อจะมีรูปแบบแตกต่างกันออกไป ตามลักษณะเฉพาะของแต่ละสื่อ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข่าวสารที่สื่อมวลชนนำเสนอว่าสามารถตอบโต้ในส่วนขอเท็จจริงได้มากแค่ไหน ถ้ามีข้อเท็จจริงให้ตอบโต้ได้ ก็สามารถตอบโต้ได้ตรงประเด็น แต่ถ้าเป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้สึก การจะตอบโต้จะเป็นแบบเลี่ยงประเด็นหรืองดตอบโต้ แต่ถ้าสื่อมวลชนนั้น อยู่ภายใต้ลักษณะที่ต้องเอื้อประโยชน์ต่อกันอย่างสื่อวิทยุ ก็จะตอบโต้โดยบังคับให้สื่อที่นั้นทำอย่างกกองบัญชาการทหารสูงสุดต้องการได้ ซึ่งสามารถสรุปเป็นตารางแบ่งแยก รูปแบบการตอบโต้ได้ 4 ลักษณะดังต่อไปนี้

1. การตอบโต้ตรงประเด็น

เป็นรูปแบบการตอบโต้ที่มีข้อมูลข้อเท็จจริงที่สามารถพิสูจน์ได้หรือมีที่มาที่ไปในการอ้างอิงที่ชัดเจน มีการพิจารณาจากข้อเท็จจริงแล้วว่าสามารถที่จะตอบโต้ไปได้โดยไม่มีผลเสียตามมาภายหลัง เป็นเรื่องเปิดเผยได้โดยไม่มีลับลมคมใน โดยปกติการตอบโต้วิธีนี้มีการเตรียมข้อมูลต่างๆมาเป็นอย่างดีและพร้อมที่จะทำการตอบโต้

2. การตอบโต้เพียงเบนประเด็น

เป็นรูปแบบการตอบโต้ที่ใช้ตอบโต้กับคำถามหรือข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกมากกว่าข้อเท็จจริง หรือในกรณีที่ข้อเท็จจริง เป็นเรื่องที่ถูกตั้งตามหลักการแต่ไม่ถูกใจประชาชน การตอบโต้วิธีนี้จะถูกนำมาใช้ และการตอบโต้แบบนี้ไม่ได้ตอบโต้ในส่วนที่เป็นสิ่งที่เป็นปัญหา แต่จะเลี่ยงไปตอบในส่วนที่ผู้ตอบโต้สามารถตอบโต้ และละส่วนที่เป็นปัญหาไว้ไม่กล่าวถึง

3. การไม่ตอบโต้โดยการไม่ตอบ

รูปแบบการตอบโต้วิธีนี้ จะใช้กับในกรณีที่ข้อเท็จจริงไม่สามารถเปิดเผยได้ เช่น เรื่องที่เกี่ยวข้องกับชั้นความลับหรือเป็นข้อมูลที่เปิดเผยแล้ว เป็นผลเสียมากกว่าที่จะเป็นผลดี จะเลือกการตอบโต้วิธีนี้ โดยมุ่งหวังให้ปัญหานี้ยุติไปด้วยตัวเอง เมื่อเวลาล่วงเลยไป

4. การตอบโต้แบบขอร้องแกมบังคับ

รูปแบบการตอบโต้วิธีนี้ จะใช้กับสื่อมวลชนที่กองบัญชาการทหารสูงสุดมีผลประโยชน์ร่วมกัน ทำให้กองบัญชาการทหารสูงสุดร้องขอให้สื่อมวลชนที่มีผลประโยชน์ร่วมสามารถดำเนินการอย่างที่กองบัญชาการทหารสูงสุดต้องการได้ โดยอาศัยความเกรงใจกันระหว่างกองบัญชาการทหารสูงสุดและสื่ออื่นๆ

ซึ่งสามารถสรุปรูปแบบการตอบโต้เป็นตารางที่ 5.1 ได้ดังนี้

ตารางที่ 5.1 สรุปรูปแบบการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุด

สื่อมวลชน	รูปแบบการตอบโต้ข่าวสาร			
	ตรงประเด็น	เพียงเบนประเด็น	ไม่ตอบโต้ (นิ่งเฉย)	ขอร้องแกมบังคับ
หนังสือพิมพ์		X		
วิทยุ				X
โทรทัศน์	X	X	X	
อินเทอร์เน็ต		X		

ทั้งนี้ รูปแบบการตอบโต้ของแต่ละสื่อเป็นการวิเคราะห์มาจากตัวอย่างข้างต้น และรูปแบบในการตอบโต้ สามารถปรับเปลี่ยนไปได้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่มีผลกระทบด้วย เช่น ถ้าในช่วงเหตุการณ์ที่มีการปฏิบัติ สื่อมวลชนทุกแบบจะถูกทหารบังคับได้อย่างเบ็ดเสร็จ เป็นต้น

แต่รูปแบบทั้งหมด กองบัญชาการทหารสูงสุดใช้เพื่อการตอบโต้กับข่าวที่เป็นผลเสียกับ กองบัญชาการทหารสูงสุดเท่านั้นและกองบัญชาการทหารสูงสุดเอง ไม่ใช่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับข่าว นั้นโดยตรง เป็นเพียงส่วนที่อยู่เหนือขึ้นไป ถ้าว่ากันตามการปฏิบัติ ข่าวสารนั้นไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับ กองบัญชาการทหารสูงสุดเลย แต่เกี่ยวข้องกับเหล่าทัพต่างๆมากกว่า ซึ่งถ้ากองบัญชาการ ทหารสูงสุดนำรูปแบบมาตอบโต้กับข่าวที่เป็นผลดีกับกองบัญชาการทหารสูงสุดหรือกับเหล่าทัพ การตอบโต้จะเกิดผลดีกับภาพลักษณ์ของกองบัญชาการทหารสูงสุดและเหล่าทัพยิ่งกว่านี้

การตอบโต้ข่าวสารของสื่อมวลชน

ในส่วนของปฏิบัติการตอบกลับของสื่อมวลชนจากการวิเคราะห์ตัวอย่างในข้างต้น หลังจาก ที่สื่อมวลชนได้รับหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงจากกองบัญชาการทหารสูงสุดแล้ว สื่อมวลชนมีวิธีการ ดำเนินการตอบโต้ข่าวสารที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งสามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

1. สื่อมวลชนลงข่าวแก้ไขให้กับกองบัญชาการทหารสูงสุด

สื่อมวลชนเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าข่าวที่กองบัญชาการทหารสูงสุดตอบโต้กลับมา เหมาะสมและยังมีคุณค่าหรือมีประโยชน์กับคอดัมน์ของตนเอง สื่อมวลชนนั้นๆจะทำการแก้ไขข่าว ให้อย่างที่กองบัญชาการทหารสูงสุดต้องการ แต่จะไม่ได้เขียนเรียบเรียงขึ้นใหม่ เนื่องจาก สื่อมวลชนต้องการนำเสนอเนื้อหาตามข้อเท็จจริงของกองบัญชาการทหารสูงสุดทั้งหมด ในทาง ตรงกันข้ามการเรียบเรียงหรือเขียนข่าวขึ้นใหม่นั้น ทำให้สื่อมวลชนเสียเวลาในการผลิต ซึ่งเป็นการ เพิ่มต้นทุนโดยไม่จำเป็น เพราะพื้นที่ข่าวที่สื่อมวลชนมีจำกัดต้องมีการใช้อย่างมีคุณค่า ข่าวที่ พิจารณาแก้ไขแล้วลงให้ใหม่ ต้องคุ้มค่างกับพื้นที่ที่สื่อมวลชนต้องเสียไป

2. สื่อมวลชนไม่ลงแก้ไขข่าวให้กับกองบัญชาการทหารสูงสุด

สื่อมวลชนเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าข่าวที่กองบัญชาการทหารสูงสุดต้องการให้แก้ไข ไม่ ตรงตามข้อเท็จจริงที่สื่อมวลชนพบ สื่อมวลชนจะยึดถือว่าสิ่งที่ตนเองนำเสนอไปก่อนหน้านี้เป็น สิ่งที่ถูกต่องกว่าและจะไม่ลงแก้ไขข่าวให้กองบัญชาการทหารสูงสุด ยกเว้นจากกองบัญชาการ ทหารสูงสุดจะดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งให้ข่าวนั้นแตกต่างไปจากเดิม สื่อมวลชนอาจจะ พิจารณามานำเสนอเป็นข่าวใหม่โดยอาจจะมีการอ้างอิงจากข่าวเดิม และสื่อมวลชนต้องการใช้

พื้นที่ข่าวเพื่อนำเสนอข่าวใหม่ๆมากกว่าการใช้พื้นที่ข่าวที่มีอยู่จำกัดไปเสนอข่าวเก่าหรือใช้พื้นที่ข่าวเพื่อแก้ไขข่าวให้กองบัญชาการทหารสูงสุด

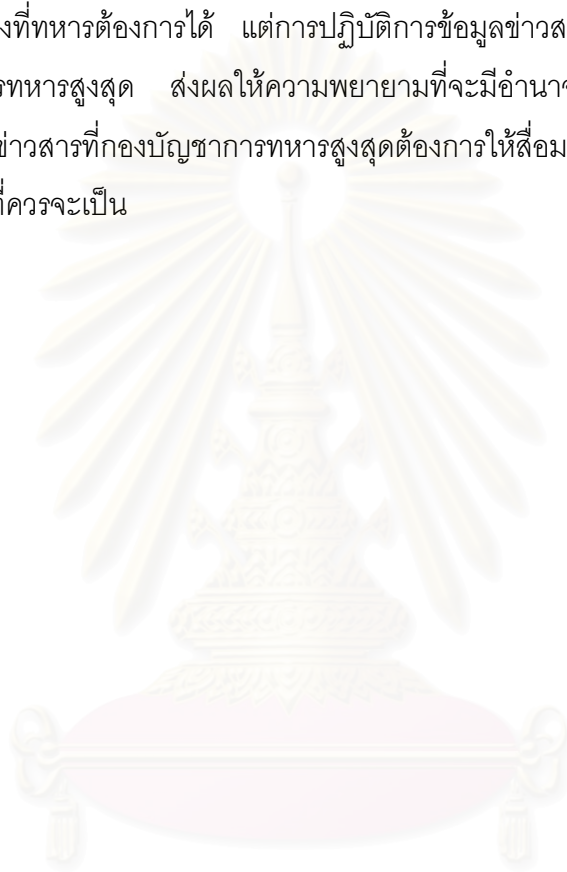
จากลักษณะการตอบโต้ข่าวสารจากสื่อมวลชน พบว่า สื่อมวลชนจะลงตอบโต้ให้กองบัญชาการทหารสูงสุดเพียงเฉพาะกรณีเป็นข่าวสารที่มีเนื้อหาที่เปลี่ยนไปจากเดิมจนถือว่าเป็นข่าวใหม่ และสื่อมวลชนนั้นได้ประโยชน์จากการเสนอข่าวสารขึ้นนั้นด้วย ถ้าข่าวสารนั้นสื่อมวลชนพิจารณาแล้วเห็นว่าการเสนอแก้ไขให้มีประโยชน์กับกองบัญชาการทหารสูงสุดเพียงฝ่ายเดียว และเป็นการใช้พื้นที่ของสื่อมวลชนโดยที่สื่อมวลชนนั้นไม่ได้ประโยชน์ร่วม สื่อมวลชนจะไม่ทำการแก้ไขข่าวสารให้กองบัญชาการทหารสูงสุดเพราะสื่อมวลชนยึดการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ข่าวของตนเองเป็นสำคัญ

จากตัวอย่างที่กองบัญชาการทหารสูงสุดทำการตอบโต้ข่าวสารไปนั้น จะสังเกตได้ว่าเรื่องที่ทำกรตอบโต้ไม่ใช่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับกองบัญชาการทหารสูงสุดโดยตรง แต่ด้วยที่กองบัญชาการทหารสูงสุดเป็นหน่วยงานที่ควบคุมการทำงานของเหล่าทัพอื่นๆด้วย ทำให้กองบัญชาการทหารสูงสุดต้องเข้าไปยุ่งเกี่ยวและทำการตอบโต้ ทั้งที่ในแต่ละเหล่าทัพต่างก็มีหน่วยงานที่ทำการตอบโต้ของแต่ละเหล่าทัพอยู่แล้ว กองบัญชาการทหารสูงสุดไม่มีความจำเป็นต้องไปตอบโต้แทนเหล่าทัพอื่น ด้วยเหตุนี้ทำให้การตอบโต้ที่ไม่ได้เกิดจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับข่าวนั้นโดยตรง จึงเป็นข่าวที่มาจากบุคคลที่ 3 และไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำกรตอบโต้โดยตรง รวมทั้งเนื้อหาที่ตอบโต้ก็ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาข่าวเท่าที่ควร ส่งผลให้สื่อมวลชนไม่ยอมรับและไม่เชื่อถือการตอบโต้ของกองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งกองบัญชาการทหารสูงสุดต้องมีการปรับบทบาทการทำหน้าที่เสียใหม่ เพื่อลดการทับซ้อนในการทำงานกับหน่วยงานอื่นที่ทำหน้าที่อยู่แล้วหรือยุติบทบาทที่จะทำการตอบโต้ข่าวเชิงลบแล้วปรับมาตอบโต้ข่าวเชิงบวกแทน เพื่อจะได้เต็มช่องว่างที่ทหารละลายไป ทั้งยังเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับสื่อมวลชนได้อีกทางหนึ่ง

ประกอบกับจากหลักนิยามกองทัพไทยสำหรับการปฏิบัติการข่าวสารร่วมของกองบัญชาการทหารสูงสุดประจำปี พ.ศ.2550 กล่าวถึงยุทธศาสตร์ทางทหารที่เรียกว่า “การปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร” (Information operation) ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่มีจุดประสงค์เพื่อการจัดการข้อมูลข่าวสารต่างๆที่มีมากมายให้เป็นระบบระเบียบและนำข่าวสารที่ได้จัดระเบียบแล้วนั้นมาใช้งานร่วมกันเพื่อบรรลุการปฏิบัติการต่างๆของทหาร สามารถกล่าวได้ว่าการตอบโต้ข่าวสารเป็นรูปแบบหนึ่งของการปฏิบัติการจิตวิทยาที่เป็นหลักปฏิบัติที่สำคัญในการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร ซึ่งการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเป็นการริเริ่มมาจากกองทัพบกของประเทศสหรัฐอเมริกาและมีการ

เริ่มใช้ยุทธศาสตร์นี้ตั้งแต่สงครามเวียดนามและมีการพัฒนาต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน ในขณะที่ประเทศไทยเพิ่งจะเริ่มใช้ยุทธศาสตร์นี้มาประมาณ 5 ปี และด้วยบุคคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารของประเทศไทยมีน้อย ประกอบกับประเทศไทยไม่มีการทำสงครามบ่อยครั้งเหมือนกับสหรัฐอเมริกา ทำให้การพัฒนายุทธศาสตร์การปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างล่าช้ามาก ซึ่งเป้าหมายของการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารในด้านการปฏิบัติการจิตวิทยานั้นเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการมีอำนาจทางการสื่อสาร สามารถควบคุมสื่อมวลชนให้ดำเนินไปในทิศทางที่ทหารต้องการได้ แต่การปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารที่มีการพัฒนาอย่างแข็งแกร่งของกองบัญชาการทหารสูงสุด ส่งผลให้ความพยายามที่จะมีอำนาจทางการสื่อสารยังคงล้มเหลวอยู่ การตอบโต้ข่าวสารที่กองบัญชาการทหารสูงสุดต้องการให้สื่อมวลชนปฏิบัติตาม จึงไม่เกิดประสิทธิผลอย่างที่ควรจะเป็น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุด” มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงขั้นตอนการตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุด รวมถึงลักษณะ และรูปแบบการตอบโต้ข่าวสารที่กองบัญชาการทหารสูงสุดตอบโต้ ไปยังสื่อมวลชนแต่ละประเภทและทราบถึงการดำเนินการกับข่าวสารที่ได้ตอบโต้กลับไปของสื่อมวลชน

กรอบแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้อาศัยทฤษฎีนายทหารข่าวสาร (Gate Keeper) และ ทฤษฎีปฏิบัติการตอบกลับ (Feed back) เป็นกรอบหลักในการศึกษาถึงกระบวนการตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุด

ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และการถามคำถามปลายเปิด (Open-Ended Question) กับเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการตอบโต้ข่าวสารและสื่อมวลชน ตั้งแต่การคัดเลือกจนถึงการผลิตเอกสารที่ใช้ตอบโต้ เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดในการอธิบายวิธีการในการคัดเลือกข่าวสารและการตัดสินใจในการตอบโต้ ออกมาในรูปแบบที่แตกต่างกันหลายแบบลักษณะของสื่อแต่ละประเภท และผู้วิจัยยังใช้เทคนิคการสังเกตแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้เข้าใจถึงกระบวนการทำงานและขั้นตอนการตอบโต้ต่างๆอย่างเจาะลึก รวมจำนวนทั้งสิ้น 30 คน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆ จากสื่อมวลชนแต่ละประเภทที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไป แบ่งออกเป็น

6.1 ลักษณะของสื่อมวลชน

6.1.1 สื่อหนังสือพิมพ์

กองบัญชาการทหารสูงสุดจึงให้ความสำคัญกับการตอบโต้ข่าวสารผ่านสื่อหนังสือพิมพ์เป็นหลัก โดยมีขั้นตอนการตรวจสอบข่าวสารผ่านสื่อหนังสือพิมพ์และขั้นตอนการตอบโต้ข่าวสารผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ ดังนี้

6.1.1.1 ขั้นตอนการตรวจสอบข่าวสารผ่านสื่อหนังสือพิมพ์

เป็นขั้นตอนของการรวบรวมข่าวประจำวัน และทำการสรุปก่อนจะเข้าสู่ขั้นตอนของการเลือกข่าวสารเพื่อนำมาตอบโต้ของกองบัญชาการทหารสูงสุด โดยขั้นตอนจะเริ่มในทุกเช้าของแต่ละวันและขั้นตอนของสรุปข่าวประจำวันต้องเสร็จสิ้นก่อน 8.00 น. หนังสือพิมพ์จะถูกจัดส่งให้กับกองสารนิเทศในเวลาประมาณ 5.30 น. รวมทั้งสิ้น 16 ฉบับ ยกเว้นเสาร์-อาทิตย์ที่หนังสือพิมพ์ของทั้ง 2 วันจะถูกนำไปรวมกับวันจันทร์ เจ้าหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบในวันนั้นๆ จะต้องมาถึงกองในเวลา 6.00 น. โดยในแต่ละวันจะมีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบสับเปลี่ยนหมุนเวียนในการจัดทำสรุปข่าว ประจำวัน 4 นาย ประกอบด้วย นายทหารชั้นสัญญาบัตร 2 นาย และนายทหารชั้นประทวน 2 นาย โดยนายทหารชั้นสัญญาบัตรทั้ง 2 นายจะแบ่งครึ่งจำนวนหนังสือพิมพ์ออกและทำการตรวจข่าวทั้งหมด โดยไล่อ่านข่าวในทุกๆ หน้า เมื่อเจอข่าวใดที่เกี่ยวข้องกับกองบัญชาการทหารสูงสุดทั้งหมด (ทั้งข่าวดีและข่าวร้าย) นายทหารจะทำเครื่องหมายและเขียนรายละเอียดกำกับข่าวไว้ เพื่อส่งให้นายทหารชั้นประทวนทำการตัดข่าวนั้นๆออกมา หลังจากนั้นนายทหารชั้นสัญญาบัตรทั้ง 2 คนจะทำการคัดเลือกข่าวสำคัญๆ ที่สื่อหนังสือพิมพ์หลายฉบับเสนอคล้ายๆกัน และขีดสรุปใจความในข่าวทั้งหมด ส่วนนายทหารชั้นประทวนจะทำหน้าที่พิมพ์ข้อความสรุปที่นายทหารทำไว้และถ่ายสำเนาข่าวที่ถูกคัดเลือกทั้งหมดออกเป็น 17 ชุด เพื่อนำเสนอให้กับผู้บัญชาการทหารสูงสุด รองผู้บัญชาการทหารสูงสุด เสนาธิการทหาร รองเสนาธิการทหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หลังจากได้เอกสารสรุปข่าวทั้ง 17 ชุด นายทหารระดับผู้บริหารของกองสารนิเทศชั้นยศตั้งแต่พ.อ.-พ.อ.(พิเศษ) จะมาตรวจสอบคำถูก-คำผิดของเอกสารก่อนการลงนามเพื่อรับรองว่าข่าวมีความถูกต้อง โดยหมุนเวียนสับเปลี่ยนกันมาตรวจสอบ แล้วจัดส่งไปที่เจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารเพื่อลงนามรับรองเอกสารว่าเป็นเอกสารที่ได้ทำการตรวจสอบข่าวอย่างสมบูรณ์แล้ว พร้อมที่จะนำเสนอผู้บังคับบัญชา แล้วส่งให้ส่วนงานอื่นๆต่อไป เป็นอันสิ้นสุดขั้นตอนการสรุปข่าวประจำวัน

จากขั้นตอนสรุปข่าวประจำวัน จะเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่ทั้งหมด ทำหน้าที่ตัดแปะข่าวเป็นหลัก การสรุปเนื้อหาข่าวก็เป็นเพียงการขีดเส้นใต้คำที่สำคัญ เอามาเรียงสรุปใหม่ โดยไม่ได้เน้นไปที่การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นเพียงการเก็บรวบรวมเนื้อหาให้ได้มากที่สุด งานสรุปที่ได้จึงเป็นเพียงการย่อข้อมูลให้เล็กลง แต่ไม่ได้มีการย่อข่าวให้เป็นเชิงวิเคราะห์ ดังนั้นการสรุปข่าวประจำวันจึงเป็นเพียงการย่อข่าวให้สั้นลง โดยไม่ได้มีคุณค่าในทางวิเคราะห์ข่าวสารใดๆเลย มีประโยชน์แค่ไม่ต้องอ่านข่าวยาวๆเท่านั้น

6.1.1.2 ขั้นตอนการตอบโต้ข่าวสาร

หลังจากจบขั้นตอนของการสรุปข่าวประจำวัน ผู้บังคับบัญชาระดับสูง และ/หรือ นายทหารระดับผู้บริหารของกองสารนิเทศจะพิจารณาเอกสารสรุปข่าวประจำวันทั้งหมด โดยจะพิจารณาเนื้อหาที่ปรากฏในข่าวต่างๆว่าข่าวใดที่ต้องการตอบโต้ก็จะมีคำสั่งให้มีการตอบโต้ข่าวสารนั้นๆ และทำการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในข่าวกับส่วนงานที่เกี่ยวข้อง โดยส่งเรื่องให้กับแผนกข่าว กองสารนิเทศ กรมกิจการพลเรือนทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุดให้ทำการสืบข้อเท็จจริง โดยการตรวจย้อนหาข้อมูลจากหน่วยงานนั้นๆที่เกี่ยวข้องในข่าวโดยตรง เมื่อได้ข้อเท็จจริงจากส่วนงานที่เกี่ยวข้องก็จะส่งรายละเอียดทั้งหมดให้กับแผนกวิเคราะห์และประเมินค่า กองสารนิเทศเพื่อทำการร่างหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง เมื่อร่างหนังสือชี้แจงแล้วเสร็จก็จะจัดส่งให้เจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารตรวจสอบความถูกต้องและลงนามหนังสือรับรอง แล้วส่งกลับไปยังสื่อมวลชนที่นำเสนอข่าวนั้นๆต่อไป ในบางกรณีที่เนื้อหาในข่าวเกี่ยวข้องกับหน่วยงานอื่นๆ ทางกองบัญชาการทหารสูงสุดก็จะส่งสำเนาหนังสือชี้แจงไปยังหน่วยงานนั้นๆเพื่อแจ้งให้ทราบถึงการตอบโต้ไปยังสื่อมวลชนด้วยเช่นกัน อาทิ ตำรวจสันติบาล กระทรวงการต่างประเทศ เป็นต้น

จะเห็นได้ว่ากระบวนการตอบโต้ข่าวสารผ่านหนังสือพิมพ์ เป็นการตอบโต้ภายใต้คำสั่งของผู้บังคับบัญชา ทำให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติไม่มีความคิดริเริ่ม และเคยชินกับการทำงานตามคำสั่งเพียงอย่างเดียว กระบวนการมีขั้นตอนมาก ทำให้การตอบโต้แต่ละครั้งเกิดความล่าช้าเพราะมีขั้นตอนการตรวจสอบมากมาย

กระบวนการตอบโต้ข่าวสารของหนังสือพิมพ์ จะมีขั้นตอนการดำเนินการที่ค่อนข้างซับซ้อนและใช้เวลาในกระบวนการตั้งแต่ตรวจสอบจนถึงกระบวนการตอบโต้ ใช้เวลาอย่างน้อย 2 วัน ทำให้การตอบโต้เป็นไปด้วยความล่าช้า และการตอบโต้ผ่านหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริง เป็นการตอบโต้แบบวัจนภาษาเพียงอย่างเดียว ทำให้การตอบโต้ไม่ได้ผลอย่างที่กองบัญชาการทหารสูงสุดคาดหวังไว้

6.1.2 สื่อโทรทัศน์

การตอบโต้ทางโทรทัศน์ของกองบัญชาการทหารสูงสุด เป็นส่วนที่ผู้บัญชาการทหารสูงสุดจะเป็นผู้ทำการตอบโต้ด้วยตนเองยกเว้นบางกรณีที่มีมอบหมายให้ผู้บังคับบัญชาระดับอื่นทำการแทนแต่ต้องได้รับการอนุมัติจากผู้บัญชาการทหารสูงสุดเท่านั้น

ข้อมูลต่างๆที่ผู้บัญชาการทหารสูงสุดใช้ในการตอบโต้กับสื่อมวลชน จะมีกองสารนิเทศ กรมกิจการพลเรือนทหาร เป็นหน่วยงานที่ทำการเขียนแนวทางตอบคำถามโดยเจ้าหน้าที่ที่เขียนแนวทางตอบคำถามจะตรวจสอบข่าวสารจากสรุปข่าวสารประจำวันและประเมินว่าสื่อมวลชนน่าจะซักถามเรื่องใด ประเด็นใด และเขียนคำถามที่สื่อมวลชนน่าจะถามและคำตอบที่ควรจะตอบเสนอให้ผู้บัญชาการทหารสูงสุดใช้เป็นแนวทางในการตอบคำถามซึ่งผู้บัญชาการทหารสูงสุดจะตอบตามแนวทางที่เจ้าหน้าที่เขียนเสนอไปหรือตอบแตกต่างออกไปก็ได้ตามที่ผู้บัญชาการทหารสูงสุดจะพิจารณา โดยขั้นตอนการตอบโต้ทางสื่อโทรทัศน์ มีดังนี้

1. ทุกครั้งที่ผู้บัญชาการทหารสูงสุดมีภารกิจที่ต้องมีโอกาสพบปะกับสื่อมวลชน อาทิ การประชุมผู้บัญชาการเหล่าทัพ จะมีโอกาสสูงที่สื่อมวลชนจะซักถามไปถึงประเด็นต่างๆที่อยู่ในความสนใจของสื่อมวลชนและประชาชนในขณะนั้น ดังนั้น กองสารนิเทศในฐานะเป็นผู้ตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่เสนอผ่านสื่อมวลชนอยู่แล้ว และมีการจัดทำสรุปข่าวประจำวันทุกวัน ต้องทำงานเพิ่มทุกครั้งที่มีผู้บัญชาการทหารสูงสุดมีหมายต้องเดินทางออกนอกหน่วยและต้องพบกับสื่อมวลชน คือ ต้องมีการทำเอกสารแนวทางตอบคำถามแนบไปกับสรุปข่าวประจำวันของวันนั้นด้วย

2. เจ้าหน้าที่ที่เขียนแนวทางตอบคำถามจะเป็นเจ้าหน้าที่ชุดเดียวกับที่ทำสรุปข่าวประจำวัน เนื่องจากจะทราบแนวทางของสื่อมวลชนในวันนั้นเป็นอย่างดี ดังนั้นเจ้าหน้าที่ที่เขียนแนวทางตอบคำถามจะทำโพยคำถามที่คาดว่าสื่อมวลชนจะตั้งคำถามและเขียนคำตอบที่ควรจะตอบให้ผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้ตอบคำถามกับสื่อมวลชน ซึ่งเอกสารแนวทางตอบคำถามจะแนบรวมไปกับเอกสารสรุปข่าวประจำวันแต่จะส่งไปเพียง 1 ชุดที่สำนักผู้บัญชาการทหารสูงสุดเท่านั้น

การตอบโต้ข่าวสารทางโทรทัศน์ เป็นการตอบโต้รูปแบบเดียวที่เป็นการตอบโต้แบบเห็นหน้ากัน เป็นการตอบโต้แบบในทันที ซึ่งมีการเตรียมการในการตอบโต้ไว้ก่อนแล้ว จึงสามารถจะตอบคำถามได้อย่างตรงประเด็น อาจมีการเลียงประเด็นบ้างในกรณีที่เกี่ยวข้องกับความเห็นส่วนตัว แต่ถ้าคำถามไม่ได้มีการเตรียมการมา ก็อาจตอบโต้ก็ได้ ซึ่งการตอบโต้ข่าวสารทางโทรทัศน์ เป็นการตอบโต้แบบมีทั้งภาพและเสียง ทำให้มีทั้งวัจนและอวัจนภาษาในคราวเดียวกัน รวมกับการตอบโต้แบบทันทีทันใด ข้อได้เปรียบดังกล่าว ทำให้การตอบโต้ทางโทรทัศน์มีประสิทธิภาพมากกว่าการตอบโต้ด้วยสื่อแบบอื่น

6.1.3 สื่อวิทยุ

กองบัญชาการทหารสูงสุดมีคลื่นวิทยุที่อยู่ในความรับผิดชอบ 1 คลื่น คือ คลื่น 101 **Mhz** ซึ่งกองบัญชาการทหารสูงสุดไม่ได้ดำเนินการออกอากาศเอง แต่ให้เอกชนเช่าสัมปทานเป็นรายปี เพื่อไปดำเนินการรายการแทน ซึ่งปัจจุบัน บริษัท วีอาร์วัน จำกัด เป็นเอกชนผู้ดำเนินการรายการอยู่ และออกอากาศในชื่อ 101 **INN NEWS channel** โดยเป็นรายการเกี่ยวกับข่าวสารทั้งหมด

ถึงแม้ว่า กองบัญชาการทหารสูงสุดไม่ได้มีการออกอากาศเองก็ตาม แต่ปัจจุบันได้มีการจัดทำรายการวิทยุ ใจถึงใจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับกองบัญชาการทหารสูงสุดและออกอากาศในช่อง 101 **inn news channel** ทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ เวลา 18.00-18.15 น. ผลิตจากแผนกผลิตรายการและข่าว กองประชาสัมพันธ์ กรมกิจการพลเรือนทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งรายการใจถึงใจเป็นเพียงช่องทางเดียวที่กองบัญชาการทหารสูงสุดใช้เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารไปยังประชาชนผ่านสื่อวิทยุ โดยมีรูปแบบรายการเป็นสารคดีข่าวนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับกองบัญชาการทหารสูงสุด อาทิ การจัดงานวันกองทัพไทย การช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย การปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ การรับสมัครทหารเป็นต้น โดยมีผู้ดำเนินรายการ 1 คน ตลอดเวลา 15 นาที จะไม่มีการสอดแทรกเนื้อหาใดๆ ที่นอกเหนือไปจากการประชาสัมพันธ์กิจการของกองบัญชาการทหารสูงสุด

อย่างไรก็ดีกองบัญชาการทหารสูงสุดได้มีการตรวจสอบถึงการดำเนินรายการ ใจถึงใจ ว่ามีการออกอากาศครบถ้วนและตรงตามเวลาหรือไม่ ซึ่งแผนกผลิตรายการและข่าวฯ จะจัดเจ้าหน้าที่เฝ้าฟังเฉพาะรายการใจถึงใจ ทุกวันตามเวลาที่ออกอากาศ แต่ไม่ได้เฝ้าฟังรายการอื่นๆ ของทางสถานี 101 **inn news channel** แต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม ผู้บังคับบัญชาในระดับสูงของกองบัญชาการทหารสูงสุดมักจะเปิดช่อง 101 inn news channel ฟังในช่วงระหว่างเดินทางในรถ ซึ่งอาจจะมีรายการบางช่วงที่ออกอากาศพาดพิงกองบัญชาการทหารสูงสุดและเกิดความเสียหายกับกองบัญชาการทหารสูงสุด ผู้บังคับบัญชาในระดับสูงจะพิจารณาสั่งการให้ดำเนินการตอบโต้ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. เมื่อมีการสั่งการจากผู้บังคับบัญชาในระดับสูงมายังกองประชาสัมพันธ์ให้มีการตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านวิทยุ หัวหน้าแผนกผลิตรายการและข่าวจะเป็นเจ้าของเรื่องในการดำเนินการตอบโต้ทั้งหมด

2. หัวหน้าแผนกผลิตรายการและข่าวจะโทรศัพท์ติดต่อไปยังบรรณาธิการข่าวของสถานี 101 inn news channel โดยแจ้งรายละเอียดของรายการที่ผู้บังคับบัญชาในระดับสูงฟังและประเด็นที่ผู้บังคับบัญชาในระดับสูงตำหนิให้บรรณาธิการข่าวฯ ได้รับทราบ พร้อมทั้งร้องขอให้บรรณาธิการข่าวฯ ตรวจสอบว่าผู้ดำเนินรายการว่ากระทำการอย่างใดที่ผู้บังคับบัญชาในระดับสูงของกองบัญชาการทหารสูงสุดตำหนิมาจริงหรือไม่

3. ภายหลังจากการตรวจสอบ ถ้าผู้ดำเนินรายการไม่ได้ทำอย่างที่ถูกตำหนิ บรรณาธิการข่าวจะโทรศัพท์กลับมายังหัวหน้าแผนกผลิตรายการและข่าวเพื่อชี้แจงรายละเอียด อาจมีการส่งเทปการออกอากาศมายืนยันด้วย แต่ถ้าบรรณาธิการข่าวพบว่ามีคามผิดอย่างที่มีการตำหนิจริง หัวหน้าแผนกผลิตรายการจะร้องขอให้บรรณาธิการข่าวตักเตือนผู้ดำเนินรายการ และไม่ต้องออกอากาศแก้ไขข้อความให้ใหม่ รวมทั้งร้องขอให้บรรณาธิการข่าวช่วยควบคุมการออกอากาศให้รัดกุมยิ่งขึ้น

การตอบโต้ทางสื่อวิทยุของกองบัญชาการทหารสูงสุด เป็นการตอบโต้ไปยังสื่อวิทยุที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน ดังนั้น การตอบโต้เป็นการตอบโต้แบบขอรู้แถมบังคับ ซึ่งกองบัญชาการทหารสูงสุด ไม่ต้องบอกกล่าวว่าเป็นอย่างไร เพียงบอกกล่าวว่าการเสนอข่าวนั้นก่อให้เกิดความไม่สบายใจและอย่าทำอีก ซึ่งการที่สื่อวิทยุจำเป็นต้องพึ่งพากองบัญชาการทหารสูงสุดในการให้เข้าสัมปทาน ทำให้สื่อวิทยุจำเป็นต้องปฏิบัติตามอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

6.1.4 สื่ออินเทอร์เน็ต

กองบัญชาการทหารสูงสุดไม่มีนโยบายที่จะใช้เว็บไซต์ของกองบัญชาการทหารสูงสุดตอบโต้ข่าวสารที่เสนอผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต เนื่องจากข้อจำกัดที่เป็นส่วนราชการ ทำให้เนื้อหาต่างๆบนเว็บไซต์เป็นข้อมูลที่มีการคัดเลือกแล้วว่าเป็นการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ รวมทั้ง

ระเบียบข้อบังคับต่างๆของกองบัญชาการทหารสูงสุดที่สามารถเผยแพร่ได้เท่านั้น แต่จะใช้การตอบโต้บนเว็บไซต์อื่นที่มีสถิติการเข้าชมสูง 5 อันดับแรกของเว็บไซต์ (www.truehits.net) ดังนี้

1. www.sanook.com
2. www.kapook.com
3. www.mthai.com
4. www.hunsa.co.th
5. www.teenee.com

ซึ่งโดยปกติ การตรวจสอบข่าวสารและการตอบโต้บนเว็บไซต์ไม่ใช่งานประจำที่ทำทุกวัน จะต้องเป็นการสั่งการเป็นกรณีพิเศษจากเจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารให้ตรวจสอบและตอบโต้บนเว็บไซต์ที่เสนอข่าวนั้น ซึ่งโดยส่วนใหญ่ เว็บไซต์ต่างๆที่ไม่ใช่เว็บไซต์ข่าวโดยตรง จะเสนอข่าวโดยอ้างอิงจากสื่ออื่นๆ เช่น สื่อหนังสือพิมพ์ หรือจากเว็บไซต์ข่าวออนไลน์ของสำนักข่าวต่างๆ และการตอบโต้ของกองบัญชาการทหารสูงสุดไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบโต้กับข่าวสารนั้นเป็นหลัก แต่เป็นการตอบโต้กับความรู้สึกของประชาชนที่เข้ามาอ่านข่าวและเขียนแสดงความคิดเห็นในข่าวนั้นๆไว้ โดยมีขั้นตอนการตรวจสอบและตอบโต้ข่าวสารบนเว็บไซต์ ดังนี้

1. เมื่อเจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารสั่งการให้มีการตอบโต้ข่าวสารผ่านทางเว็บไซต์ หัวหน้าแผนกสารสนเทศ กองสารนิเทศ จะเข้าไปตรวจสอบข่าวสารนั้น จากเว็บไซต์ที่มีผู้เข้าชมมากที่สุด 5 อันดับข้างต้น ว่ามีการเสนอข่าวนั้นหรือไม่ และประชาชนที่เขียนความเห็นหลังข่าวมีความเห็นที่เป็นผลดี – ผลเสียกับกองบัญชาการทหารสูงสุดอย่างไร

2. ถ้าข่าวสารนั้น ประชาชนแสดงความคิดเห็นที่เป็นผลดีกับกองบัญชาการทหารสูงสุด เช่น สนับสนุนหรือเห็นด้วย กับการกระทำของกองบัญชาการทหารสูงสุด ข่าวสารนั้นจะไม่ต้องมีการตอบโต้ ในทางกลับกัน ถ้ามีประชาชนเข้ามาเสนอความเห็นที่เป็นผลเสียกับกองบัญชาการทหารสูงสุดมากกว่าความเห็นที่เป็นผลดี หัวหน้าแผนกสารสนเทศจะทำการตอบโต้หรือสั่งการต่อไปยังเจ้าหน้าที่ในแผนกให้ทำการตอบโต้

3.การตอบโต้จะใช้วิธีการเขียนแสดงความคิดเห็นที่สนับสนุนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทุกอย่างของกองบัญชาการทหารสูงสุด โดยสามารถเขียนตอบโต้โดยใช้ถ้อยคำตามแต่ความรู้สึกของเจ้าหน้าที่ที่ตอบโต้ และต้องไม่ให้ประชาชนรู้ว่าคนที่เข้ามาตอบเป็นทหาร ต้องใช้นามสมมติในการแสดงความคิดเห็นและต้องระมัดระวังไม่ให้ข้อความนั้นเป็นการสนับสนุนเกินไปจนน่าเกลียด

การตอบโต้ข่าวสารทางอินเทอร์เน็ตมีเงื่อนไขการปฏิบัติงานที่เป็นความลับ การตอบโต้ไม่ใช่ข้อจริง ทำให้การตอบโต้ขาดความน่าเชื่อถือ ประชาชนที่เข้ามาอ่านข่าวสารนั้น จะเชื่อถือตามข่าวสารนั้นมากกว่าที่จะเชื่อจากความคิดเห็นของคนอื่น และพื้นที่ที่เขียนแสดงความคิดเห็นมีจำกัด จะแสดงเพียงแค่ 10 ข้อความในแต่ละหน้า ทำให้การตอบโต้ที่ทำไปนั้น เมื่อพ้นไปอยู่หน้าอื่นแล้ว ก็ไม่มีประโยชน์ เพราะประชาชนที่เข้าไปอ่านความเห็นมักจะไม่ค่อยไปเปิดดูความเห็นหน้าก่อนๆ จะดูเพียงความเห็นที่อยู่หน้าเดียวกันกับข่าวนั้น การตอบโต้วิธีนี้จึง ไม่เกิดประโยชน์ เพราะเป็นการตอบโต้กับความเห็นของประชาชนที่เข้ามาเขียนแสดงความรู้สึกต่อข่าวสารนั้น การตอบโต้จึงเป็นเพียงความเห็นอีกอันเท่านั้น

จากลักษณะการตอบโต้ที่แตกต่างกันของสื่อแต่ละประเภท สามารถสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 6.1 ลักษณะการตอบโต้ข่าวสารผ่านสื่อมวลชนสื่อแต่ละประเภท

สื่อมวลชน	รูปแบบ		เวลา			
			การตอบโต้ทันที		การตอบโต้ล่าช้า	
			เชิงบวก	เชิงลบ	เชิงบวก	เชิงลบ
หนังสือพิมพ์	ตั้งใจ	วจนภาษา				X
		อวจนภาษา				
	ไม่ตั้งใจ	วจนภาษา				
		อวจนภาษา				
วิทยุ	ตั้งใจ	วจนภาษา				X
		อวจนภาษา				X
	ไม่ตั้งใจ	วจนภาษา				
		อวจนภาษา				
โทรทัศน์	ตั้งใจ	วจนภาษา		X		
		อวจนภาษา		X		
	ไม่ตั้งใจ	วจนภาษา				
		อวจนภาษา				
อินเทอร์เน็ต	ตั้งใจ	วจนภาษา				X
		อวจนภาษา				
	ไม่ตั้งใจ	วจนภาษา				
		อวจนภาษา				

6.2 การจัดระดับความสำคัญของข่าวสารที่จะทำการคัดเลือกข่าวและตอบโต้

นายทหารระดับผู้บริหารและนายทหารตรวจสอบข่าวจะให้ความสำคัญกับเนื้อหาข่าวของข่าวสารที่เกิดผลกระทบในเชิงลบต่อบุคคล และภาพลักษณ์ของกองบัญชาการทหารสูงสุดเป็นสำคัญ ซึ่งระดับการให้ความสำคัญของข่าวที่จะทำการตอบโต้ที่นั้นๆแตกต่างกันออกไป ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาเนื้อหาของข่าวที่เกี่ยวข้องกับประเด็นต่างๆดังนี้

6.2.1 เกี่ยวข้องกับผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองบัญชาการทหารสูงสุด

ข่าวใดๆก็ตามในหนังสือพิมพ์หากปรากฏชื่อ หรือพาดพิงถึงผู้บังคับบัญชาระดับสูงของกองบัญชาการทหารสูงสุด อาทิ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด รองผู้บัญชาการทหารสูงสุด เสนาธิการทหาร รองเสนาธิการทหารในเชิงลบ และ/หรือการวางตัวไม่เหมาะสม และ/หรือการใช้นโยบายที่ผิดพลาด หรือก่อให้เกิดความเข้าใจในเชิงลบและภาพลักษณ์ที่ไม่ดีกับประชาชน ข่าวนั้นๆจะถูกพิจารณาให้ทำการตอบโต้ และการให้ความสำคัญจะอยู่ในระดับต้นๆ

6.2.2 เกี่ยวข้องกับกิจการของกองบัญชาการทหารสูงสุด

ในกรณีที่ข่าวนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับกิจการของกองบัญชาการทหารสูงสุดที่มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ในเชิงลบ ซึ่งอาจเกี่ยวกับการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพของกองบัญชาการทหารสูงสุด การใช้อำนาจในทางที่ผิดของเจ้าหน้าที่ของกองบัญชาการทหารสูงสุด รวมทั้งการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของกองบัญชาการทหารสูงสุดในเชิงเสียหาย ไม่ว่าจะข่าวนั้นจะเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้องหรือเกิดจากการสร้างข่าวขึ้นเองที่ขาดข้อเท็จจริงของสื่อ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้ตรวจสอบข่าวจะให้ความสำคัญมากกว่าข้อ 6.3.1 และต้องทำการตอบโต้ไปยังสื่อมวลชนที่นำเสนอข่าวนั้นๆ

6.2.3 เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ

หากข่าวที่นำเสนออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อภาพรวมของประเทศ และ/หรืออาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการแตกแยกของคนในชาติ และ/หรือการยุบหรือก่อให้เกิดการทำลายความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และ/หรือข่าวที่เนื้อหาอาจเป็นภัยคุกคามต่อเสถียรภาพของประเทศ จะถูกพิจารณาให้มีการตอบโต้ข่าวสาร แต่ทั้งนี้เนื้อหาของข่าวที่เกี่ยวข้องกับทั้ง 3 หัวข้อจะต้องไม่อยู่ในชั้นของความลับ

สรุปได้ว่ากระบวนการตอบโต้ข่าวสารที่กองสารนิเทศทำการตอบโต้ไปยังสื่อมวลชนนั้น มิได้ให้ความสำคัญกับสื่อมวลชนหรือผู้ส่งสารเป็นสำคัญ กล่าวคือ สิ่งที่ตอบโต้ไปนั้น สื่อจะให้ความสำคัญหรือไม่ จะแก้ข่าวให้หรือไม่ก็ตาม เป็นสิ่งที่ไม่สามารถบังคับให้สื่อทำได้

ฉะนั้นกระบวนการตอบโต้ของกองสารนิเทศ จึงมุ่งเน้นไปที่การตอบโต้ข่าวสารให้รวดเร็วและปฏิบัติการตอบโต้ตามนโยบายของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัดเท่านั้น รวมทั้งแสดงหลักฐานซึ่งเป็นหนังสือที่ได้ตอบโต้ให้ผู้บังคับบัญชาได้เห็นว่าได้ปฏิบัติตามคำสั่งหรือตามนโยบายได้แล้วเสร็จเพียงเท่านั้น

อย่างไรก็ดี กองบัญชาการทหารสูงสุด ควรจะจัดระดับความสำคัญของการตอบโต้ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศเป็นอันดับแรก เพราะ ความมั่นคงของประเทศจะส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนในประเทศและอาจก่อให้เกิดผลเสียกับคนจำนวนมาก แต่การให้ความสำคัญกับผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นอันดับแรก จะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของกองบัญชาการทหารสูงสุดและกลุ่มบุคคลจำนวนน้อยเพียงไม่กี่คนเท่านั้น ดังนั้นการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุด ควรต้องจัดเรียงระดับความสำคัญเสียใหม่โดยต้องคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนในประเทศเป็นหลัก

6.3 รูปแบบการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุด

ในการศึกษาเรื่อง“การตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุด”ได้ศึกษาและวิเคราะห์ตัวอย่างการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุดพบว่า มีรูปแบบแตกต่างกัน 4 ลักษณะดังต่อไปนี้

6.3.1 การตอบโต้ตรงประเด็น

เป็นรูปแบบการตอบโต้ที่มีข้อมูลข้อเท็จจริงที่สามารถพิสูจน์ได้หรือมีที่มาที่ไปในการอ้างอิงที่ชัดเจน มีการพิจารณาจากข้อเท็จจริงแล้วว่าสามารถที่จะตอบโต้ไปได้โดยไม่มีผลเสียตามมาภายหลัง เป็นเรื่องที่เปิดเผยได้โดยไม่มีลับลมคมใน โดยปกติการตอบโต้วิธีนี้มีการเตรียมข้อมูลต่าง ๆ มาเป็นอย่างดีและพร้อมที่จะทำการตอบโต้

6.3.2 การตอบโต้เบี่ยงเบนประเด็น

เป็นรูปแบบการตอบโต้ที่ใช้ตอบโต้กับคำถามหรือข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับความรู้อีกมากกว่าข้อเท็จจริง หรือในกรณีข้อเท็จจริง เป็นเรื่องที่ถูกต้องตามหลักการแต่ไม่ถูกใจประชาชน การตอบโต้วิธีนี้จะถูกนำมาใช้ และการตอบโต้แบบนี้ไม่ได้ตอบโต้ในส่วนที่เป็นสิ่งที่เป็นปัญหา แต่จะเลี่ยงไปตอบในส่วนที่ผู้ตอบโต้สามารถตอบโต้ และละส่วนที่เป็นปัญหาไว้ไม่กล่าวถึง

6.3.3 การไม่ตอบโต้โดยการไม่ตอบ

รูปแบบการตอบโต้วิธีนี้ จะใช้กับในกรณีที่ข้อเท็จจริงไม่สามารถเปิดเผยได้ เช่น เรื่องที่เกี่ยวข้องกับชั้นความลับหรือเป็นข้อมูลที่เปิดเผยแล้ว เป็นผลเสียมากกว่าที่จะเป็นผลดี จะเลือกการตอบโต้วิธีนี้ โดยมุ่งหวังให้ปัญหานี้ยุติไปด้วยตัวเอง เมื่อเวลาล่วงเลยไป

6.3.4 การตอบโต้แบบขอร้องแกมบังคับ

รูปแบบการตอบโต้วิธีนี้ จะใช้กับสื่อมวลชนที่กองบัญชาการทหารสูงสุดมีผลประโยชน์ร่วมกัน ทำให้กองบัญชาการทหารสูงสุดร้องขอให้สื่อมวลชนที่มีผลประโยชน์ร่วมสามารถดำเนินการอย่างที่กองบัญชาการทหารสูงสุดต้องการได้ โดยอาศัยความเกรงใจกันระหว่างกองบัญชาการทหารสูงสุดและสื่อเหล่านั้นๆ

ทั้งนี้ รูปแบบการตอบโต้ของแต่ละสื่อเป็นการวิเคราะห์มาจากตัวอย่างข้างต้น และรูปแบบในการตอบโต้ สามารถปรับเปลี่ยนไปได้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่มีผลกระทบด้วย เช่น ถ้าในช่วงเหตุการณ์ที่มีการปฏิบัติ สื่อมวลชนทุกแบบจะถูกทหารบังคับได้อย่างเบ็ดเสร็จ เป็นต้น

แต่รูปแบบทั้งหมด กองบัญชาการทหารสูงสุดใช้เพื่อการตอบโต้กับข่าวที่เป็นผลเสียกับกองบัญชาการทหารสูงสุดเท่านั้นและกองบัญชาการทหารสูงสุดเอง ไม่ใช่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับข่าวนั้นโดยตรง เป็นเพียงส่วนที่อยู่เหนือขึ้นไป ถ้าหากันตามการปฏิบัติ ข่าวสารนั้นไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับกองบัญชาการทหารสูงสุดเลย แต่เกี่ยวข้องกับเหล่าทัพต่างๆมากกว่า ซึ่งถ้ากองบัญชาการทหารสูงสูดนำรูปแบบมาตอบโต้กับข่าวที่เป็นผลดีกับกองบัญชาการทหารสูงสุดหรือกับเหล่าทัพ การตอบโต้จะเกิดผลดีกับภาพลักษณ์ของกองบัญชาการทหารสูงสุดและเหล่าทัพยิ่งกว่านี้

6.4 การตอบโต้ข่าวสารของสื่อมวลชน

ในส่วนของปฏิกิริยาตอบกลับของสื่อมวลชนจากการวิเคราะห์ตัวอย่างในข้างต้น หลังจาก que สื่อมวลชนได้รับหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงจากกองบัญชาการทหารสูงสุดแล้ว สื่อมวลชนมีวิธีการดำเนินการตอบโต้ข่าวสารซึ่งสามารถแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ

6.4.1 สื่อมวลชนลงข่าวแก้ไขให้กับกองบัญชาการทหารสูงสุด

สื่อมวลชนเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าข่าวที่กองบัญชาการทหารสูงสุดตอบโต้กลับมาเหมาะสมและยังมีคุณค่าหรือมีประโยชน์กับคอลัมน์ของตนเอง สื่อมวลชนนั้นๆ จะทำการแก้ไขข่าวให้อย่างที่กองบัญชาการทหารสูงสุดต้องการ แต่จะไม่ได้เขียนเรียบเรียงขึ้นใหม่ เนื่องจากสื่อมวลชนต้องการนำเสนอเนื้อหาตามข้อเท็จจริงของกองบัญชาการทหารสูงสุดทั้งหมด ในทางตรงกันข้ามการเรียบเรียงหรือเขียนข่าวขึ้นใหม่นั้น ทำให้สื่อมวลชนเสียเวลาในการผลิต ซึ่งเป็นการเพิ่มต้นทุนโดยไม่จำเป็น เพราะพื้นที่ข่าวที่สื่อมวลชนมีจำกัดต้องมีการใช้อย่างมีคุณค่า ข่าวที่พิจารณาแก้ไขแล้วลงให้ใหม่ ต้องคุ้มค่างกับพื้นที่ที่สื่อมวลชนต้องเสียไป

6.4.2 สื่อมวลชนไม่ลงแก้ไขข่าวให้กับกองบัญชาการทหารสูงสุด

สื่อมวลชนเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าข่าวที่กองบัญชาการทหารสูงสุดต้องการให้แก้ไข ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงที่สื่อมวลชนพบ สื่อมวลชนจะยึดถือว่าสิ่งที่ตนเองนำเสนอไปก่อนหน้านี้ เป็นสิ่งที่ถูกต้องกว่าและจะไม่ลงแก้ไขข่าวให้กองบัญชาการทหารสูงสุด ยกเว้นจากกองบัญชาการทหารสูงสุดจะดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งให้ข่าวนั้นแตกต่างไปจากเดิม สื่อมวลชนอาจจะพิจารณามานำเสนอเป็นข่าวใหม่โดยอาจจะมีการอ้างอิงจากข่าวเดิม และสื่อมวลชนต้องการใช้พื้นที่ข่าวเพื่อนำเสนอข่าวใหม่ ๆ มากกว่าการที่จะใช้พื้นที่ข่าวที่มีอยู่จำกัดไปเสนอข่าวเก่าหรือใช้พื้นที่ข่าวเพื่อแก้ไขข่าวให้กองบัญชาการทหารสูงสุด

จากลักษณะการตอบโต้ข่าวสารจากสื่อมวลชน พบว่า สื่อมวลชนจะลงตอบโต้ให้กองบัญชาการทหารสูงสุดเพียงเฉพาะกรณีเป็นข่าวสารที่มีเนื้อหาที่เปลี่ยนไปจากเดิมจนถือว่าเป็นข่าวใหม่ และสื่อมวลชนนั้นได้ประโยชน์จากการเสนอข่าวสารขึ้นนั้นด้วย ถ้าข่าวสารนั้น สื่อมวลชนพิจารณาแล้วเห็นว่าการเสนอแก้ไขให้มีประโยชน์กับกองบัญชาการทหารสูงสุดเพียงฝ่ายเดียว และเป็นการใช้พื้นที่ของสื่อมวลชนโดยที่สื่อมวลชนนั้นไม่ได้ประโยชน์ร่วม สื่อมวลชนจะไม่ทำการแก้ไขข่าวสารให้กองบัญชาการทหารสูงสุดเพราะสื่อมวลชนยึดการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ข่าวของตนเองเป็นสำคัญ

6.5 ประสิทธิภาพของการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุด

กองบัญชาการทหารสูงสุดในฐานะที่เป็นหน่วยบังคับบัญชาที่ควบคุมเหล่าทัพ ทั้ง ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ ทำให้กองบัญชาการทหารสูงสุดเลือกที่จะตอบโต้ข่าวสารโดยอาศัยหลักการเพียงว่า ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับทหารไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับเหล่าทัพไหน ต้องทำการตอบโต้ ซึ่งในความเป็นจริง กองบัญชาการทหารสูงสุดไม่ใช่หน่วยงานที่ถูกพาดพิงการสื่อมวลชน นั้นโดยตรง เป็นหน่วยงานที่ควบคุมบังคับบัญชาหน่วยงานที่ถูกพาดพิงถึงเท่านั้น ดังนั้นการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุดในปัจจุบัน เป็นการตอบโต้ข่าวสารแทนหน่วยงานอื่น ซึ่งเป็นการตอบโต้ที่ไม่จำเป็นต้องทำ การตอบโต้ควรจะเกิดจากหน่วยงานนั้นหรือเหล่าทัพนั้นโดยตรง ไม่ใช่หน้าที่ที่กองบัญชาการทหารสูงสุดจะทำการตอบโต้แทนไปทุกเรื่อง การตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุดในฐานะที่ตอบโต้แทนหน่วยงานนั้นโดยตรงถือว่าล้มเหลว หากแต่กองบัญชาการทหารสูงสุดควรจะทำทบทวนบทบาทของตนเองใหม่ เลือกตอบโต้เฉพาะเรื่องที่เป็นของกองบัญชาการทหารสูงสุดเองจริงๆ ซึ่งในทางปฏิบัติ กองบัญชาการทหารสูงสุดเป็นหน่วยงานดำเนินนโยบายที่ไม่ต้องลงมือปฏิบัติเอง ซึ่งข้อผิดพลาดในการปฏิบัติภารกิจต่างๆที่จะนำไปสู่การตอบโต้ของกองบัญชาการทหารสูงสุดเองแทบจะไม่มี

ดังนั้นกองบัญชาการทหารสูงสุดต้องสร้างการตอบโต้ในเชิงบวกขึ้นมาแทน เนื่องจากในปัจจุบัน เหล่าทัพหรือแม้แต่กระทรวงกลาโหม เลือกที่จะตอบโต้กับข่าวที่เป็นเชิงลบเท่านั้น ไม่มีหน่วยงานใดจะทำการตอบโต้กับข่าวเชิงบวก กองบัญชาการทหารสูงสุดควรปรับรูปแบบการตอบโต้ให้มาตอบโต้กับข่าวเชิงบวกทั้งหมดแทน โดยอาจดำเนินการไปใน 3 แนวทาง คือ

1. ผลการปฏิบัติงานของกองบัญชาการทหารสูงสุดที่ได้ดำเนินการไปแล้ว และเป็นข่าวเชิงบวก เช่น โครงการการปลูกป่าต้นน้ำตามโครงการพระราชดำริ โครงการชุดลอกคูคลอง 183 แห่ง เป็นต้น ถ้ายังไม่มีประชาสัมพันธ์ ก็ให้ส่งเอกสารประชาสัมพันธ์ไปยังสื่อมวลชน หรือโครงการใดที่ประชาสัมพันธ์ไปแล้ว ให้หาข้อมูลความคืบหน้าล่าสุดเพิ่มเติมและส่งต่อไปยังสื่อมวลชนลงข่าวประชาสัมพันธ์ให้ ซึ่งโครงการส่วนใหญ่ที่กองบัญชาการทหารสูงสุดเข้าไปพัฒนา มักจะเป็นประโยชน์ในส่วนรวม สื่อมวลชนจะเลือกที่จะออกข่าวให้ และเมื่อสื่อมวลชนเสนอข่าวให้แล้ว กองบัญชาการทหารสูงสุดต้องมีการตอบโต้เชิงบวกไปยังสื่อมวลชนนั้น เช่น ส่งหนังสือไปขอบคุณที่สื่อมวลชนช่วยออกข่าวให้กองบัญชาการทหารสูงสุด หรือ โทรศัพท์ขอบคุณไปยังสื่อมวลชน หรือทำทั้ง 2 วิธี เป็นต้น

2. ในกรณีที่ขณะที่จะทำกรตอบโต้เชิงบวก แล้วหาโครงการที่ดำเนินการแล้ว ให้ กองบัญชาการทหารสูงสุดวางแผนการโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศหรือการ ช่วยเหลือประชาชนขึ้นมา โดยในอนาคตแผนการที่ร่างไว้จะดำเนินการหรือไม่ก็ได้ แต่ต้องเอา แผนงานที่ร่างส่งให้สื่อมวลชนประชาสัมพันธ์ เพื่อที่กองบัญชาการทหารสูงสุดจะได้มีเหตุผลที่จะ ตอบโต้เชิงบวกไปยังสื่อมวลชน เป็นการสร้างสถานการณ์เพื่อจุดประสงค์ที่จะให้มีความสัมพันธ์ เชิงบวกระหว่างกองบัญชาการทหารสูงสุดและสื่อมวลชน เป็นหลัก

3. กองบัญชาการทหารสูงสุดอาจจะอาศัยโครงการที่เป็นความร่วมมือระหว่าง กองบัญชาการทหารสูงสุด เช่น โครงการลดการใช้พลังงานเชื้อเพลิงระหว่างกองบัญชาการทหาร สูงสุดและปตท. เป็นต้น โดยที่หน่วยงานที่ทำงานร่วมกับกองบัญชาการทหารสูงสุดอาจเป็นแม่ งานหลัก แล้วกองบัญชาการทหารสูงสุดเป็นส่วนที่สนับสนุน กองบัญชาการทหารสูงสุดก็สามารถ ที่จะใช้โอกาสเช่นนี้ มาดำเนินการประชาสัมพันธ์และตอบโต้เชิงบวกได้ โดยไม่ต้องทำงานหนัก เกินไปเนื่องจากเป็นเพียงเจ้าภาพร่วม แต่ก็ได้ผลการประชาสัมพันธ์ที่ดีเช่นกัน

ซึ่งการตอบโต้เชิงบวกไปยังสื่อมวลชน อย่างน้อย ก็เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างกองบัญชาการทหารสูงสุดและสื่อมวลชน เพื่อผลในอนาคตที่การติดต่อขอความร่วมมือใน การประชาสัมพันธ์ข่าวที่ต้องการให้สื่อมวลชนช่วยนำเสนอเป็นไปด้วยความราบรื่นและเมื่อ ความสัมพันธ์เริ่มดีขึ้น จะส่งผลดีต่อทิศทางการเสนอข่าวในแง่บวกมากขึ้น และจะเกิดประโยชน์ ต่อกองบัญชาการทหารสูงสุดมากกว่าที่จะตอบโต้เฉพาะแง่ลบอย่างแน่นอน

และกองบัญชาการทหารสูงสุดควรจะมีการพัฒนาสื่ออื่นที่กองบัญชาการทหารสูงสุด เช่น เว็บไซต์ของกองบัญชาการทหารสูงสุด ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุด ให้เป็นที่รู้จักของประชาชน และพัฒนาให้เป็นฐานข้อมูลที่สำคัญที่ให้ประชาชนและสื่อมวลชน สามารถเข้าถึงกองบัญชาการทหารสูงสุดได้ทุกที่และทุกเวลา เพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้าง ภาพลักษณ์ที่ดีของกองบัญชาการทหารสูงสุดต่อไป

ข้อจำกัดในการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง“การตอบโต้ข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนของกองบัญชาการทหารสูงสุด” กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้มีจำกัด ทั้งนี้เป็นเพราะในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาที่มีข่าวในเชิงลบที่ทางกองบัญชาการทหารสูงสุดต้องตอบโต้อยู่ในปริมาณไม่มาก และสามารถนำมาศึกษาได้เพียงแค่ 3 เรื่อง ประกอบกับข่าวที่ต้องทำการตอบโต้ติดอยู่ในชั้นความลับ ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้ และอาจส่งผลกระทบต่ออาชีพการงานของผู้ศึกษาอีกด้วย ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงมีตัวอย่างในการศึกษาน้อย แต่ผู้ศึกษาได้พยายามหาตัวอย่างที่เกี่ยวข้องอย่างเต็มที่ และให้เห็นรูปแบบในการตอบโต้ที่แตกต่างออกไป ซึ่งเป็นรูปแบบที่สำคัญต่อการศึกษารูปแบบการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุดที่ชัดเจนและครบถ้วน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษากระบวนการตอบโต้ข่าวสารของกองบัญชาการทหารสูงสุดเพียงเท่านั้น ดังนั้นยังมีหน่วยงานราชการอื่นๆอีก อาทิ กองบัญชาการทั้ง 3 เหล่าทัพ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวง ทบวง กรม ต่างๆ ที่น่าจะศึกษาถึงกระบวนการตอบโต้ข่าวสารผ่านสื่อมวลชน ว่ามีรูปแบบอย่างไรและมีกระบวนการอย่างไรต่อไป

นอกจากนี้การตอบโต้ข่าวสารในสถานการณ์ปัจจุบันมีความแตกต่างไปจากช่วงเวลาการศึกษา เช่นเหตุการณ์ช่วงก่อนปฏิวัติ ช่วงปฏิวัติ และหลังปฏิวัติ รวมทั้งรัฐบาลภายใต้เงาของทหารว่ามีรูปแบบในการตอบโต้ข่าวสารอย่างไร ซึ่งอาจศึกษาในเชิงเปรียบเทียบเพื่อดูความสัมพันธ์ของการทำงานตอบโต้ข่าวสารผ่านสื่อมวลชน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กิตติพงษ์ รั้งสวรรค์ปรีชา. สัมภาษณ์. 1 พฤษภาคม 2551.
- กรีซ สรวงสกุล, พ.อ.. สัมภาษณ์, 7 พ.ค. 2551.
- คมกฤษ ราชเวียง. สัมภาษณ์, 6 พ.ค. 2551.
- จิตตานันท์ นิกรยานนท์. สัมภาษณ์, 6 พ.ค. 2551.
- จิรยุทธ์ ปรีชัย. สัมภาษณ์, 2 พ.ค. 2551.
- ชนกนันท์ พลอยใหญ่, น.ท.. การต่อต้านข่าวกรองทางยุทธศาสตร์. ทัพหลวง. เล่มที่ 14 สิงหาคม 2548:15
- ชำนาญ ไชยศร. สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2551.
- ฉัตร วรณมณฑา. สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2551.
- ธิวา เพ็ญเขตกรณ์, พ.อ.. ทหารกับสื่อ. <http://www.rta.mi.th/informations/2548/100648-2s.htm>, [online, c, 2005, June 10]
- ธเนศ ครุฑาพันธ์, น.ท.. สัมภาษณ์, 18 ต.ค. 2548.
- นพดล รัตนพันธ์. สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2551.
- นภจรัส ใจเกษม. สัมภาษณ์, 6 พ.ค. 2551.
- เบญจวรรณ วงศ์ต่อม. สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2551.
- ปัญญา ทิวสังวาลย์. สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2551.
- ประมะ สตะเวทิน. การสื่อสารมวลชน กระบวนการ และทฤษฎี. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, 2538.
- _____. หลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2526.
- ปรารภ คำขำ, พ.อ.. สัมภาษณ์, 7 พ.ค. 2551.
- พงศ์กร เย็นประสพ. สัมภาษณ์, 8 เมษายน 2551.
- พีรวัฒน์ ชูณหนันท์, พ.อ.. การประสานประโยชน์ของกองทัพและสื่อมวลชนเพื่อการ
ประชาสัมพันธ์. ยุทธนาธิปไตย. เล่มที่ 89 มีนาคม 2550: 33
- ภาคภูมิ เชาววงศ์, น.ท.. ทิศทางของกองทัพในอนาคต. เสนาสาสน์. เล่มที่ 16 กันยายน 2547:
24.
- ภูงศ์ วงศ์การกิจ, พล.อ.. สัมภาษณ์, 8 พ.ค. 2551

เมตตา กฤตวิทย์, ผศ.. ทฤษฎีแม่บททางนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2530.

_____, ผศ.. แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ: ชมรมวิจัย และพัฒนานิเทศศาสตร์,
2530.

ยรรยง แสงเป่า. สัมภาษณ์, 2 พฤษภาคม 2551.

รุ่งอรุณ ลภาสวัสดิ์สินธ์. สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2551.

รัฐพงศ์ เทียมทองใบ. สัมภาษณ์, 1 พฤษภาคม 2551.

วรศุทธิ์ ทองดี, ร.อ.. สัมภาษณ์, 2 พ.ค. 2551.

วริศรา ชูบรจจ. สัมภาษณ์, 7 พ.ค. 2551.

ศนิโรจน์ ธรรมยศ, พ.ท.. สัมภาษณ์, 2 พ.ค. 2551.

ศุภฤกษ์ ธงไชยฤทธิ. สัมภาษณ์, 7 พ.ค. 2551.

ศิริ เมฆมู่, พ.ท.. สัมภาษณ์, 6 พ.ค. 2551.

ศิริรัตน์ นุรินทร์กุล. สัมภาษณ์, 6 พ.ค. 2551.

ศศิลักษณ์ โตอติเทพ, น.ต. หญิง. สัมภาษณ์, 16 ต.ค. 2548.

สุดาพันธ์ รั้งแก้ว, พ.อ. หญิง. สัมภาษณ์. 12 ต.ค. 2548.

สุธาทิพย์ ทีวะเวช. สัมภาษณ์, 7 พ.ค. 2551.

เสาวลักษณ์ วงเวียนสุข, น.ท. หญิง. สัมภาษณ์. 25 ต.ค. 2548.

เสาวลักษณ์ หงส์ทอง, ร.อ. หญิง. สัมภาษณ์. 18 ต.ค. 2548.

อุดม คงตัน, ร.ท.. สัมภาษณ์. 27 ต.ค. 2548.

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ และคนอื่นๆ. การสื่อสารมวลชนเบื้องต้น : สื่อมวลชน, วัฒนธรรมและสังคม.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

ภาษาอังกฤษ

Fisher, Aubrey B. Perspectives on Human Communication. Coller Macmillan Publishers,
1978

Fiske, John. Introduction to Communication Studies. Great Britain: Guernsey Press
Co.,Ltd, 1991.

Larry L. barker, Deborah A. Barker. Communication. Electronic Publishing Services Inc.
,1996

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ร้อยเอก สุรณรงค์ วุฒิวิวัฒน์ เกิดเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2520 ที่ กรุงเทพมหานคร จบการศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษาจากโรงเรียนเซนต์คาเบรียล และสำเร็จการศึกษาปริญญาตรีในเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ประจำปีการศึกษา 2542 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2547 ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่ง นายทหารปฏิบัติการกรมวิธีข้อมูล กองกรมวิธีข้อมูล กรมกิจการพลเรือนทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย